

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
KİŞİLERARASI İLETİŞİM BİLİM DALI

**DİLİN İMGESEL GÖSTERİMİ BAĞLAMINDA
KİŞİLERARASI İLETİŞİM ARACI: EMOTİKONLAR**

Yüksek Lisans Tezi

ESRA DEMİRCİ

İSTANBUL, 2017

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
KİŞİLERARASI İLETİŞİM BİLİM DALI

**DİLİN İMGESEL GÖSTERİMİ BAĞLAMINDA
KİŞİLERARASI İLETİŞİM ARACI: EMOTİKONLAR**

Yüksek Lisans Tezi

ESRA DEMİRCİ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şeyda AKYOL

İSTANBUL, 2017

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

HALKLA İLİŞKİLER Anabilim Dalı KİŞİLERARASI İLETİŞİM Bilim Dalı TEZLİ
YÜKSEK LİSANS öğrencisi ESRA DEMİRCİ'nin DİLİN İMGESEL GÖSTERİMİ
BAĞLAMINDA KİŞİLERARASI İLETİŞİM ARACI: EMOTİKONLAR

adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 10.01.2017 tarih ve 2017-1/36 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 16 / 01 / 2017

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

1. Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. ŞEYDA AKYOL
2. Jüri Üyesi	Doç. Dr. EMEL POYRAZ
3. Jüri Üyesi	Doç. Dr. ALİ BÜYÜKASLAN

İmza

ÖZET

İletişim, insanlık tarihi kadar eski bir süreci temsil etmektedir. Bu sürecin, anlaşılanması ve değeri kazanması kültür ve dil unsurları ile mümkün olmaktadır. İletişim teknolojilerinin gelişmesi ile kültür ve dil evrensel olmakta, iletişim teknolojileri bireylerin yüz yüze iletişim ihtiyacını karşılamaktadır. Bireylerin anlaşılma, kendini ifade edebilme ihtiyaçları, kültürler ile etkileşim içinde olmaları kültürlerarası ve kişilerarası iletişimin disiplinler arası incelenmesine olanak sağlamaktadır.

Emotikon yakın tarihte üretilmiştir. Buna rağmen evrensel kabul görmekte ve her geçen gün kullanıcısı biraz daha artmaktadır. Emotikonun sanal bir dil oluşturduğu görülmektedir. Oluşan sanal dil, dil üstü etkiye sahip olmakta ve gösterge olarak da incelenebilmektedir. İletişim aracı olarak dili bir gösterge olarak, göstergebilimin öncülerinden Charles Sanders Pierce, Ferdinand de Saussure ve Roland Barthes'ın, göstergebilimsel bakış açısı çerçevesinde ele alınacaktır. Bu bağlamda dilin imgesel gösterimi olarak emotikonlara yer verilmektedir.

1 Temmuz 2016- 1 Aralık 2016 tarihleri arasındaki Onedio ve Buzzfeed sitelerinin paylaşımları, kültürel farklılıklar ve emotikonlara yüklenen anlamlar incelenecek ve göstergebilimsel analizi yapılacaktır. Ele alınan iki sitenin, Buzzfeed ve onedio, kültürlerarası farklılıkları ortaya konacak ve çıkan sonuçlardan evrensel iletişim araçlarının, kullanıcıları tek tip tepkiselliğe itip itmediği, bulgular sonucunda değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Kültürlerarası İletişim, Kişilerarası İletişim, Göstergebilim, Emotikon

DEMONSTRATION OF LANGUAGE AS IMAGINATIVE WITHIN THE CONTEXT OF INTERPERSONAL MEDIA: EMOTICONS

ABSTRACT

Communication is as old as human history. Understanding this process can only be possible by use of culture and language. With the development of communication Technologies, culture and language become universal, and the need of face-to-face communication can be more fulfilled. Individuals need to understand intercultural and interpersonal communication in order to be understood, to express themselves, and to interact interculturally.

Emoticon is a production of the recent times. Despite this, emoticons are accepted universal and the number of its users has been increasing more and more everyday. It is seen that emoticon has been evolving and becoming a virtual language. This new virtual language, has a “supralanguage” effect and can be examined semiologically.

Language, as a communication tool, is to be discussed in a theoretical framework, within the scope of the dialectic perspective of Charles Sanders Pierce, Ferdinand de Saussure and Roland Barthes. In this context, the emoticon is featured as a visual representation of the language. In this thesis, the posts on the websites Onedio and Buzzfeed between the dates 1 July, 2016 and 1 December, 2016 are to be examined and cultural differences and the meanings attributed to the emoticons used in this websites are to be analysed and interpreted semiologically. The intercultural differences between these two websites are to be manifested and whether this universal communication tools make users become monotyped or not are to be evaluated by using the results of the findings.

Key Words: Communication, Culture, Interpersonal Communication,
Semiotics, Emoticon

ÖNSÖZ

Akıllı telefonların kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte emotikonlar gündelik yaşamımıza dâhil oldu. Duygu aktarım aracı gibi, her duygunun yerine geçebilecek yapay emoji göstergesi bulunmaktaydı. Emotikonun kültürlerarası ortak dil oluşturup oluşturmadığı ilgimi çeken yönü olmuştur. Özgün çalışma yapma isteği ve konunun çalışılmamış olması bu çalışmanın üretilme nedenidir ve bu istek elinizdeki çalışmanın ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu çalışmada duygu aktarımında yazı dilinde kendimizi ifade etme aracı olarak kullandığımız emojielerin yeni sanal bir dil oluşturmasını incelemeye çalıştık. Başta benden desteğini esirgemeyen hocam Yrd. Doç. Dr. Şeyda Akyol'a, bu tezin oluşturulması için desteğini esirgememiş kıymetli hocam Doç. Dr. Ali Büyükaslan'a ve kıymetli hocalarım Sayın Prof. Dr. Cengiz Anık, Doç. Dr. Emel Poyraz ve Doç. Dr. Mahmut Hakkı Akın'a, Bahar Öztürk ve Gül Dilek Türk'e, bu zorlu süreçte değerli varlığı ile yanımda olduğu için kıymetli eşim Ahmet Enes Demirci'ye, abim Muhammet Hasan Aksoy, ablam Fatma Şahinüçer ve hayatım boyunca hep yanımda olan, desteklerini esirgemeyen anne-babama teşekkürü borç bilirim.

ESRA DEMİRCİ

İstanbul, 2016

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
ŞEKİL LİSTESİ	vi
TABLO LİSTESİ.....	vii
RESİM LİSTESİ.....	viii
GİRİŞ	1

1. DİL, KÜLTÜR VE İLETİŞİM..... 6

1.1 Dil	6
1.2 Kültür ve Norm Kodları.....	8
1.3 İletişim	10
1.3.1. Kişilerarası İletişim.....	11
1.3.1.1 Sözlü İletişim	15
1.3.1.2 Sözsüz İletişim	17
1.3.2. Kitle İletişimi.....	18
1.3.3. Kültürlerarası İletişim.....	19

2. GÖSTERGEBİLİM BAĞLAMINDA EMOTİKONLARIN ANLAMLANDIRILMASI 21

2.1 Göstergebilimin Tarihi Süreci	21
2.2 Gösterge Türleri.....	22
2.2.1 Doğal Göstergeler	22
2.2.2 Yapay Göstergeler.....	23
2.2.3 Dilsel Göstergeler.....	24
2.3 Çağdaş Göstergebilimin Öncüleri	24
2.3.1 Ferdinand de Saussure	25
2.3.1.1 Dilin Uzlaşımsallık Yorumu	26
2.3.1.2 Ses Dizgesi Yorumu	27
2.3.1.3 Dilde Anlam Öznesi	27
2.3.1.4 Dilin Eşsüremliliği ve Artsüremliliği	28
2.3.2 Charles Sanders Pierce.....	30

2.3.3 Roland Barthes	30
2.3.3.1 Düz Anlam	31
2.3.3.2 Yan Anlam	31
2.4. İkon Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	32
2.4.1 İkon	32
2.4.2 Simge	33
2.4.3. Sembol	34
2.4.4 İmge	34
2.5. Emotikon	35
2.5.1 Emotikon Tanımları.....	35
2.5.2 Unikode Konsortiyumu	38
2.5.3 Emotikon Kullanımı	40
3. EMOTİKONLARIN GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZİ	47
3.1 Onedio Sitesi Hakkında Bilgi.....	47
3.2 Onedio Sitesinin Kategorileri.....	49
3.2.1 Helal olsun.....	50
3.2.2 Yerim.....	64
3.2.3 Çok acı.....	69
3.2.4 Şok Olan	70
3.2.5 Çok İyi.....	78
3.2.6 Kızgın	81
3.2.7 Hoş Değil.....	87
3.2 Buzzfeed Sitesi Hakkında Bilgi	88
3.2.1 KALP	91
3.2.2 CUTE.....	94
3.2.3 FAİL.....	95
3.2.4 Onedio ve BuzzFeed sitesi üzerinden Emotikonların Göstergebilimsel Çözümlemesi.....	96
SONUÇ	99
KAYNAKÇA	102

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Saussure'un Gösterge Şeması	25
Şekil 2. Pierce'un Gösterge Türleri Şeması.....	28

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Onedio sitesinde kullanılan emojiilerin anlamsal karşılaştırması.....	48
Tablo 2. Onedio sitesinde yapılan farklı paylaşımlara verilen ortak emoji tepkileri	98
Tablo 3. BuzzFeed sitesinde yapılan paylaşımlara verilen tepkilerin ortak anlam çağrışımları.....	98

RESİM LİSTESİ

Resim 1. Yapay Gösterge Örneği	23
Resim 2. Trafik Levhaları	29
Resim 3. Yıldızlı Bir Gece Tablosu	32
Resim 4. Kum saati	34
Resim 5. Barışın Sembolü	34
Resim 6. Dağ ve Ev Görüntülerinin Yansıması	35
Resim 7. Emoji Çeşitleri	36
Resim 8. Kullanıma Sunulan 72 Emoji	38
Resim 9. Kadın Emojileri	39
Resim 10. Eklenecek Yeni Emojiler	39
Resim 11. Puck Dergisinde kullanılan ilk Yüz İfadeleri	40
Resim 12. Bağlamsal Olarak İletişimin Gerçekleştiğinin Alfabetik ve Emotikonlarla Gösterilmesi	43
Resim 13. Alfabetik Karakterlere Emotikonla Cevap Verilmesi	43
Resim 14. Emotikonların bağlamsal karşılıkları	44
Resim 15. Curulate, Instagram Araştırmasında En Çok Kullanılan Emojiler.....	45
Resim 16. Onedio Sitesinin Ekran Görüntüsü.....	46
Resim 17. Onedio Sitesinde Kullanılan Emojiler	47
Resim 83. BuzzFeed Sitesinin Ekran Görüntüsü	88

GİRİŞ

İletişimin varlığını devam ettirebilmesi için en önemli araçlardan birisi dildir. Harfler, birbirinden bağımsız düşünülduğünde anlamsız göstergeler topluluğu olsa da toplum ile oluşan uzlaşım sonucunda harflerin bir araya gelmesiyle dil oluşmaktadır. Dil, iletişimin en belirgin unsuru olarak varlığını sürdürmektedir. Bireyler, kendilerini anlatmak, kendinden olmayan ile iletişim kurabilmek için dili geliştirmektedir.

Yazı öncesi dönemde ve piktogramın kullanıldığı zamanda insanlar mağara duvarlarına ve tabletlere çizim yaparak, sonrasında ise hiyeroglif gibi bir yazı biçimiyle kendini ifade etme kaygısı duyarak diğerlerine bir şeyler anlatmaya çalışmıştır. Ateşin kullanılması, yazının, telefonun, televizyonun, bilgisayar ve internetin icadı gibi yaşanan her teknolojik gelişme bireylerin kendini bir diğerine anlatmak için geliştirmiş olduğu bir teknik gibi düşünülürse yanlış olmaz. Ancak, tarihte hiç gözlenmeyen bir oranda bireyleri bir araya getiren, diğerini tanıma imkanı sağlayan ve ferdin kendinden olmayanı anlamasına olanak tanıyan iletişimsel buluş internettir. İnternet icat edildiği günden bugüne kadar geçen sürede gelişmekte ve her geçen gün insanlığın kullanımına yeni imkânlar sunmaktadır.

İnternet gelişirken kendine özgü sanal bir dil oluşturmaktadır. Bu dil, az kelimeyle çok şeyi ifade edebilmeyi gerekli kılmaktadır. İnternet birçok şeyin aynı anda yapılabilmesine olanak tanıdığı için bireyler de her şeyin hızlı olmasını beklemektedir. Dolayısıyla, internet üzerindeki günümüz iletişim ağları olarak kabul edilen sosyal medya araçlarının bazılarında karakter sınırlaması bulunmakta ve bu sınırlaması internetin dayatmış olduğu yeni dilin kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. İnternet öncesinde yüz yüze iletişimi kullanan bireyler, internetin yaygınlaşmasıyla bilgisayar destekli araçları kullanmaktadır. Akıllı telefonlar, tabletler gibi birçok araç bireylere internetin olduğu her yerde yalnız olmadığını ve iletişim kurabileceğini ve bunu belirli kurallara göre yapabileceğini göstermektedir. Kullanılan sanal dil duygu aktarımına da

etkide bulunmaktadır. Bireyler üzgün ya da mutlu olduğunu tek karakter ile ya da klavye noktalama işaretleri ile ifade edebilmektedir. Bu bağlamda, emotikon bireylerin yüz yüze iletişim ihtiyacını karşılamaktadır. Kullanıcılar, emojiiler aracılığı ile oluşturulan yeni dilde yazı diline ihtiyaç duymadan kendilerini diğer kullanıcıya aktarabilmektedir. Dilin uzlaşım serüveninde olduğu gibi, ancak ortak dili bilen insanlar için anlamlı olan sözcükler, başka dili kullanan herhangi biri için bir şey ifade etmeyecektir. Ancak emojiiler sadece onu kullanan ve anlamını bilen bireyler için anlamlı değildir. Emojiiler göstergenin yerini tutmaktadır görünen ile görünmeyeni çağrıştırmaktadır. Gülen yüzün kendisi yoktur ama onun yerine geçen temsili bulunmaktadır. Emotikonun kullanılmaya başlanması çok uzun bir tarihe dayanmasa da, oldukça geniş kullanım alanıyla kitlelere ulaşmaktadır.

Söz konusu minvalde araştırmaya yön veren yargılar şunlardır:

- Emojiiler teknoloji çağının yeni iletişim dilidir.
- Oluşturulan yeni dil ile kullanıcılar emojiileri yazı dilinde kendini ifade etmek amacıyla kullanmaktadır.
- İletişim teknolojilerinin gelişmiş olması kullanıcıların interaktif olarak iletişime katılmasını sağlamaktadır.
- İnteraktif katılımı sağlanan kullanıcılar, paylaşımlara emoji ile tepki verebilmektedir.
- Gösterge olarak ele alındığında emojiiler yapay gösterge sınıfına girmektedir.

Çalışmanın Amacı :

Yukardaki ifadeler bağlamında bu çalışmanın hipotezi ise “*Emotikonlar yeni sanal bir dil oluşmasını sağlamış ve oluşan bu dil evrensel olarak kullanılan bir araç haline gelmektedir*” önermesidir. Bu bağlamda çalışmanın hipotezini test etmek amacıyla araştırmanın ele aldığı yan sorular ise şunlardır:

- Emojiiler yazı dilindeki kelimelerin yerini tutmakta mıdır?

- Emojiler kelimelerin yerine kullanıldığında cümlede anlam bozulması yaşıyor mu?
- Emojiler, kullanıcıları arasında kültürlerarası anlam farklılığına yol açıyor mu?
- Bilgi çağının tipik özelliklerinden olan az kelime ile çok şeyi anlatma hali emojilerin yaygınlaşmasını sağlayan bir faktör müdür?
- Emojiler ulusları (kültürlerarası iletişim temelinde) stereotipleştirmekte midir? Bu durum zihinsel imge ve gösterilen yönünden ele alınabilir mi? sorularına cevap aranacaktır.

Birinci bölümde dilin, kişilerarası ve kültürlerarası iletişime etkisi bağlamında, dil, iletişim, kişilerarası iletişim, kültürlerarası iletişim ve kitle iletişimi açıklanarak kişilerarası iletişimin etkileri, engelleri analiz edilmiştir. Dilin kültürel bir olgu olup olmadığı, kültürlerarası iletişimde hangi rolü oynadığı ele alınmıştır. Almış olduğu bu rol, kültürlerarası iletişimi destekleyen bir niteliğe sahip olmasını sağlamıştır.

İkinci bölümde gerçek dünyadaki nesnelerin anlamlandırılma sürecinde göstergebilimin etkileri ele alınmaktadır. Antik Yunan'dan bu güne kadar doğadaki nesneler, olaylar anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Göstergebilim çeşitleri, gerçekler evrenindeki olayların anlamlandırılması, yorumlanması ve betimlenmesi için önemli bir etkiye sahip olmuştur. Kültürel farklılıklar Saussure'un dil uzlaşımında devreye girmiş ve her dilin uzlaşımının farklı olduğunu kültürel kodların uzlaşımında en önemli faktör olduğu görülmektedir. Pierce'ün göstergeleri betimlerken yorumlayıcının etkisini ele alması ve Barthes'in göstergebilimsel kuramları geliştirmesi ve göstergebilime anlamsal içeriği de dâhil etmesi araştırma aşamasında yön vermektedir.

Bu bölümde *“Emojiler yazı dilindeki kelimelerin yerini tutmakta mıdır?”* *“Emojiler kelimelerin yerine kullanıldığında cümlede anlam bozulması yaşanmakta mıdır?”* *“Emojilerin kültürlerarası kullanıcıları arasında anlam farklılığı göstermekte midir?”* sorularına cevap aranacaktır. Yeniçağın ikonlarını ifade ederken Batı'da emotikon (emotion-ikon) duygu ikonu, birleşiminden oluşan kavram kullanılmakta, Japonya'da emoji (e-moji) resim karakteri, kavramı kullanılmaktadır. Çalışmada iki

farklı kültürel alana dair belirtim de kullanılacaktır. Emotikonlar ile ortak bir dil oluşturulmaya çalışıldığını ve hatta oluşturulduğunu ancak bu oluşturulan dilin nesnesi olan emotikon kavramına bütün kullanıcılar tarafından aynı anlam yüklenip yüklenmediğini ortaya koymak üzere çeşitli tanımlara başvurulacaktır. Çeşitli tanımlara başvurulmasının nedeni, kültürel farklılıkların tanımlara etki edip etmediği yönünden farklılık ya da benzerlikleri ortaya koymaktır.

Üçüncü bölümde “*Çağın temel özelliklerinden olan az kelime ile çok şeyi anlatma hali emojilerin yaygınlaşmasını ağlayan bir faktör müdür?*” “*Emojiler ulusları (kültürlerarası iletişim bağlamında) steroipleştirmekte midir? Bu durum zihinsel imge ve gösterilen yönünden ele alınabilir mi?*” sorusu çerçevesinde göstergebilimsel analiz yöntemi (Saussure, Pierce ve Barthes’ın kuramsal çerçevesi) ile yorumlanarak, kullanıcıların kendini ifade etmesine olanak sağlama aracı olarak nitelendirilebilecek **Onedio** ve **BuzzFeed** siteleri üzerinden incelenecektir. Kullanıcıların söz konusu iki sitedeki “*bu paylaşıma emoji ile tepki ver!*” sekmesi altındaki hangi paylaşımlara ne tarz emojilerle tepki verdiği ele alınmıştır. Yapılan paylaşımlarda kullanıcıların emojilere verdiği anlamın evrensel kültüre etkisi incelenmiştir. Örneklem olarak, **Onedio** sitesi Türkiye’de en çok ziyaret edilen beşinci site ve sitelerdeki paylaşımların altındaki “*emoji ile tepki ver!*” butonunu ilk aktive eden site olduğu için araştırmaya dâhil edilmiştir. **BuzzFeed** sitesi **Onedio** sitesiyle arasındaki kültürel farklılıkları ortaya koymak ve bir bakıma Onedio’nun yabancı karşılığı olduğu için dâhil edilmiştir. Onedio sitesi ile kültürlerarası emoji kullanım benzerlik ve farklılıklarını ölçmek amacıyla seçilmiş Buzzfeed sitesi arasındaki belirgin farklar ve benzerlikler incelenecek, yapılan paylaşımların duygu durumu etkisine göre, olumsuz paylaşımlar-pozitif etki yapan paylaşımlar, interaktif tepki olarak kullanılan emojiler belirlenecek ve bireysel duygu durumu ile ilişkisinin göstergebilimsel analizi yapılacaktır. Çalışmanın nesnelliğinin korunması açısından sosyal paylaşım sitelerinde paylaşılması bin sayısını geçmiş olan paylaşımlar ele alınacaktır. Araştırmanın güncelliğini korumak için ise 01.07.2016- 01.12.2016 tarihleri arasında yapılan paylaşımlar kategorilere ayırarak göstergebilimsel açıdan incelenmiştir..

Emojilerin toplumsal olaylara, komik paylaşımlara ve yaşanan olumlu-olumsuz herhangi bir duygu durumuna karşı kullanıcının cevap yazmadan tepkisini belirtmesini sağladığı fark edilmiştir. İnternet sitelerinde kullanılan kültürlerarası etkileşim içerisinde ele alınan emoji ler sanal dilin gelişimine ve yayılmasına katkıda bulunmuştur.

1. Dil, Kültür ve İletişim

İletişimin, insanın ilk çağlardan beri vazgeçilmez ihtiyaçlarından biri olduğu düşünüldüğünde, bu ihtiyacın giderilmesi konusunda kullandığı araçların başında hiç şüphesiz dil gelmektedir. Dilin bu araçsallığı, sadece iletişim amaçlı olmayıp aynı zamanda bir kültürel aktarma aracı olma özelliğini de barındırmaktadır. Tarihsel olarak da ele alındığında da kültür, dil ve iletişim birbirinden uzak olduğu bir bağlam çok da düşünülebilir değildir. Bu açıdan hangi dönemde ve ortamda olursa olsun dilin, kültürel ve iletişimsel boyutu her zaman birlikte anılacaktır. Gerek dil gerekse kültür ve iletişim, biri diğerini tamamlayan, biri diğeriyle aktarılan ve anlatılan/açıklanan olgular olarak günümüzde dahi önemi korumaktadır.

1.1 Dil

İletişimin gerçekleşmesi için kullanılan en önemli araçlardan biri de dildir. Birbirinden bağımsız düşünüldüğünde anlamsız göstergeler biçimi olan harflerin bir araya gelmesiyle sözcükler oluşur. Oluşan sözcükler toplulukların dilini oluşturur. Toplamların var olma süreçlerini de içine alan zaman diliminden bu güne kadar dile gereksinim duyulmuştur. Dil, toplumları birbirine bağlayan, toplumları bir arada tutan asıl unsur olmuştur. Zamanla milletler oluşmuş ve dili araçtan çok kimlik yansıtmaya amacı olarak kullanmaya başlamışlardır. İletişim kurma itiyacı devlet, kabile ya da arkadaş grubu vs. fark etmeden bireylerin anlaşılabilmeleri için dile ihtiyaçlarının olmasını sağlamıştır.

E. L. Thorndike'in, insanlığın en büyük buluşu olarak nitelediği dil, insanlığı anlamsızlıklar dünyasından alıp onu mücadele etmesi gereken ve kavraması gereken yeni bir serüvene atılmasını sağlamıştır. Dilin işleyiş biçimine göre çeşitli tanımlar yapılmıştır. Dil, toplumda kullanılan vazgeçilmeyecek temel iletişim ögesidir. Dil, en önemli iletişim aracıdır. Duygu ve düşünceyi her türlü gösterge, nesne ve beden dilimizle anlatmak mümkündür. Ancak hiçbir dil kadar geniş anlatım özelliğine sahip değildir (Günay, 2004: 14).

Dil; sözlü ve yazılı göstergelerin oluşturduğu, insanları diğer canlı türlerinden farklılaştırdığına inanılan iletişim sistemidir. Dil göstergelerden oluşur ve bu göstergelerin dili kullananlar için anlamı vardır (Mutlu, 2012: 77).

Dil, cümleyi kuran ile anlamlandıran arasında köprü niteliğindedir. Temel iletişim prensiplerindeki kaynak ve alıcı görevini üstlenmektedir dil. Kaynağın söylediklerinin alıcıda anlamlanması ve kaynağa farklı yanıt vermesi dildeki çok anlamlılıktan kaynaklanmaktadır. Dili çok anlamlı kılan aynı sesin farklı kullanımlarının gerçekleşmesine bağlıdır. Yol kelimesinin bir yere varmak manasında (isim olarak) kullanılması ve yolmak manasına gelen (fiil olarak) kullanılması örnek verilebilir (Yücel, 2012: 120-121). Dil, basit iletişim yolu ya da yöntemi değildir. Dil, sosyal yaşamın merkezi ve yapıtaşıdır (Wood ve Kroger,2000).

Dil özümsemek isteniyorsa sadece evrendeki varlıkların isimlerine karşılık gelecek anlamları bilmek yeterli olmayacaktır. İndirgemeci bir yaklaşım dili kısır döngü içerisine hapsedecektir. Saussure Dili, zihnin göstergeler arasında kurduğu bağ olarak aktarır. Dil biçimdir. Dilin düzen yasası vardır ve birbiriyle ilişkilidir. Küçük harf parçalarından yola çıkarak (sesli harf, sessiz harf, ses toplulukları) büyük, farklı görüngülere ulaşılır. Saussure dili satranç oyununa benzetmektedir. Satrançta taşların cam ya da kurşun olması oyunun kurallarına etki etmez, kurallar aynı kalır. Taşların oyunda bulundukları konum önemlidir. Dilde de her kelimenin anlamı diğer terimlerle kurulan ilişkisine bağlıdır. Dilin de satranç oyunu gibi kendi kurallarına göre kullanılmalıdır. Dil birbirinden bağımsız, öylesine biraraya gelmiş öğelerden oluşmaz. Dili yalın olarak ele alamayız, çok yönlüdür. Anlambilim, sözdizim ve sesbilimsel bakışta incelenmelidir (Yücel,2012; 129).

Dil, insanların birbiriyle anlaşabilmesi için geliştirmiş olduğu yöntemdir. Toplulukların ve insanların gelişip, dönüşmesi dile de yansımıştır. Bu nedenle dil de toplum gibi dönüşüm içindedir. Dilin gelişmesini doğrudan etkileyen insandır (Güngör, 2011;179-180).

Dil sosyal bir kurum, seslerin aracılığıyla en az iki kişi arasında anlaşma kurma yoludur. Dilin önde gelen özelliği, başkalarıyla anlaşmamızı, haberleşmemizi

sağlamasıdır (Bayrav, 1998: 41). Dil sesler aracılığıyla bireylerin birbiriyle ilişki kurmasıdır. Dilin önemli özelliği bireylerin doğru iletişim kurarak anlaşılır olmasını sağlamaktır.

Sapir-Whorf'un geliştirdiği dilsel görecelik varsayımında: dilin, kültür ve iletişim ile olan ilişkisini ele almaktadır. Dil, bireyin dünya gerçekliklerini anlamlandırması için araç konumunda olmaktadır (Dorfmueller-Karpusa, 1992: 171). Bilindiği üzere dil, sadece düşüncenin aktarılması ya da dış dünya ve nesneyle insanın düşünsel boyutta ilişkisini sağlamakla kalmaz aynı zamanda insana öznel olarak nesnelerin ve dış dünyanın yorumunu yapma imkânı da sunar. Dilsel görecelik varsayımına göre, bireyin düşünsel dünyası ve gerçekler evrenini anlama biçimi anadilinin yapısı ile sınırlıdır (Bkz. Demircan, 1990: 18). Bu bağlamda birey, kullandığı dilin tutsağı durumundadır.

Dilin tarihsel sürecine bakıldığında insan, varolduğu günden geldiği son evreye kadar kendi dili üzerinde düşünmüş ve bir takım teoriler öne sürmüştür. Üzerine bin yıllardır düşünülse de dil, çözülemeyen denklem olarak kalmıştır ve bu da dilin bilim olarak incelenmesi sonucunu doğurmuştur. Dilin bilim olarak incelenmesi onu anlama sürecidir. Bu bağlamda dil bilimi tıpkı somut nesne inceler gibi dili incelemeye çalışmaktadır. Dilbiliminin amacı dili çeşitli boyutlarıyla ele alıp bilimsel açıdan analiz etmektir. (Yılmaz,2007;55).

1.2 Kültürel Kodlar ve Normlar

Kültür ilk kez 18. yüzyılda ortaya atılan bir kavramdır (Bozkurt, 2004;90). Kültür, antropolojik açıdan ele alındığında geçmişte uygarlık kavramı ile özdeş olarak ele alınmaktadır (Güvenç, 1979;95). Ancak Alman gelenekselciliği bu görüşten ayrılarak: kültür ve uygarlığı birbirinden farklı konumlandırmaktadır. Wiessler'e göre kültür, bir topluluğun ait olduğu değerler bütünüdür (Turhan, 1969;39).

Kültür, ortak tarih ve geçmiş çatısı altında birleşen, değer ve tecrübeleri ile birbirine bağlanmış gruba verilen isim de denilmektedir (Brislin, 1981:3).

Kültür her bireye, diğer insanlar ile etkileşiminin ona kattığı tecrübe ve değer aracılığı ile sosyal olma imkânı vermektedir. Kültür, gelenekler vasıtasıyla güncelliğini koruyan, toplumsal devamlılığı sürdüren, kadim bağların nesillere aktarılmasını sağlayan araçtır. Ancak, geleneklerin güncel olan ile bağlantısı koparılmadan yaşamsal bağları sağlanmaktadır. Bu bağlamda kültür, insanlığa özgü bir gerçeklik olmaktadır. İnsan olmadan kültürel normlardan bahsedilemez, insan unsuru kültürün gelişmesi için önemli araç olmaktadır (Kartari, 2014;29).

Her kültürün kendine ait normları vardır ve bunu o kültüre ait bütün unsurlara aktarır. Bireyi ötekiden ayıran kendi kültürü ve o kültüre ait olan değerleridir. Bir kültüre ait olmak bireyi diğerinden ayırmaktadır. O kültüre ait olanların anlayacağı paylaşımları barındırmaktadır. Bireyin büyüdüğü ortama ilişkin değerleri ancak yaşadığı kültürdeki diğerleri bilebilir. Kültürel değerlerin anlam kazanması için birey kendisi gibi olan diğerine ihtiyaç duymaktadır (Greverus, 1987;71). Değerler bireyin nasıl davranması gerektiğini belirten ilkeler iken, normlar insanların belirli tutum ve davranış karşısında nasıl olması gerektiği konusunda beklentiler olmaktadır. Vatan sevgisi bir değer iken, bayrağa duyulması gereken saygı norm olmaktadır; ilkinde ceza yoktur, ancak diğerinde cezai yaptırım olmaktadır (Bozkurt, 2004;101). Değerler, normları oluşturan unsur olmaktadır. Dün alışkanlık olan herhangi bir davranış bu gün toplumda kabul görme seviyesine göre norm olabilmektedir. Yasalar en güçlü normlardır. Toplumsal düzenin sağlanması normlara bağlı olmaktadır (Kartarı, 2014; 233-234).

Kültür toplumlara yön veren, öteki ile arasında köprü kuran bir olgudur. Birey için pusula niteliği taşımaktadır (Köktürk, 2015;203). Kültür, anlam ve göstergenin geri bildirim halidir. Anlam bir ruha kavuşmak için gösterge aramakta ve gösterge de vücut bulmak için anlam aramaktadır (Bauman, 2000:194).

Kültür sözlü ve yazılı iletişim araçları için anlamlandırılan zihinsel imgelerin yorumu olan gösterge ve ona yüklenilen anlamı içermektedir. Bu yönüyle kültür, sadece iletişim kurulan dil olmamakta, zihinde oluşan imgelerin yorumunu da içeren kavram olmaktadır (Geertz, 1973).

Kültürü oluşturan etkenlerin bağının güçlü olması kültürün de asimilasyonunu engellemektedir. Dil ve kültür iletişim ile varlıklarını sürdürmekte ve bu sayede etkinliğini korumakta ve kodlarını güçlendirmektedir.

1.3 İletişim

İlkel yaşamdan günümüze insanlar topluluk halinde yaşamıştır. Toplumsal hayatta var olan insanın etkileşim aracı iletişim olmuştur. İnsanlar duman ile kimi zaman çıkardıkları sesler ile ve bazen de yüz yüze iletişimi tercih etmişlerdir. Bugün ise çeşitli teknolojik aygıtlar aracılığı ile her an yüz yüze iletişim kuruyormuşçasına etkileşim içerisinde olmaktadır (Yaylagül, 2010:12). Bu bağlamda mesajın alıcıya iletilme ihtiyacı ve geri bildirim alma ihtiyacı iletişimi doğurmaktadır. İletişimin yüzlerce tanımı mevcuttur, her yorumlayıcı kendi disiplini içerisinde tanımlama yapmaktadır.

İletişim, bilginin fikirlerin, duyguların, becerilerin simgeler kullanılarak iletilmesidir (Berelson ve Steiner, 2011).

İletişim esas olarak simgeler aracılığıyla bir kişiden ya da gruptan diğerine bilginin fikirlerin tutumların veya duyguların iletilmesidir (Theodorson, 1969). İletişim, insanların kolektif olarak toplumsal gerçekliği yaratıp düzenledikleri süreçtir (Trendholm ve Jensen, 1988).

İletişimin Türk dilindeki karşılığı olarak Hint-Avrupa dilinde kullanılan "komünikasyon" ,communication, sözcüğü Latince "communicare" fiilinden türetilmiştir. Anlamı; birlikte olma, bilgi paylaşımı, bağlantı kurma, bilgi akışını sağlama demektir.İletişimde bilginin kaynaktan alıcıya, alıcıdan izleyiciye ya da başka bir alıcıya aktarılması anlatım-izlenim, expression-impression, başka bir deyişle etkileşim yani interaction söz konusudur. (Oskay, 1999;15) Etkileşim kaynak ve alıcının birbirini etkileme sürecidir. Kültür ve dil arasındaki bağı iletişim güçlendirmektedir.

1.3.1 Kişilerarası İletişim

Kişilerarası İletişim Antik Yunan'dan bu çağa kadar araştırma sahasında bulunmaktadır. İncelenmeye başladığı zaman diliminde iletişimden farklı bir disiplin olarak ele alınmaya devam etmektedir (Gürüz-Eğinli, 2012;50).

Kişilerarası iletişim, iki kişinin yüzyüze ilişki içerisinde, toplumsal rollerinden arınmadan gerçekleştirdikleri iletişime denilmektedir. Belirli normatif kurallar ve sistemlerden arınmış görünse de karmaşık dizgeler bütünü olmaktadır. Kişilerarası iletişimin gerçekleşmesi için geri bildirim halinde iletişim kuruluyor olması gerekmektedir (Hartley, 2014). Hartleyin görüşündeki sınırlılıkların ötesinde kişilerarası iletişimi, iki kişinin rastlantı sonucu ya da isteyerek kurmuş oldukları ilişkinin, özel olandan genele doğru birbirlerini daha iyi anlamak ve tanımak için yapmış oldukları paylaşımların bütünü olarak da tanımlamak mümkün olmaktadır (Caputo ve Hazsel, 1994:8). En az iki kişinin arasında kaynak, alıcı ve mesaj aktarımı içerisinde gerçekleşmektedir. Kaynak mesajı alıcıya göndermekte ve alıcı tarafından mesaj, kişinin kültür ve deneyimleri ile anlama dönüşmektedir. Kişilerarası iletişimde kişinin kültürel yapısı, sosyo ekonomik düzeyi, ideolojisi gibi faktörler aracılığı ile olmaktadır. Kişi, öteki ile ilişki kurarken hayat felsefesini kenara bırakamaz. Mesajın yorumlanması ve anlam kazanması belirtilen faktörler aracılığı ile olmaktadır (Devito, 1995:10-19). Kişilerarası iletişimi gerçekleştirirken bireyler belirli aşama ve unsurlardan geçmektedir. Bunlar:

- *Kaynak- Alıcı:* Alıcıya mesajı ileten kişidir (Hartley, 2014:44).
- *Kodlama- Kod açma:* Kişi dil aracılığı ile mesajı alıcıya iletmekte ve alıcı da bu mesajı çözümleme sürecinde olmaktadır (Mutlu, 2012:196).
- *Yeterlilik:* Bireyin yetkin olduğu konularda paylaşımda bulunması iletişim sürecinde etkili olmaktadır (Gürüz, 63).

- *Mesajlar*: Mesajlar sadece dil aracılığı ile oluşturulmamakta, görsel, işitsel vs, beş duyudan herhangi birinin anlamlandırabileceği türde oluşturulabilmektedir (Günay, 2013: 61).
- *Geribildirim*: Kaynağın alıcıya iletmış olduğu mesajı doğru yorumlaması durumunda gerçekleşmektedir (Cüceloğlu, 2008:141).
- *İleribildirim*: Birey sözsüz iletişim kodları aracılığı ile verilecek mesajın sinyallerini önceden belirtebilmektedir. Karşı cinsteki herhangi birinden hoşlanan bir kadının onu gördüğünde bir şeyler söylemese bile hareketleri ile bunu yansıtmaya hali örnek verilebilir (Gürüz,61).
- *Kanal*: İletişim sırasında mesajın aktarımının gerçekleşmesini sağlayan araca verilen isimdir (Oskay, 1999:28-29).
- *Gürültü*: Mesajda anlaşılması gerekeni engelleyen kaynak ya da alıcının göndermediği, iletişimi engelleyen duruma denilmektedir (Cüceloğlu, 1998:71).
- *Ortam*: İletişimin etkin ve etkili olabilmesi için gerek koşulların sağlanmasına yarayan; fiziksel, zaman, sosyo-psikolojik, kültürel boyutları içinde barındıran araçtır (Güngör,2015:49).
- *İkna*: İletişimin sonucunda, kaynağın alıcıya vermek istediği mesajı iletmesi ve alıcının da olumlu karşılık vermesi durum

İki kişi arasındaki iletişimin kişilerarası olabilmesi için şu özellikler gerekmektedir:

- *İki Yönlü*: Kişilerarası iletişim olabilmesi için kaynak ile alıcı arasındaki iletinin geribildirimli olması gerekmektedir.
- *Roller*: Kişilerin toplumsal rolleri iletişimlerini etkilemektedir. Bireylerin rolleri iletişimdeki ilişkinin düzeyini etkilemekte ve kurulan yakınlığın etkileşim düzeyinde belirleyici faktör olmaktadır.

- *Anlam:* Kişinin kültürel kodlarına göre, yaşanan durumlara karşı atfettiği özellik olmaktadır. Bireyler olanları kendi çerçevelerinden yorumlar, bu durum olaylara öznellik kazandırmaktadır.
- *Niyet:* İki kişinin sürece dahil olmak isteyip istememesi durumudur. Bireyler sözlü olarak iletişime dahil olmak isteyebilirler ya da sessiz kalıp sözsüz iletişimdeki etkenlerin anlamlandırılmasıyla istemeden dahil olabilmektedir.
- *Süreç:* Yaşanılan olay bitse bile paylaşıldığı zaman dahi yeniden anlamlandırma sürecine girmiş olmaktadır. Konuşma bitse bile etkileri devam edebilmektedir.
- *Zaman:* Zaman geçse bile bitmeyen zaman ile birlikte artarak ilerleyen bir süreç olmaktadır. Bireylerden biri tarafından, konuşulan herhangi bir cümlenin hatırlanması ve yeniden anlamlandırılmaya çalışılması zamanın etkisini ifade etmektedir.
- *Sonuç:* Kişilerarası iletişim iki kişinin dahil olduğu sıradan bir durumu ifade etmemektedir. Geri bildirim olmadığında anlamsızlaşmaktadır. Kanepede telefonda oynayarak uzanan eşine soru soran kadına cevap vermeyen erkeğin durumu kişilerarası iletişimin basit olmadığının anlaşılmasını kolaylaştıracaktır (Hartley, 2014; 44-51).

Yapılmakta olan her türlü iletişim kişilerarası iletişim olmamaktadır. Muayene olmaya gidilen doktorun asistanı ile yapılan konuşma örneğinde olduğu gibi. Kurulan iletişimin kişilerarası iletişim olabilmesi için birtakım özelliklere sahip olması gerekmektedir (Miller- Steinberg, 1975).

İletişimin kişisel iletişimden, kişilerarası iletişime geçiş yapabilmesi için;

- *İlişkisel süreç :* Bireylerin geçmişte ne kadar ilişki kurdukları ile ilintilidir. Aynı kolejde okuyan, iki sıra arkadaşı gencin birlikte geçirdikleri süre ve

paylaşımları onların ilişkisel tarihini belirtmektedir. Paylaşımlar ne kadar çoksa ilişki kişiselden, kişilerarasına geçiş yapar.

- *İki kişi arasındaki ilişki kuralları* : Bu kurallar iki kişinin ilişkideki davranış ve iletişimini belirlemektedir. Mesaj iletilirken ve sorunsuz anlaşılmasına olanak sağlamaktadır.
- *İlişkisel eşsizlik ya da teklik* : İki kişi arasındaki ilişkiyi diğerlerinden ayıran ilişki kodlarının bulunmasıdır. Hastayı birlikte ameliyat etmesi gereken doktorların ameliyatı nasıl yapacaklarını belirlemesi ve nihai sonuca karar vermesi onların ilişkisini eşsiz kılmaktadır (Gürüz, 2011:55).

Kişilerarası iletişim süreci; bağ kurma, anlamlandırma ve düzenleme unsurlarını içermektedir. İşe yeni başlamış birinin ofisteki diğer çalışanlarla bağ kurmak istemesi, iletişim sürecine katılan diğer çalışanların kurulmak istenilen bağa karşılık vererek sürece anlam kazandırmaya çalışılması, kişinin diğerleri üzerinde oluşturmakta olduğu etki sürece örnek verilebilir (Barker, 1990: 138-139).

Kişilerarası iletişim sürecinin *kontrol*, *güven* ve *yakınlık* boyutu ile incelenebileceğini ele almaktadır (Barker,1990:139). Gezi düzenleyen arkadaş grubundan bir kişinin rehberlik önermesi ve bu önerinin kabul edilmesi kişinin kontrolünün kabul edildiği anlamını taşımaktadır. Yolculuğa çıkılan arkadaşın yapmakta olduğu rehberlikten her hangi bir beklentisinin olmaması güven duygusu için önemli olmaktadır. Gezide birlikte zaman geçirmiş olmak ve geçirilen zamandan keyif almak yakınlığı artıran nedenler olmaktadır.

İlişki içerisindeki kişilerin *anlam* ve *eylem* arasındaki bağın açıklanması olarak ele alınmaktadır. İlişkiler belirli anlama göre düzenlendiğinde karmaşa çıkmamakta ve iletişim daha sağlıklı yapılmaktadır (Montgomery, 2004:351). Yeni evlenen bireylerin eve döndüklerinde bireylerden birinin kıyafetini değiştirirken, katlama ya da asma işlevini yerine getirmesi dağınıklıktan hoşlanmadığını gösteren, ilerleyen süreçte dağınıklık oluşmaması için verilen bir mesaj olarak algılanabilir.

Kişilerarası iletişimdeki belli başlı engeller:

- *Önyargı,*
- *Tektipleştirme,*
- *Dilsiz bilgilenme ve Halo etkisi,*
- *Varsayılan Kişilik,*
- *Özellik Atfetme,*
- *Kehanet Teorisi,*
- *Kalıplaşmış Düşünce,*
- *Suçlamak,*
- *Zihin Okumadır.*

Kişilerarası iletişim iki kişinin özel paylaşımlarda bulunduğu süreci kapsamaktadır. Bireyler yüzeysel ilişki kurduklarında bu kişilerarası iletişimin sınırlarına dahil olmamaktadır. Bireyler ilişki kurarken çeşitli unsurlardan yardım almaktadır; dil gibi. Dil kişilerarası iletişimin tamamlayıcı unsuru olurken sözlü iletişim olarak literatüre girmektedir.

1.3.1.1 Sözlü İletişim

Sözlü iletişim bireylerin etkileşimin özünü oluşturmaktadır (Güngör, 2015:91). Kaynak ile alıcı arasında mesajın sözcüklerle aktarılması durumudur (Uztuğ, 2003:87). Zihinde oluşan imgelemin ve duygunun iletilebilir simgeler ifade edilmesidir (Özdemir, 2003:21-22). Söz edimi dil unsuruna bağlıdır. Kişiler, birbirlerine deneyim, bilgi ve ideoloji aktarmak için dili araçsallaştırmaktadır (Dökmen, 2001:27).

Dil, simgelerden oluşmaktadır. Kaynak ile alıcı arasındaki iletişimin simge haline gelmesini sağlayan araçtır. Dil, antropolojik olarak incelendiğinde kültürel bir

olgu olmaktadır. Dil, toplumun kültürel norm ve değerlerinin nesilden nesile aktarımını sağlamaktadır (Zıllıoğlu, 1993: 122-134).

Sözlü iletişim unsurları iletişime katılan kişilerin fikir ve hislerini diğerlerine nasıl aktardığını, sözcüklerle kendilerini ifade ediş biçimlerini, kültürel değerlerine sahip oldukları dillerini doğrudan ya da dolaylı olarak kullanıp kullanmadıklarını açıklamaktadır (Knapp,1992: 67).

Sözlü iletişimin biçimleri bulunmaktadır, bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

Kişisel- bağlamsal iletişim: Ben dili ile yapılan iletişim tarzıdır. Kişisel bağlamsal iletişimi kullanan bireyler genellikle kendilerine ait özellikleri anlatırlar (Gürüz-Eğinli, 2012: 109-110). Bireyin genellikle kendinden bahsetmesi diğer bireyler tarafından kabul görmeyecektir.

Ayrıntılı- öz iletişim: Kişinin içinde yaşadığı topluma, kültüre göre değişiklik gösterir. Öz anlatım tarzı, eksiklikler barındıracağı için yanlış anlaşılmalara neden olacaktır. Ayrıntılı anlatım ise iletişim kurulan diğer bireylerin ayrıntıda boğulup anlaşılacak istenileni kaçırmasına neden olabilir.

Araçsallaştırılmış- etkili iletişim: Genel itibariyle mesajı ileten kişinin konuyu istediği alanda yönlendirmesi ve verilmesi gereken mesajın etkili anlaşılması için kullanılmasıdır.

Doğrudan Ya da Dolaylı İletişim: Doğrudan sözlü iletişim biçimini kullanan kişiler, tüm mesajı sözlü olarak aktarır. Bireysel değerlere sahip toplumlarda, genellikle doğrudan sözlü iletişim biçimi kullanılmaktadır. Ortak davranış ilişkisini yürütmeye çalışan kültürlerde topluluk düzeninin bozulmaması için dolaylı anlatıma başvurulmaktadır (Gudykunts,1988:102). Ortak davranış ilişkisi: aile, akrabalar, arkadaş çevresi olarak belirtilebilir. İlişkilerde yanlış davranış sergilendiğinde ya da yapılamayacak bir şey istendiğinde karşı tarafın kırılmaması için belirsiz kelimeler kullanılmaktadır (Kartarı,167). Sabah işe gideceği için gece dışarı çıkmak istemeyen kişinin, gruptaki diğerleri ile

ilişisini sarsmamak için dışarı çıkmayı kabul etme davranışında bulunması ya da tatil için planlar yapan ailesine bakarız diyerek durumu geçiştirmeye çalışma eyleminde bulunması dolaylı iletişime örnek verilebilir. Hafta sonu pikniğe gitmek isteyen iş arkadaşlarına katılmayacağını söylemek davranışı doğrudan iletişimi kullanan kültürlerde doğru anlaşılabilir. Her kültürün kendine ait kültür kodlarına göre davranmak yanlış anlaşılmayı azaltacaktır.

1.3.1.2 Sözsüz İletişim (Beden Dili)

Beden dili kültürlerin kendine özgü iletişim sistemini aktarmaktadır. Beden dili kullanıldığı bölgenin özelliklerini taşımaktadır. Kullanıldığı toplumda uzlaşım sağlamış olması gerekmektedir. Kolların önde kavuşması kapanma ve savunma olarak anlamlandırılmaktadır. Konuşma yapılırken el ve kolların oynatılması Akdeniz ülkelerinde kişinin kendini ifade ediş biçimi olarak algılanırken, Britanya’da konuşma yapılırken el ve kolların kullanılması ayıp olarak görülmektedir (Uçar, 2004: 57-58).

Bireyler beden dili aracılığı ile kendi bilinçaltılarıyla iletişim kurabilmektedir. Bireylerin diğerine karşı ilk izlenimini beden dili oluşturmaktadır. Sözlü iletişim unsurlarının yanı sıra göz hareketleri, el kol hareketleri, giysiler ve sesin tonu ile karşı tarafa sürekli mesaj gönderilmektedir (Altıntaş ve Çamur, 2005:63). Molcho, beden dilinin doğal olduğunu sözlü iletişim gibi belirlenmiş ve sistematik olmadığını söylemektedir (Molcho, 2000:14). Bu durum beden dilinin kontrolünün kolay olmadığını göstermektedir. Birey, duygu ve düşüncelerini ani tepkilerle, bastırmadan ifade etmektedir. Konuşma sırasında sinirlenen birey davranışlarını kontrol etmede başarılı olmayacaktır. Sözlerini kontrol altına alsa da bireyler ile beden dili aracılığı iletişim kuracaktır: ellerinin titremesi, dudaklarının titremesi, sinirden kızarması (Çalışkan ve Yeşil, 2005:200).

Beden dilinin bölgesel olarak taşıdığı anlamlar diğer kültürlerde farklı anlamlara ait olmaktadır. El sallama hareketi bir çok ülkede vedalaşmak olarak kullanılırken Yunanistan’da cehennem ol anlamında kullanılmaktadır (Baltaş ve Baltaş, 1992: 54).

Bireyler arasında iletişim sağlanırken tecrübe ve düşünceler ile duygu ve ihtiyaçların aktarımı sağlanmaktadır. Ses tonu, konuşma biçimi ve nefes alış verişler dahi kişinin anlatmak istediği mesajı içermektedir. Bu davranışlar yarı dilsel gösterge olmaktadır (Fiske, 1996: 95).

1.3.2 Kitle İletişimi

Kitle iletişimi insanların dış dünya hakkında bilgi almasını sağlayan, teknolojinin göstergesi olarak insan topluluklarını birbirine bağlayan araçlara, kitle iletişim araçları denilmektedir. Kitle iletişim araçları, haber alışverişini sağlama, çeşitli propaganda gibi faaliyetleri misyon edinmektedir (Karaküçük, 1996:3). Kitle iletişimi, teknolojik gücü elinde bulunduranların, bu araçları kullanarak geniş izleyici kitlesine simgesel içerikleri yayması ve ortak tepki- ilgi oluşturmalarıdır (Şahan-Çınar, 2004:314). Kitle iletişimi teknoloji ile birlikte geliştiği için hızlıdır ve üzerine sürekli yeni bilgi eklendiği için geçicidir. Verildiği an için kullanıma sunulmaktadır (Erdoğan 1990). Görsel etkiye sürekli açık olan insanlar yazılı ve elektronik basın aracılığı ile eğitim aldıkları kurumlardan etkisi daha geniş ve köklü olarak yön vermektedir (Kara küçük 1997).

Bireylerin, zaman tanzimini kitle iletişim araçlarındaki yayınlara göre yaptığı bu çağda, kitle iletişim araçları alternatifi olmadığı için bireyler üzerindeki etkisini artırmaktadır (Çolakoğlu 2000). Tv izlemeyen birey, sinemayı tercih ettiğinde tv izlediğindeki benzer etkilere maruz kalacaktır. Tv’de kendi kültürel kodlarının yansımaları izleyebilecekken sinemada diğer kültürlerin etkisinde olabilecektir. Teknolojik ürünleri kullanan her birey kitle iletişim araçlarının yönlendirmesine maruz kalabilmektedir.

Kitle iletişim araçlarına yüklenen anlam bazı sorunları ortaya çıkarmaktadır. Güncel olaylar doğrultusunda eşik bekçileri insanlara bilgiyi, ne şekilde, hangi sıklıkta aktarılmasına izin vermektedir. Medyanın yön verdiği konularda toplumun değerlerini yansıtıp yansıtmadığı da önemli sorunlardandır (Çolakoğlu 2000). Kitle iletişim araçları kullanıcılarının yeniliğe açık, verilmesi gereken ana konuyu algılayıp o minvalde

çıkarması beklenmektedir. Kullanıcılar kültürel değer, norm ve kodlarına aykırı olabilecek durumları bile zamanla kabullenebilmektedir. Kitle iletişim araçları kullanıcılarının diğer kültürleri tanımasını, kavramasını sağlamaktadır. Birbirini tanıyan farklı toplulukların etkileşim içerisinde bulunmasına destek olur. Hamburger ve pizza Türk toplumuna ait yiyecek çeşidinden olmasa da kitle iletişim aracılığı ile bir şekilde (reklam, çizgi film) toplumun yeme alışkanlığı haline getirilmiştir. Bu bağlamda kitle iletişimi kültürlerarası iletişimi destekler görev üstlenmektedir.

1.3.3 Kültürlerarası İletişim

Dil- Kültür ve iletişim sarmalından ortaya çıkan kültürlerarası iletişim kodu ulusların birbirleri arasında kültür aktarımını sağlamaktadır. Dilsel kodlar iletişimde köprü görevi görmektedir (Fishman 1980: 12).

Kültürün aktarımında önemli rol üstlenen dil; pragmatik, anlambilim ve dilbilgisi olarak işlevini sürdürmektedir. Bireyler kendi kültürel kodlarına dillerini, anlayıp kullandıkları oranda sahip çıkmaktadır. Diğer kültürde öğrendiği bütün bilgileri kendi eksenine zenginlik katan, kültürel gelişimine katkı sağlayan bir çeşitlilik olarak görmektedir (Çakır, 2010: 78). Kültürlerarası iletişimin çeşitliliği etnik ve ırk olarak farklı grupları da içine alarak genişlemektedir (Kim, 2005: 554-555).

Kültürlerarası iletişime dâhil olan topluluklar, farklı kültürlere ait toplulukların davranışlarını bilmediği sürece davranışları kendi kodlarına göre yorumlama yapacaktır. Bu durum çatışmayı ortaya çıkarmaktadır (Selçuk, 2005:2). Kültürel, ekonomi, teknoloji, sanat ve toplum boyutuyla küresel köy haline gelmiş olan çoğulcu dünyada kaos olmadan hayatını devam ettirebilmek kültürlerarası duyarlılık ile mümkün olmaktadır (Tamam, 2010:174). Kültürler arası duyarlılığın asıl unsuru, farklı ırka, dile ve milletlere ait topluluklara karşı olumlu duygu aktarımı ile yaklaşılması gerektiğidir. Bu durumun olabilmesi diğer kültürleri konumlandırmadan ve stereotipleştirmeden tanıma ve saygı duyma ile mümkün olmaktadır (Tamam, 2010:174).

Ulusların iletişimini hızlandıran kitle iletişim araçları ve teknolojik aygıtlar aracılığı ile kültürler arası etkileşim artmaktadır. Bireyler, kendinden olmayanı

anlayabilen, olumlayan ya da anladığı halde ötekileştiren forma bürünmüştür. Bugün kültürlerarası iletişim, kitle iletişim araçlarının etki alanının dar olduğu dönemlerdeki gibi olmamakta ulusların çok yönlü etkileşimini sağlamaktadır.

2. GÖSTERGEBİLİM BAĞLAMINDA EMOTİKONLARIN ANLAMLANDIRILMASI

2.1 Göstergebilimin Tarihsel Gelişimi

İnsanın etrafı göstergeler, işaretler, simgeler ve imgelerle çevrili durumdadır. İnsanlar etkili iletişim kurabilmek için göstergeleri üretmişlerdir. Düşüncelerin anlamlanması, aktarılması ve yorumlanabilmesi göstergeler yoluyla mümkün olmuştur (Günay-Parsa,2012;12-13).

Yazının icadından önceki dönemde mağara duvarlarına yazı yazan insanlar bu yöntemle diğerlerine kendilerini anlatma yolu bulmuşlardır. Duyguları ortak bir dille anlatabilme süreci yazının evrensel olması gerekliliğini doğurmuştur. Ortak dilin oluşması bireyin kendisini bir diğerine ifade ederken yazdığının karşıdaki kişide anlam bulması demektir. Mağara duvarlarına çizilen resimleri bugün dahi anlaşılıyor olması göstergebilim sayesinde olmaktadır.

Antik Yunan'dan bugüne “idealar mı yoksa gerçeklik mi önce gelir” tartışılan başlıca sorundur. Göstergebilim terimi; Antik Yunanca'da gösterge, işaret anlamına gelen ‘semeion’ kelimesinden türemiştir. Hippokrates hastalık belirtilerini ‘semeion’ olarak adlandırmıştır. Semeion hastalığın kendisi değil belirtisidir. Fransızca'da ‘semiotique’ ve ‘semiologie’, İngilizce'de ‘semiotics’, Almanca'da ‘semiotik’ kelimeleri kullanılmıştır. Charles Sanders Peirce ‘semeiotic’ kelimesini kullanırken, Ferdinande de Saussure ‘semeologie’ kelimesini tercih etmiştir. 1969 yılında, Uluslararası Gösterge Bilim Araştırmaları Topluluğu (IASS- International Association of Semiotic Studies) semiotics teriminin kullanılmasını uygun görmüşlerdir. (Erkman, 2016;49-50)

Antik Yunan'da Eflatun; sözcüklerin varlıkların gerçekliğinin temsilcisi olduğunu, sözcüklerin incelenmesinin varlıkların özütü ile ilgili bir fikir vermeyeceğini, göstergelerle anlamlandırılan nesnelerin bilgisinin dolaylı olduğunu ve hiç bir zaman gerçek bilginin yerine geçemeyeceğini, gerçek varlığı niteleyen sözcüğün, sözcüğü nasıl tanımlamakta olduğunun var olan eksikliği gidermeyeceğini, söylemiştir (Akt. Erkman, 2016;53).

Duyularla algıladığımız göstergeler, gerçeğin ancak yansıması olabilmektedir. Bu bağlamda varlığın kendisini anlatan kavram, kelime onun yerini tutmakta aciz kalacaktır, aslı yansıtmanın ötesine geçemeyecektir.

Aristoteles’e göre (akt. Erkman, 2016;3) *“yazılı kayıtlar, söylenen telaffuz edilen seslerin simgeleridir. Söylenen sesler de zihnimizdeki izlenimlerin göstergeleri ve simgeleridir. Zihnimizdeki izlenimler ise gerçek şeylerin yansımalarıdır. Zihinsel olaylar ve gerçek şeyler tüm insanlar için aynıdır, ancak dil tüm insanlar için aynı değildir.”* Bu bağlamda Aristo “Göstergenin bilicilik alanından gerçek bilimin alanına evrimleşmesi”nin (Manetti, 1993, s.35) adınının atılmasını sağlamıştır.

Ortaçağa gelindiğinde ise, nesneler ve nesnelerin gösterge ile temsil ettiği görüntü ile ilgili bağa yoğunlaşmıştır. Ortaçağda gösterge ile temsil ettiği şey arasında kurulan bağın varlığı kabul edilmiş ancak bu bağın değişmez olduğu iddia edilmiştir. John Locke’a göre iki gösterge çeşidi vardır; düşünceler ve kelimeler. Bütün düşüncelerin duyular tarafından edinildiğini, dış dünyadaki nesnelerin duyular tarafından algılanabilir olduğunu ya da zihindeki yansımalarından doğmuş olabileceğini ileri sürmüştür (Noeth:1985, Akt. Berkman, 2016;57).

Göstergebilimin tarihi süreci incelendiğinde, Antik Yunan’dan Orta çağ’a kadar sürede, “anlam” kavramı üzerinde durulmadığı, gösterge ve göstergenin zihindeki belirtisi ile ilişkisinin incelendiği görülmektedir. Modernizm ile anlam kavramı da göstergebilime dâhil olmaktadır.

2.2 Gösterge Türleri

2.2.1 Doğal Göstergeler

Dil dışı göstergeler, doğal dillerin dışında kalan, diğer gösterge çeşitleri gibi iletişim kurabilmek için kullanılan göstergelerdir. Doğal göstergeler, yorumlanmadığında anlamı bulunmamaktadır. Nesnelerden etkilenir, nesnelerle ortak yönü bulunmaktadır (İşgüven, 1995: 27). Doğal göstergeler, iletişime dahil olamamaktadır. Belirtilere insanlar anlam yüklediği sürece herhangi bir anlamı bulunmamaktadır. Doğal göstergelerde, gösteren ile gösterilen arasındaki ilişki özensizdir (Culler,1982: 65). Kaşların çatık olması kızgın olduğunun göstergesi

olmaktadır ancak kaşların çatık olmasıyla kızgınlık arasında bağıntı olduğunu göstermemektedir. Sadece neden sonuç ilişkisi olduğunu göstermektedir.

Doğal göstergeler, tecrübeler sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bireyler yağmurun yağdığında nehrin taşıdığını gördüklerinde bunu anlamlandırma sürecine girmektedir. Bulutun gelmesi yağmurun, yağmurun yağması da nehrin taşıcağının bir habercisi ve kurulan bu ilişki sonucunda sürekli olarak devam etmesi halinde belirtilen anlam kazanmış olmaktadır. Aralarında neden sonuç ilişkisi olması gerekmektedir (Günay, 2013: 206).

2.2.2 Yapay Göstergeler

Yapay göstergeler insanlar tarafından oluşturulmaktadır. Oluşturulan göstergeler ile anlamı arasında uzlaşımsallık bulunması gerekmektedir. Yapay göstergeler, iletişim kurulabilmesi ve bir olgunun ya da nesnenin anlam kazanması amacıyla ortaya çıkarılmaktadır.

Yapay göstergeler, nesnenin kendisi gibi izlenimini yansıtan göstergelerdir. Anlamlandırma nedeni açıklanabilir özelliktedir. Örn, fotoğraf, resim, çizim, ses kaydı, video kaydı gibi (Ayrancı, 2014: URL).

Resim 1 Yapay Gösterge Örneği

2.2.3 Dilsel Göstergeler

Dilsel göstergeler, örtülü bir toplumsal uzlaşmaya dayanan göstergelerdir. Gösteren ile gösterilen arasında doğal bir bağ yoktur, simgenin değeri belli bir kültürel çevrede anlam kazanır.

Dil göstergeleri, doğası gereği işitseldir ve belli bir zamanda gerçekleşir. “kapı bu” cümlesi ile “bu kapı” cümleleri arasındaki anlam farklılığı dilsel göstergelerin çizgisellik özelliği ile oluşmaktadır (Saussure, 1995:103). Cümleler arasındaki anlam farkı sözcüklerin dizimsel ekseninde okunması gerekliliğinden ortaya çıkar. Dizimsel ekseninde yapılan değişiklik anlam değişikliğini de beraberinde getirmektedir (Kıran, 2006: 73).

Dil göstergesi görsel göstergeye göre değişebilir. Kelimelere yüklenen anlam zaman içerisinde farklılık kazanabilir. Örneğin yosma sözcüğü “güzel kadın” anlamında iken, son dönemde “hafif kadın” anlamında kullanılmaktadır. Ancak geçmişteki ağaç resmi ile bugünkü ağaç resmi arasında fark olmamaktadır (Günay, 2007:27). Bu bağlamda dilsel göstergenin gösteren boyutu aynı kalmakta, gösterilen düzeyinde bir değişiklik olmaktadır. Dilsel gösterge nedensizdir. Kedi sözcüğü sırnaşmaz, çöl sözcüğü kurutmaz ya da güneş sözcüğü ısıtmaz (Kıran, 2006: 71).

Dilsel göstergeler, aynı kültüre ait topluluklarda anlam kazanmaktadır. Her dilin kendine ait dilsel yapısı vardır ve yapısına göre incelenmelidir.

2.3 Çağdaş Göstergebilimin Öncüleri

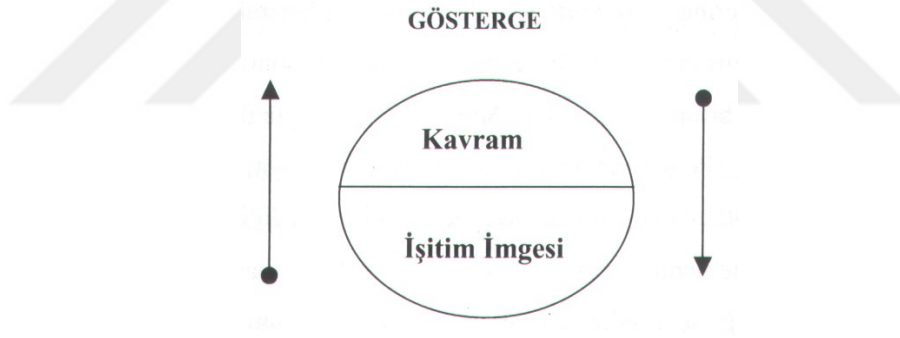
Göstergebiliminin bu günkü haline ulaşmasını Amerikalı Charles Sanders Peirce ve İsviçreli dilbilimci Ferdinand de Saussure sağlamıştır. (Saussure, 1985: 18).

Başka bir şeyi temsil eden ya da imleyen şeye gösterge denmektedir. Peirce “biri için herhangi bir şeyi belli bakımlardan ya da sıfatla temsil eden bir şey” diye tanımlarken Saussure, “iletişim kurmayı ya da bir şeyler anlatmayı amaçlayan iki insan arasında yer alan iletişimsel bir araç” olarak tanımlamaktadır (Mutlu, 2012;119).

2.3.1 Ferdinand de Saussure

Saussure'un göstergesi, gösteren ve gösterilenden meydana gelmektedir (dyadic). Zihinde nedeni belirsiz şekilde oluşa gelmiş nosyon, deneyim ve gözlem yoluyla olabilir, kelime ile dış dünyadaki bağlantıyı sağlamaktadır.

Saussure “*Dilin, kaosa biçimler katan bir zihin etkinliği olduğunu*” söyleyen Humboldt’tan esinlenerek yapısalcılığı geliştirmiştir. Saussure’a göre, dizgesel gösterge sistemi olan dil; toplumla varolmuş ve söz dizimleri toplumun ihtiyaçlarına göre oluşmaktadır. Toplum geliştikçe dili de geliştirir ve toplumun yapısı, dilin nedenselliği ve anlamlarının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. İletişim sırasında bir kavramı işaret eden “gösteren”, kavramın zihinde algılanmasını sağlayan işitimi imgesine “gösterilen” ve bu kavramın bütünü belirtmek için “gösterge” sözcüğü kullanılmıştır (Köktürk&Eyri,2013;123).

Şekil- 1 Saussure'un Gösterge şeması

Herhangi bir nesne ile karşılaşıldığında çağrışım yapan zihinsel imge gösterilen, somut olarak dışavurum da gösterendir. Gösteren ile gösterilen arasındaki ilişki uzlaşımına bağlıdır. Yasa ya da zorunlulukla oluşturulmamıştır, toplumsal, kültürel bildirimler sonucunda at teriminin zihinsel imgede belirmesini sağlayacak karşılığının olduğu öğrenilir. Bu bağlamda uzlaşımsallık devreye girmektedir (Erkman, 2016: 18).

2.3.1.1 Dilin Uzlaşım Salık Yorumu

Toplumlarda gösterilenlerin belirli gösterenleri vardır, hangi gösterilenene ne isim verildiğinin bir önemi olmamaktadır. Dilin şifresi uzlaşım da ortaya çıkmaktadır.

Saussure’a göre, göstergeler; ortak dili konuşan aynı kültürü paylaşanlar için benzer anlam taşımaktadır. Zihinsel imge ile gösterge arasındaki uzlaşım belirlendikten sonra bir daha değişmemektedir. Ancak uzlaşım serbesttir, her dilin uzlaşım ları kültürel kodlarına göre anlamlanmıştır (Vardar, 1999;36). Ağaçtan bahseden konuşmacının zihninde oluşan ağaç ses dizimi zorunlu biçimde ağaç kavramını canlandırır, kavram da ağaç imgesini işitimsel olarak çağrıştırmaktadır (Perrot, 1998;100). Bu bağlamda (Benveniste,1974) "*Gösteren, kavramın sesçil anlatımı; gösterilen de gösterenin anlksal karşılığıdır*" (Akt. Perrot,1998;100). Dış gerçeklikteki sözcüğü ile çeşitli dillerde onu kavramsallaştıran gösterge arasında hiçbir zorunlu bağ bulunmamaktadır. Birçok dilde karşılığı bulunan söz dizimlerinin aynı göstergeleri çağrıştırması düşünülemez. Farklı ses dizimsel biçimde olsa bile anlamca aynı anlama da gelebilir. Her dilin kendi dili içinde alt yapıları bulunmaktadır ve bu yapılar diğer diller ile bağdaşmayabilir. Nesne aynıdır ancak onu karşılayan dilsel gösterge farklı olabilir. Her dil kendi dilsel örüntüsünün disiplini içinde incelenmelidir (Seiler, 2014).

2.3.1.2 Ses Dizgesi Yorumu

Saussure söz dizimini, nosyon ile işitsel imgeyi birleştiren bir unsur olarak ele almaktadır. Kavram ve işitsel imge birbirinden ayrılmaz bir bütündür (Saussure,2014;32).

Dilsel göstergede işitim imgesi sürekli değildir. Sesten çıkan ağaç kavramı, zihinde ağaç kelimesinin seslerinin parçası olan işitim imgesini çağrıştırmaktadır. Sesin duyulmasından sonra beyin, duyma organına duyulan ile zihinde onun yerine geçen kavramın bağlantısını kurmaktadır. Dilsel göstergenin oluşması için bir neden yoktur, nedensizliği dilsel göstergeyi açık uçlu yapmamakta yani onu zorunlu olmaktan çıkarmamaktadır (Erkman, 2016;94). Saussure’un anlambilim teorisinde söz dizisinin anlamlanması bireyin zihnindeki düşüncelerin sonucudur. İşitimsel imge olarak duyma organına ulaşan söz dizimsel imge, zihinde daha önceden var olan tecrübeleri ve

çağrışımları arasında bağlantı kurmayı seçer. Bu nedenle, artsüremli, eşsüremli, mana ve zıtlık ilişkisi kurma anlam biliminde kullanılmaktadır (Erden,2011; 990).

2.3.1.3 Dilde Anlam Öznesi

Saussure dil biliminin gösterge bilimin bir bölümü olarak ele almıştır, dilin belirtgeleri gösterge ile arasındaki ilişkinin anlaşılması için yegane unsurdur. Göstergenin anlamlandırılması, başka göstergelerle yapı ile ilgili ilişkisini yorumlamaktan geçer. Göstergelerin anlamlandırılması için bir nesnenin seçilmiş ve birleştirilmiş olması gerekmektedir. yapısal bu sürecin aktarılması paradigmasal ve dizimsel ilişki iledir (Aktaran; Fiske, 1996:82-86).Dilbilimcinin görevi, göstergesel bağlamlar arasında dili belirli yasalarla ifade eden dizgelerin ne olduğunu tanımlamaktır (Saussure, 1972;235-236).

2.3.1.4 Dilin Eşsüremliliği ve Artsüremliliği

Saussure dili, diyakronik olmaktan (artsürem) çok senkronik (yapısal) olarak incelemektedir. Saussure bu görüşü ile dili, düşünceyi aktarabilmek için oluşturulmuş bir araç olmaktan çıkarmaktadır. Çünkü dil ile düşüncenin yapısının oluşturulmaktadır. Saussure dili ölümsüzleştirmekte ve dilin geçmişte bağı olması ile ilgilenmemektedir. Konumlandığı yerde dil, kendi içinde köklerinden bağımsız olarak yani senkronikliği (eşsüremli-yapısal) ile ilgilenmektedir (Bourse- Yücel, 2012;122-123).

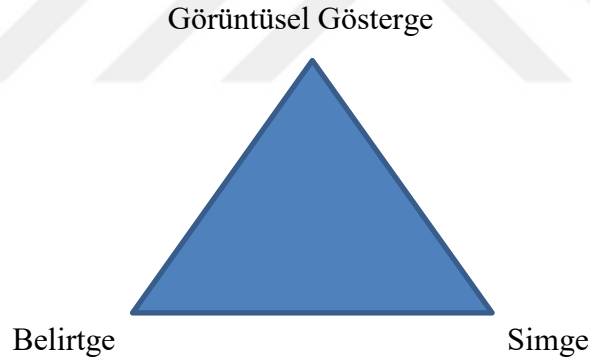
Saussure iki biçim arasında ilişki kurulabilmesini sağlaması açısından artsüremliliği gerekli görür. Eşsüremlilik ise dilin alt dallara ayrılmasını ve bu alt dalların sınırları içerisinde incelenmesini öngörür (Vardar, 1999; 27). Saussure’a göre dil, yanal ilişkiler uzamıdır. Dilin unsurları birbirinin geçmiş ve gelecek (tarihsel) tamamlayıcısı değildir. Dil kendi devinimi içinde bile hükümdar değil eşit ilkelere sahip olan demokratik yapısal sistemdir (Barthes, 2012;181). Saussure bu bağlamda yapılması gerekeni her dilin kendi içinde evrensel ve süre gelen güçlerini ararken tarihinden kopmayacak genel yasaların belirtilmesi olarak görmüştür (Perrot, 1998;96).

2.3.2 Charles Sanders Pierce

Dış dünyada duyular ile tanımlanabilen her şey göstergedir. Gösterge şeyin karşılığı olarak kullanılır ama o şey değildir. Pierce'a göre gösterge “bir şeyin yerine konan başka bir şey” dir (Yücel, 2012;185).

Pierce göstergeyi üç (triadic) evrede betimlemektedir:

İlk olarak, gösterge nesnesinin niteliğini paylaşıyorsa o görüntüsel bir gösterge olarak tanımlanmaktadır. İkinci olarak, gösterge bireysel varoluşu içinde tekil nesneye gerçekten bağımlı ise o belirtisel gösterge olarak adlandırılmaktadır. Üçüncü olarak ise, bir göstergenin simge olarak adlandırıldıktan sonra, bununla uzlaşım sonucu herkesin az ya da çok kesinlikle anlayabileceği bir nesnenin nitelendirildiği anlaşılmaktadır (akt. Fiske, 2003: 71).

Şekil 2. Pierce'ın gösterge türleri kategorisi

Görüntüsel gösterge (ikon), “nesnenin sahip olduğu özelliklerden dolayı nesneye atıfta bulunan göstergedir (Peirce, 1984:291). Pierce görüntüsel göstergeyi tanımlarken ya da kullanırken benzerlik sözcüğünü kullanmaktadır. Bahsedilen benzerlik, görüntünün benzerliği olmaktadır. Çünkü görüntüsel göstergeler, atıfta bulundukları ya da karşıladıkları nesneyi temsil ederler. Bu bağlamda görüntüsel

Belirtiler dış dünya gerçekliğinde meydana gelir insandan bağımsızdır ancak görüntüsel gösterge ve simgeyi insan zihninde iletişim kurmak için oluşturmaktadır. Gün batımını gösteren bir fotoğrafta güneşin batması akşamın nedenidir. Güneş battığı için akşam olmaktadır, akşam sonuçtur. Sonucun ortadan kalkması nedeni de ortadan kaldıracaktır (Günay, 2012:15). Benzer nedenlerin aynı sonucu vermesi durumunda nedene gösterge, varılan sonuca da nesne denmiştir. Pierce, nesne ile gösterge arasında nedensellik ilişkisi var ise o ilişkinin betimlemesine ikon demektedir. Dumanın varlığı ateşin de var olduğunu gösterdiği için duman ile ateş arasında göstergesel ilişki var denilebilir, bu durumda duman ateşin göstergesi olmaktadır (Büker, 1991: 30-3). Trafik işaretlerinin neyi ifade ettiğinin bilinmesi için önce kuralın bilinmesi gerekmektedir. Trafik işaretlerindeki kırmızı rengi uyarı anlamı taşımaktadır. Ortadaki işaretlerden bazıları görüntüsel gösterge ve simge olarak aktarılabilir. Tabelalardaki işaretler herhangi bir kitaba basıldığında belirtisel gösterge olmaktan çıkmaktadır, çünkü nesne ile olan uzlaşımını yitirmektedir (Fiske, 2003:72).

29

Pierce'a göre, gösterge olan şeyi algılamak ve neyin yerini aldığını anlamak için yorum gerekmektedir. Yorumlayıcı olmadan yorum da olmayacaktır. Gösterge ve şey arasındaki ilişkinin zihindeki yansımaları yorumlayıcı yapar. Zihnin nesneyi görmesi ilk unsurdur, nesnenin kendisi ikinci, algılama sürecinin ilişkisinin yorumlanması da üçüncü unsurdur (Akerson, 2016;102).

2.3.3 Roland Barthes

Barthes, Saussure'un göstergebilim anlayışını geliştirilmesini sağlamaktadır. Saussure, dil bilimi genel gösterge bilimin bir parçası olarak ele almaktaydı ancak bugün insan dilinin dışında belirli gösterge dizgelerinin olduğu kesin olmamaktadır. Göstergebilimi trafik kural işaretlerini incelemek için kullanılmaktadır (Pierce), ancak toplum bilimsel alanlardaki incelemeler ele alındığında dilin etkisi ortaya çıkmaktadır. Nesneler, görüntüler, davranışlar belirli anlamlara sahiptir ancak bağımsız olarak anlam taşımazlar onları yorumlayanın olması gerekmekte ya da dilsel dizgeye sahip olması gerekmektedir (Rifat, 2014: 311-314).

2.3.3.1 Düz Anlam

Düz anlam, imgelerin kavramların nesnel olarak okunması sürecidir. Düz anlam sürecinde anlama, göstergelerin anlaşılması için kullanılan kodun alıcı tarafından bilinmesine bağlı olmaktadır (Günay, 2012: 29). Düz anlam göstergenin ortak anlam ifadesinin kabul görmesidir. Örneğin; deniz fotoğrafı çekildiğinde bulutlu ya da aydınlık olması, kuşların uçuyor olması ya da göğün dumanla kaplanmış olması düz anlamda ifade farklılığı oluşturmaz. Fotoğraf üzerinde renk değişikliği yapılması, eklentilerin olması denizin kendi gerçekliğinin dışına çıkamaz. Değişiklikler ancak yan anlamla oluşabilmektedir (Fiske,2003:116).

2.3.3.2 Yan Anlam

Latince “connotare” sözcüğünden türetilen İngilizce “connotation” karşılığı olan yan anlam terimi bir şeyle bağdaştırmak anlamındadır ve söz diziminin kültürel kodlarla uzlaşarak anlamlandırılmaktadır. Sözcüğün yan anlamı, sözcüğe dair simgesel,

artsüremli ve duygusal kültürel kodlardan etkilenmektedir. Bu kodlar yorumlayanın sosyo kültürel ve demografik yapısına göre farklılaşmaktadır (Saussure, 2014;48).

Simgesel göstergeler temel ve yan anlam kazanmak için yoruma ihtiyaç duymaktadır (Essays, 2013). Bir sözcüğün temel ve yan anlamından hangisini ifade ettiğini çözümleyebilmek için ima (referance) ve mana (sense) kavramları kullanılmaktadır. Yan anlam (mana) söz dizimsel göstergelerin dış evrendeki temsil göndermeleri ile olan ilişkileri bağdaştırılmadan anlaşılan anlamı temsil eder. Yan anlam, göndergenin anlaşılmasını sağlayan etken olmaktadır ve anlam göndergenin yorumlanması sonucu ile ortaya çıkmaktadır (Saussure,2014;35). Düz anlam neyin fotoğraflandığını anlatmakta, yan anlam ise nasıl fotoğraflandığını anlatmaktadır (Fiske,2003,116).

2.4 İkon Kavramının Tarihsel Gelişimi

2.4.1 İkon

İkon; imgenin gelenekselleşmiş haline denmektedir. Duyguları ve anlayışı aşan nesneye ya da görüntüsel anlamın dışında kalan şeye; anlaşılabilirlik ve ulaşılabilirlik anlamı yükler. İkon gerçekliğe dairdir. İmgenin modernizme evrilmiş hali; görünen her şey bakanın görüşüne göre anlam kazanır ve görünen anlamlı hale bakan aracılığıyla gelir. Ve bu bağlamda görünen dokunabilir ve anlaşılabilir duruma gelir (Şakar, 2012: 8-15).

İkon, bilgisayarda kullanılacak herhangi bir programı simgeleyen küçük resim demektir. "*Bir kişi, düşünce, akım veya herhangi bir şeyi tek başına simgeleyen ve anlatan şekil veya resim.*" (TDK,2006) Fransızca 'icône' "simge, temsil" sözcüğünden dilimize geçen bu kelime, Latince'de icona sözcüğünden Fransız diline geçmiştir. Bu sözcük Eski Yunanca eikōn εἰκών "resim, görüntü, tasvir" anlamına gelen bu kelime Yunanca'ya Hint - Avrupa dilinden weik-on 'benzemek, benzer olmak' kökünden türetilmiştir (Etimoloji, 2016).

İlkkez Greko-Romen antik çağında mezar taşı portrelerinde kullanılan ikonlar, Hristiyanlığın ilk evrelerinde din adamlarının sütunlara ya da duvarlara işlenmesi ile kullanımı yaygınlaşmıştır. 8. yüz yılda görüntüye tapılmasının yasaklanması ile ikonkırıcılık dönemi başlamıştır ve ikonlar ayin düzeninin bir parçası olarak kalmışlardır (Mitchell, 2005;4).

İlkel toplumlarda yazıdan önceki dönemde, insanlar yaşadıkları dönemde mağara duvarlarına resim çizmişlerdir. Yazının olmadığı nesnelerin harflere karşılık bulmadığı ilkel toplumlarda nesneleri tasvir etmektedirler ve bu tasvirler; insan, hayvan figürlerinden ya da çeşitli işaretlerden oluşmaktadır.

İkonlar bir nesneyi doğrudan aktarır, resim ya da heykel gibi. Nesnenin resmi, heykeli kendisi olmadığından ikonlar nesnenin yerini tutar özelliktedir.

Resim 3. Yıldızlı Bir Gece tablosu

2.4.2 Simge

Yorumlayan olmadığında kavramı gösterge yapan özelliği kaybolan göstergedir. Sözcükler, uzlaşmaya dayalı simgelerdir, uzlaşım olmadan harflerin bir araya gelmesi bireyler için anlam ifade etmeyecektir (Rıfat, 1992: 22). Belli bir insan topluluğunun uzlaşımsallığı kullanarak somut varlık ya da işarete yüklediği anlama simge denilmektedir. Kum saati zamanın simgesidir.

Resim 4. Kum Saati

2.4.3 Sembol

Bir kavramı temsil eden şekil, nesne, işaret, söz ya da hareketlere verilen isimdir. Sembol evrenselleşmiş bir dildir. Sembollerin dahil olduğu iletişim, dolaylı iletişim kabul edilecek olunursa, doğrudan iletişim yöntemlerine göre çok daha anlamlı ve zenginleştirilmesine olanak sağlamaktadır (Çağlar, 2012:25). Semboller kullanıldıkları sosyal yapı ile etkileşim halindedir. Sembollerin taşıdıkların anlam için kullanıldıkları toplum ile arasında uzlaşım gerekmektedir (Özcan, 2007: 82). Kuş kelimesinin temsil ettiği sembol ile kuşlar arasında anlamlı bir ilişki olmasına gerek olmamaktadır (Fitzgerald, 1966:63). Bu bağlamda sembolün herhangi bir kuş çeşidini tasvir etmesine gerek olmamakta; sözcükle zihinde karşılık bulduğu ilk yansıma arasında bağlantı kurmaktadır. Sembolün anlam kazabilmesi için somut nesneler üzerinden ele alınması anlaşılabilirliğini artıracaktır. Sevgi gibi soyut

kavramların zihinde nasıl tasvir bulunduğu ve bu tasvirin zihinde ürettiği göstergenin nasıl anlaşılabilceği ve bu konuda uzlaşım sağlanıp sağlanmayacağı bilinmemektedir. Sevgi kavramının her zihinde bulunduğu anlam karşıladığı ifade ile doğrudan ilişkili olmayabilir. Sevgi kavramını düşününce her bireyin zihninde beliren sembol farklı olabilir. Bu sevginin somut kavramı temsil etmemesinden kaynaklanmaktadır.

Resim 5. Barışın Sembolü

2.4.4 İmge

İmge, örneklem aracılığı ile gerçekler dünyasındaki herhangi bir nesnenin betimlemelerinin söz konusu edildiği gösterge türüdür (Günay-Parsa, 2012:18). İmge gerçek nesneyi daha etkili halde sunarak gösterge biçiminde yeniden oluşturmaktadır.

Resim 6. Dağ ve ev görüntülerinin yansıması

Şekildeki fotoğrafta dağın, evlerin ve ağaçların yansıması imgedir. İmgenin oluşabilmesi için nesne, kavram, olgu olması gerekmektedir (Günay-Parsa, 2012:20).

2.5 Emotikon

Teknolojinin gelişimi ile birlikte, gösterge yorumlarının anlamlandırmış olduğu evrende bireyler diğerine kendisini anlatabilmek için farklı yöntemler kullanmaktadır. Kullanılan yöntemlerden biri de emotikonlardır.

2.5.1 Emotikon Tanımları

Emotikon; bir çeşit piktogram, resimler aracılığıyla yaratılan işaret ya da simge (Tureng sözlük) ve bilgisayar destekli iletişimde duyguları ifade etmek ya da sözsüz iletişimin yerine kullanılan bir simgedir. Gerçek yüz ifadesinin yerine kullanılan, yazılı mesajın dil ötesi (paralinguistic) bileşenidir (Thompson and Foulger,1996:226-230).

Emotikon, elektronik iletişimde bir fikir ve duygu ifade etmek için kullanılan küçük bir dijital resim veya simgedir; emoji, Japonya'dan “e”resim 絵, “mo” 文 yazma ve “ji” 字 karakter anlamına gelmektedir (Oxfordsdictionaries,2015). Emotikon terimi

duygu anlamına gelen 'emotion' ve simge anlamına gelen 'ikon' terimlerinin biraraya gelmesinden oluşmaktadır (Krohn, 2004).

Sanderson emotikon'u; "sıradan tipografik sembollerden oluşan görsel işaretler olarak" tanımlamaktadır. Gülen surat bilgisayar ve diğer iletişim araçlarında kullanılmaktadır (1993;1). Oxford sözlük: Gülümseyen ya da surat asan yüz ifadelerinin temsili, çeşitli klavye karakter kombinasyonları tarafından oluşturulmaktadır. Kullanıcının duygularını ve hislerini ifade etmesine yardımcı olmaktadır (Oxfordsdictionaries,2015).

Sıradan yazım sembollerinden oluşan görsel ipuçlarının okunurken duyguları anlamlandırmasıdır (Wolf,2000).

Resim 7. Emoji çeşitleri

Godin'e göre, emotikon: elektronik iletişim araçlarında hassas ruh ve duygu durumu değişikliklerini göstermek için kullanılmaktadır. Aksi takdirde anlık mesajlaşmalarda şaka ya da ironi yaparken anlaşılacak zor olacaktır (1993;4). En çok bilinen simgeler, sırasıyla gülümseme, göz kırpma ve kaşlarını çatmaktır: :-) ;-) :- ((Danet vd, 1997). İnternette yazı yazma özelliği son zamanlarda gülen suratlar (emotikon) üzerine kurulmuştur (Marvin,1995). Bilgisayar destekli iletişim araçlarını kullanan kullanıcıların, kendini ifade ederken sorun yaşamamasını sağlayan standart

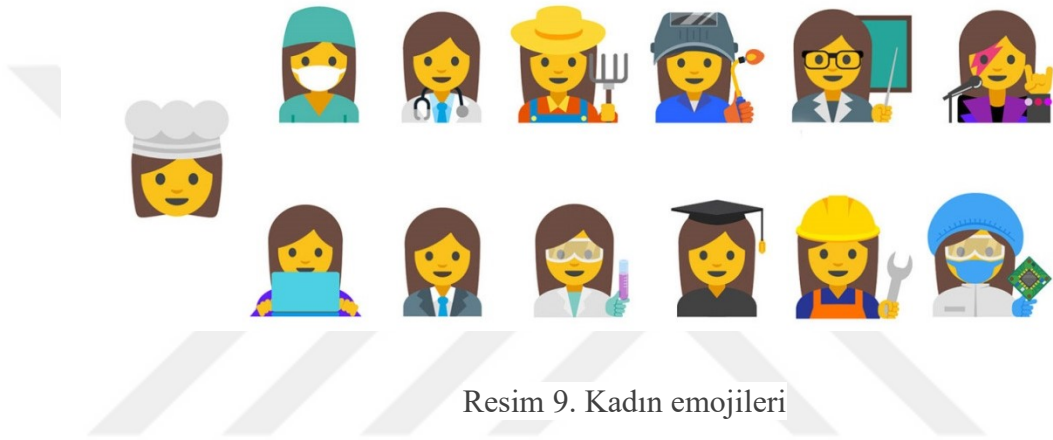
dışı yazılım olarak, klavye simgelerinden oluşturulan kapsamlı özel semboller birleşimidir (Walter, D'addario, 2001;3).

Emotikon'u oluşturan karakterler, biçim ve anlam bakımından değişmektedir. Bazı işaretler orijinali gibi kullanılır ASCII bazısı (İngilizce: American Standard Code for Information Interchange) sembol, bazıları ise grafik olarak oluşturulmaktadır. İfadelerden bazıları (kalp ya da bira kupası gibi) çeşitli nesneleri temsil eder, ancak çoğunluk yüz ifadelerini temsil eder. Batı dilinde genellikle küresel işaretler kullanılırken, diğer işaretler diğer kültürlerle özgüdür, Japonca "kamoji" (literatürde yüz işaretleri olarak adlandırılmaktadır), örneğin evrensel "(:)" işareti Japonca'da "^_^" olarak kullanılmaktadır (Katsuno & Yano, 2007; Markman & Emoticons and Illocutionary Force 2 Oshima, 2007). Bilgisayar destekli iletişim araçlarında; sohbet, e-posta, bloglarda ve anlık mesajlaşma programlarında: gülen ve diğer yüz ifadeleri kullanılmaktadır (Baron, 2004; Huffaker & Calvert, 2005; Markman & Oshima, 2007; Merchant, 2001; Provine, Spencer, & Mandell, 2007; Utz, 2000). Prototipik ifadeler yüz ifadesi ikonlarıdır. Emotikon terimi, popüler kültürde: duygulanım durumlarının göstergesi olarak yorumlanmaktadır, yüz yüze iletişimde dilbilimsel olmayan ifadeleri; jest, mimik ve bedensel dili emotikonların aracılığıyla aktarılmaktadır. Sözsüz iletişim araçları eksik olduğu zaman anlam eksik kalacaktır (Kiesler, Siegel, & McGuire, 1984). Yazıdaki bu eksikliği tamamlamak için kullanılmaktadır.

Bazı klavye işaretleri bu simgelerin oluşmasını sağlamaktadır, örneğin; "(:)" iki nokta işareti ile "(:)" işaretinin sonucunun "(:)" gülücük sonucunu vermesi gibi. Yazı ile yapılan iletişim araçlarında emotikonların kullanılması iletişimi güçlendirecektir. Yüz yüze iletişimde ise emotikonların kullanılmasına gerek yoktur. Mesaj ileti metinlerine eklenen ifadeler, eklendikleri metnin edimsel eylem ve yapısalcı bakış açısı yorumuyla sözlü ve sözsüz iletişimi anlam yönünden ele alır (Levinson,1983). Yapısalcılıkta olduğu gibi, a harfinin kendi başına sadece ses iken ancak yanına eklenen ses dizgeleri ile anlamlı bir uzlaşım sağlayacak ve kültürel kodlarla bir anlam ifade edecektir. Bu bağlamda emojileri oluşturan klavye karakterleri "(:)" ve "(:)" gibi, yalnız başlarına bir anlam ifade etmiyorken bir araya geldiklerinde "gülen yüz" ya da diğer emotikon karakterlerini ortaya çıkarmaktadır.

Resim 8. Kullanıma sunulan 72 emoji

2014 yılında Always markasının çalışmış olduğu Like a Girl (kız gibi) kampanyasında emojiilerdeki cinsiyetçi yaklaşım eleştirilmekte ve emojiilerde sporcu, çalışan, yürüyen kadın emojiileri olması gerektiğini reklam filmiyle anlatmaktadır. Yoğun ilgi çeken bu reklam filmi (90 milyon izleme) sonucunda beklenen ilgi çekilmiş olmakta ve yapılan kampanyalar ile 2016 yılında emojiiler kadın simgeleriyle kullanıcılara sunulmaktadır (Roderick, 2016).

Resim 9. Kadın emojiileri

Rayuf Alhumedi (15 yaşında) Unikod Konsortiyum'una yaptığı başvuruda “dünyadaki çeşitliliğe ayak uydurulması” gerektiğinden bahsetmektedir. Unikod ekibi bu isteği dikkate değer görmekte ve piyasaya çıkacak olan 10 sürümünde başörtülü kadın, sakallı erkek ve yeni hayvan emojiileri olacağını duyurmaktadır.

Resim 10. Eklenecek yeni emojiiler

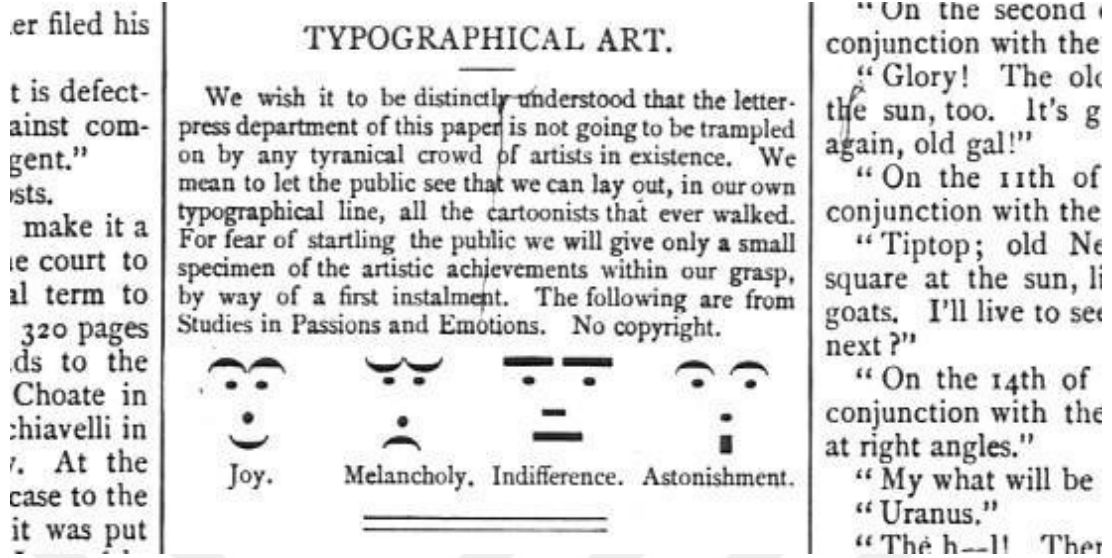
2.5.3 Emotikon Kullanımı

İnternetin evrensel olarak kullanılması ile birlikte bilgisayarlar kolay ulaşılır ve taşınır formda üretilmektedir. Masa üstü bilgisayarların yerini diz üstü bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar almıştır. Yeni ürünler, kullanıcıların özel, iş ayrımı yapmaksızın her işlerini yapabildikleri; alışveriş, mail, check-in, vs sanal alana taşınmaktadır.

Dijitalleşmenin kullanımının artması ve kullanım amaçlarının çoğalması birlikte kullanıcıların da iletişim, ilişki kurma alanları değişmeye başlamaktadır. Yakın tarihe kadar mektup iletişim yöntemi iken yerini elektronik posta (email) araçlarına bırakmaktadır. (McCormick,1992;379-405). Elektronik posta kullanımlarıyla birlikte, bilgisayar teknolojilerinde emotikonun kullanıldığı literatürde belgelenmiştir (Asteroff,1987).

Yüz ifadeleri; 'gülen surat' (smiley), 'duygu ikonu' (emoticon), ilk olarak 1857 yılında Amerika'n telgraf kurumu (National Telegraphic Review and Operators Guide) '73' rakamını 'sevgiler (love to you) olarak belirlemiştir. 1859'da Western Union '73' rakamını 'iltifatlarımı kabul edin' (accept my compliments) olarak tescillemiştir. (Robert Jones, Milestones in Telagraphic History, Dots and dashes. 1987, s.1-4).

1881 yılında ABD'nin ünlü dergisi “Puck” noktalama işaretleri kullanılarak yapılan ilk gülen suratları kullanmıştır.

Resim-11. Puck dergisinde kullanılan ilk yüz ifadeleri

Neşeli (Joy), melancholy (hüzünlü), nötr, hissiz (indifference), şaşkın (astonishment) anlamına gelen ifadeleri kullanmıştır (Woollaston, 2015).

1862 yılında Abraham Lincoln yayımladığı konuşma metninde belki de tarihte ilk kez emotikon (duygu ikonu) kullanmıştır. [:)] Metnin sonundaki ifadenin göz kırpmak ya da hangi amaçla kullanıldığı bilinmemektedir (Houston,2013). 1979 yılında Kevin Mackenzie, gönderilen elektronik postaların dilinin sert olabileceği endişesiyle “-)” ifadesini kullanmaktadır (Preece, vd. 2003: 2-3). 1982’de Carnegie Mellon Üniversitesi görevlisi Scott Fahlman dijital mesaj panosuna gönderdiği şaka içerikli yazının yanlış anlaşılması üzerine (Houston, 2013) gönderilerde şaka yapılıyorsa ya da ciddi yazı yollanacaksa bu iki durumun farkının anlaşılabilmesi için noktalama işaretlerini kullanmayı teklif etmektedir. Bu nedenle panoya şaka olarak gönderdiği mesajın sonunda ‘:-)’ ifadesini kullanmaktadır (Barret,2002; 34). Fahlman, bu yönüyle modern çağda noktalama işaretleriyle duygu aktarımı yapılmasının kurucusu olmaktadır (Woollaston,2015).

Emotikon bugün kullanılan şekli, 1999 yılında Japonya NTT DoCoMo firmasının mobile internet departmanı olarak çalışan ekipte yer alan Shigetaka Kurita tarafından oluşturulmuştur. Kurita ve ekibinin kurmaya çalıştığı program; hava tahmin

raporu, eğlence, haberler ve e posta gibi özellikleri bir araya getiren bir sistemdi. Üretilen simgeler, farklı mülkiyet yaklaşımlarının karmaşası haline geldi ve bir aygıttan gönderilen mesaj farklı sisteme sahip diğer aygıtta görünmemekteydi. Bunun üzerine Kurita, firmanın kendi simgeleri olması için yeniden düzenleme yapmıştır (Blagdon,2013). Emoji 1999'da kullanıma sunulmuştur. 2000 yılında Docomo firması kendi emojisini Evrensel Kod olarak kullanmak için öneri vermiştir. Ancak o dönemde karakterler yaygın olarak kullanılmadığı için ve Japon cep telefonu operatörleri evrenselkodu desteklemediği için herhangi bir işlem yapılmadı. Emojiler japonya'da oldukça popüler olarak kullanılmıştır. Cep telefonlarının yaygınlaşması ile birlikte emojiler de yaygınlaşmıştır. Ancak her telefon üreticisinin kullandığı kodlar ortak değildi her bir cep telefonu yazılımı birbirleriyle uyumsuz olan kendi metin kodlama uzantılarını kullandı. Firmalar, emoji karakterlerinin e-posta dâhil olmak üzere diğer sağlayıcılardan gelen telefonlarla sınırlı şekilde değiştirilmesine izin vermek için çapraz eşleme tabloları geliştirdiler. Diğer platformlardan görüntülenemeyen karakterler = (U + 3013 GETA MARK) ile temsil edildi ancak karakterlerin görüntüsü bozulabilirdi. Bu sorun ülkeler arası iletişim arttığında farkedildi ve 2006 yılında Google, evrenselkod aracılığıyla emojilerin desteklenmesi için emotikonlarla ortak kod üretilerek emoji dönüştürme çalışmalarına başlamıştır. Bununla birlikte, emoji sembollerinin kapsamını genişletmek için Evrenselkod Konsorsiyumu'na bir öneri getirdi. Mayıs 2007'de semboller onaylandı ve Ağustos 2007'de emoji'nin Unicode'da kodlanmasını desteklemeyi kabul etti. Evrenselkod Birliği ile 2007 yılında yapılan anlaşma sonrasında uluslararası üretici firmalar arasındaki farklılık ortadan kalkmıştır (Unicode,2016). Başlangıçta Japonların kendi aralarında yazışma dili olarak kullanılıyor olsa da bugün evrensel olarak kullanılmaktadır (Blagdon,2013).

Evrensel koda göre düzenlenmeden önce kullanılan emotikon, her ülkede farklı duyguları karşılamaktaydı (Luckerson,2016). İlk dönemde emotikon yüz ifadelerinin resim temsili olarak kullanılmış olsa da, bugün mesaj uygulamaları (messenger application) aracılığıyla dönüşüm geçirmekte ve insan yüz ifadelerine daha çok benzeyen forma dönüşmektedir. Bilgisayarın aracılık ettiği dijital çağda emotikonların kullanımı bir ölçüde yüzyüze iletişimin yerini almaktadır (Comesana,2013;1).

Kullanıcılar sosyal ilişkilerini zenginleştirmek için anlık mesajlaşmalarında dizgisel imgelerle oluşturulan yandan görüldüğünde ‘gülen surat’ anlamına gelen emoji ya da emotikonu kullanırlar (Alecia,2000;827-833). Emotikonların, geleneksel iletişim yöntemlerinde kişisel etkileşim için farkedilen zenginlik ve fayda sağlayacak pozitif etkisi olmaktadır (Walther-D’Addario, 2001;324-347).

Emotikon dilin Armagedon’u olarak nitelendirilmiştir. Jest ve mimikler ile taçlandırılan konuşma dili, yazı diline evrildiğinde emojiler kullanarak duygu aktarımı sağlanmış olmaktadır. Hüznünü, sevincini, yaşadığı her hangi olumlu- olumsuz durumu çoğul kelimelerle ifade etmek yerine duygu ikonları kullanarak alıcının empati yaparak kendini anlamasına yardımcı olmaktadır. Bireyler dünyada farklı kültürün kodlarına göre hayatlarını sürdürmekte olsalar da, yaşanan durumlara benzer tepkileri ifade eden simgeler kullanmaktadır. Özel gün, doğum günü kutlamaları, noel kutlamaları vs, kısaca bütün kutlamalar neredeyse ortak dil ile yazılmaktadır. Hüzün, acı, sevinç, mutluluk dilleri de ortak kullanım dilleri arasındadır (Cohn,2015).

Resim 12. Bağlamsal olarak iletişimin gerçekleştiğinin alfabetik ve emotikonlarla gösterilmesi

Yukarıdaki Resim 29’da anlık mesajlaşma programı ile mesajlaşan 2 kişiden yazı dili ile konuşan kişiye emotikon dili ile cevap verildiği görülmektedir.

“Geçen hafta sonu ne yaptın?” sorusuna, “kız arkadaşıma hazırlanan doğum günü partisinde kutlama yaptık, hediyeleri verdik, hediyelere şaşırdı sonrasında pastadaki mumları üfledi.” cevabını emoji (emotikon) dili ile vermekte olduğu görülmektedir. Bu

resim çözümlemesinde yapay gösterge olarak ele alınan emotikonların kendi içinde dil yapısı bulunmaktadır (anlam dizgesi). Anlaşılabilirliğin olması için belirli sıralama olması gerekmektedir.

Resim 13. Alfabetik karakterlere emotikonlarla cevap

Şekildeki sıralama ile anlaşılan; hediye alındığı, partiye katıldığı, pasta kesildiği ve hediyelerin açıldığı olmaktadır (Cohn,2015). Belirli bir anlama sahip olmasa da mesajın iletildiği kişinin anlam dizgesinde yapacağı çağrışım; santa claus ve çam ağacı: yılbaşı hediyesi olarak hediye paketini, iki tane ağlayan surat: kırık kalbi, kahkaha ile gülen iki surat: esprinin beğenildiğini, sıkıntılı yüz ifadesi: şarabı temsil etmektedir. Göstergeleri iyi okumak onların anlaşılabilirlik ve anlam düzeninin sağlanmasına yardımcı olmaktadır, bkz resim 13 (Cohn, 2015)

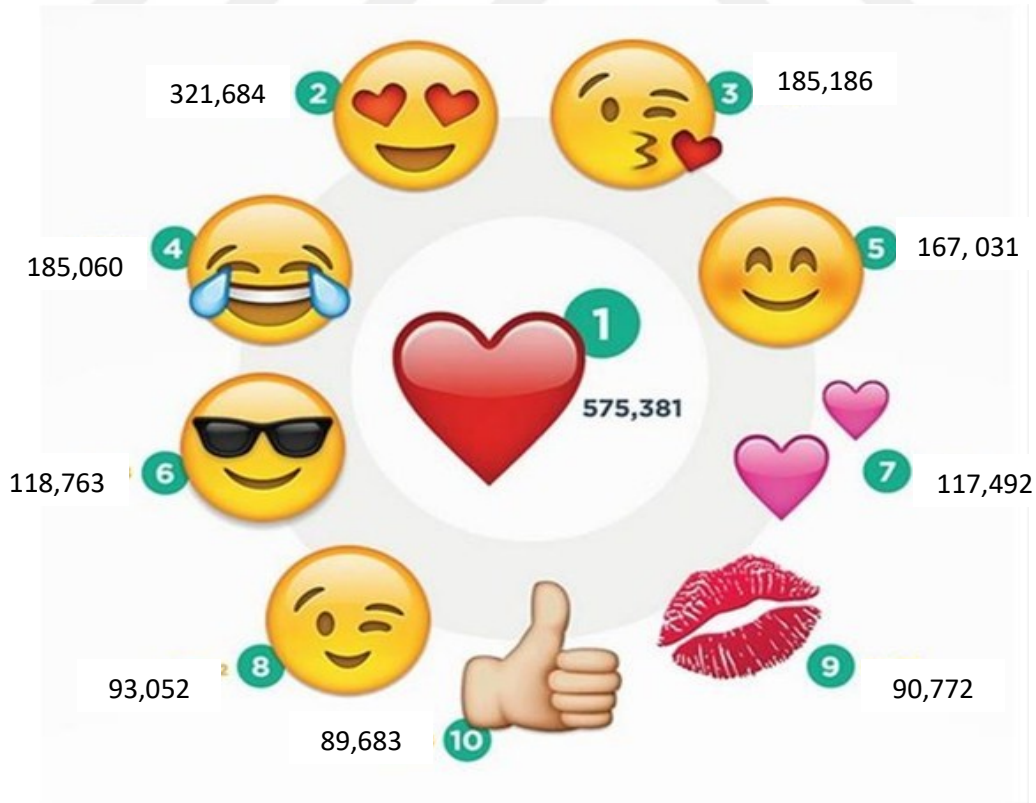

© Neil Cohn/Adam P

Resim 14. Emotikonların bağlamsal karşılıkları

2011’de Yuasa ve arkadaşlarının yapmış olduğu; beynin yüzleri tanımak ile görevli olan bölgesi üzerinde yapılan (fMRI) araştırmada: beynin surat ifadelerini tanıma bölgesinin grafik surat ifadelerine verdiği tepkinin gerçek yüz ifadelerine verdiği tepki ile aynı olduğu kanıtlanmaktadır. Ağlayan surat ile gerçek ağlayan surat arasında beyin ayırım yapmamaktadır (Yuasa vd.2011, 3). Beynin çağrıştırdığı anlam üzerinden yorumlama yapmaktadır.

2015 Mayıs- Haziran aralığında sosyal paylaşım platformu Instagram’da Curalate isimli araştırma şirketinin yapmış olduğu araştırmaya göre; 6.4 milyon emoji hashtag içinde kullanılmaktadır. En çok kullanılan emoji (575,381 kez) “kırmızı kalp” emojisidir. İkinci sırada (321,684 kez) kullanılan emoji “gözleri kalpli surat” emojisidir. Aşağıdaki şekilde en çok kullanılan 10 emoji gösterilmektedir (Vatan, 2015).

Resim 15. Curulate, instagram araştırmasında en çok kullanılan emojiler

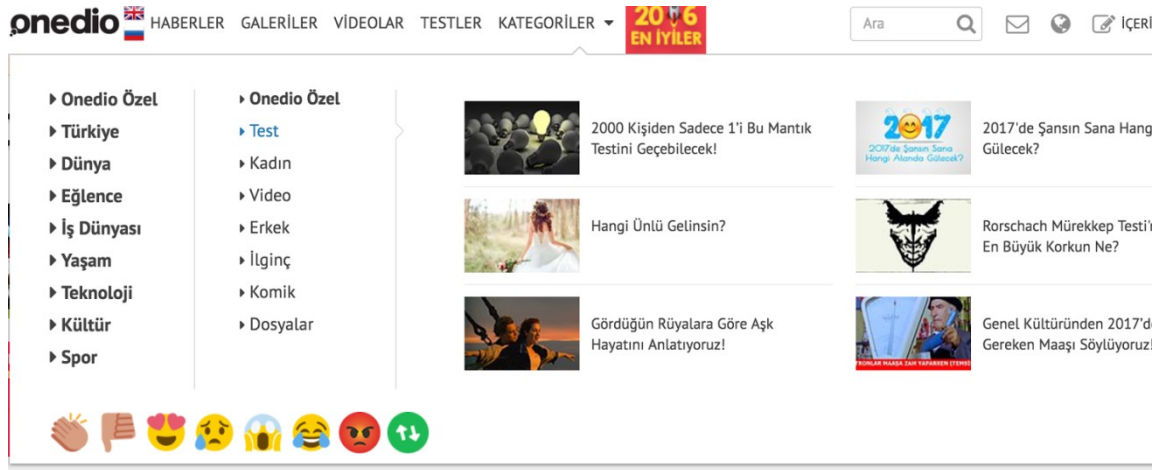
İletişim teknolojilerinin günlük yaşamda kullanımının artmasıyla birlikte kullanıcılar, yüz yüze (face to face) iletişimin kurulduğu toplumsal yaşamdan uzaklaşarak bilgisayar aracılı iletişim (Computer Mediated Communication) araçlarına yönelmektedir. Anlık mesajlaşma olanakları sağlayan araçların artması ve bireylerin ürünleri kullanmaya yönelmesi yazılı iletişim vurgusunu artırmaktadır (Luar vd.,2010;889). Sözlü iletişimde önemli yeri olan jest ve mimikler, yazılı iletişimde duygu durumunu ifade ederken emotikona dönüşmektedir.

3. EMOTİKONLARIN GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZİ

Göstergebilim insanlığın nesneleri anlamlandırması ile ortaya çıkmıştır. Nesnelere verilen isimler, kodlar, normlar, insanın gerçekler evrenini anlamlandırma sürecidir. Emotikon da bu sürece internet çağının kişilerarası iletişimde eksik kalan yönlerini tamamlamaktadır. Bu çalışmada “Çağın temel özelliklerinden biri olan az kelime ile çok şeyi anlatma hali emojilerin yaygınlaşmasını sağlayan bir faktör müdür?” “Emojiler ulusları (kültürlerarası iletişim bağlamında) stereotipleştirmekte midir? Bu durum zihinsel imge ve gösterilen yönünden ele alınabilir mi?” sorularına cevap aranacaktır.

3.1 Onedio Sitesi Hakkında Bilgi

1 Ağustos 2012’de Türkiye’nin ilk içerik tabanlı sosyal ağı olarak paylaşımlara başlayan site: Yeni medya düzenini yeni çağın sosyal ağ dinamiklerini göz önünde bulundurarak formülize etmektedir. Onedio’da kullanıcılar internetteki popüler haber, fotoğraf, galeri ve videolarına tek bir siteden ulaşarak eğlenceli testleri çözüp aynı zamanda Onedio’nun içeriğine de katkıda bulunabilmektedir (Onedio, 2016).

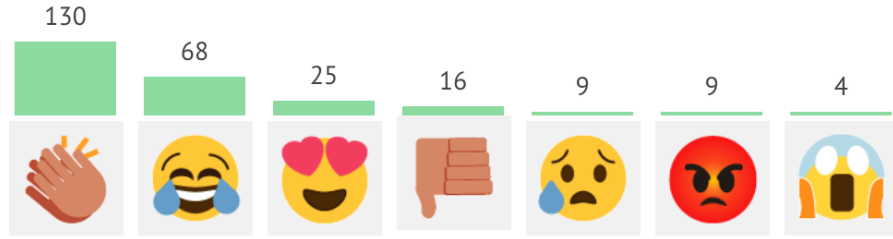

Resim 16. Onedio sitesinin ekran görüntüsü

Onedio sitesi yöneticileri 2015 yılının sonlarında eski yeni bütün paylaşımların altına “bu içeriğe emoji ile tepki ver!” butonunu kullanıma sunmuştur. Bu buton ile

kullanıcılar yazı ile yorum yapmadan interaktif olarak tek tık ile yorum yapabilme olanağına sahip olmuştur.

 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 17. Onedio sitesinde kullanılan emojiler

Sitede en çok kullanılan emojiler:	Sitede kullanılan anlamları
	Helal olsun!
	Yerim!
	Hoş Değil!
	Kızgın!
	Yok Artık!
	Çok iyi!

	Çok acı!
---	----------

Tablo 1 Onedio sitesinde kullanılan emojiilerin anlamsal karşılaştırması

Tablo 1’de bulunan emojiiler sitede interaktif tepki için kullanılan emojiilerdir. Emojiilerin sitedeki anlamı ile evrensel koddaki anlamı aynı değildir. Site kendisine yapay göstergeler üzerinden yan anlam üretmiştir. Oluşan bu yan anlam emojiilerin bütünsel özelliğini bozmamakta, emojiilerin yapay gösterge olma özelliğine zarar vermemektedir. Emojiilere verilen isimlerin farklılaşması ya da değiştirilmesi gösterge özelliğini ve anlam özelliğini bozmamaktadır (bütün paylaşımların altına en sona yazılacak bu).

Onedio sitesinde bulunan paylaşım kategorilerinin alt kısmında yer alan (helal olsun), (yerim), (hoş değil), (kızgın), (yok artık), (çok iyi), (çok acı) emojiilerinin içeriğinde bulunan paylaşımlar incelenecek ve paylaşımlarda en çok tıklanan emojiilerin göstergebilimsel analizi yapılacaktır.

3.1.1 Onedio Sitesinin Kategorileri

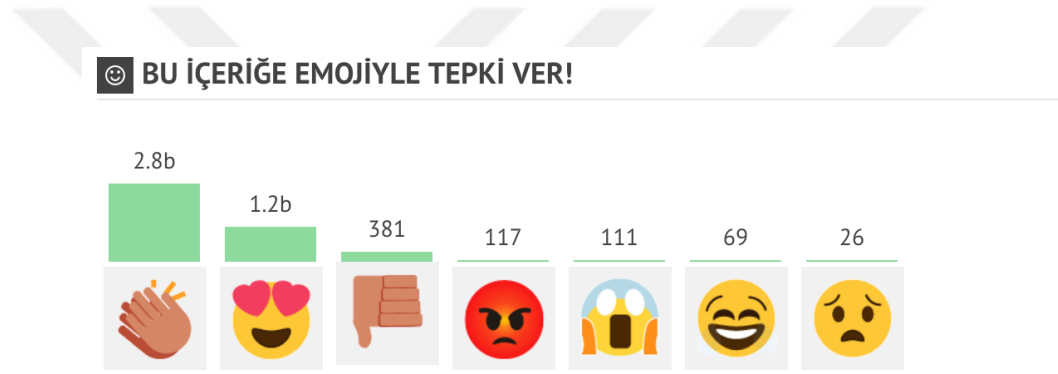
Onedio sitesindeki paylaşımlara yapılan yorumlarda yer alan emotikonlar aşağıda hangi başlıklar altında hangi emotikonların kullanıldığı gösterilmek suretiyle ele alınmıştır.

3.1.1.1 “Helal olsun”

“3 Yıl Uğraşıp Kur'an'ın Tamamını 50 Metrelik İpek Kağıda Altınla Tekrar Yazan Sanatçı”

“Birçok güzel cami ve ibadet yerleri bulunurken bu sefer dikkatler Kur'an'ı elle yazan bir kadına çevrildi. BoredPanda'dan derlediğimiz haberde Azeri kadının 3 yıl emek verdiği projesi büyük ilgi topladı (Gozex, 2016).”

Bu paylaşımda azeri bir kadının kur'an'ı kerimi ipek kağıda altınla yazması konu edilmektedir.

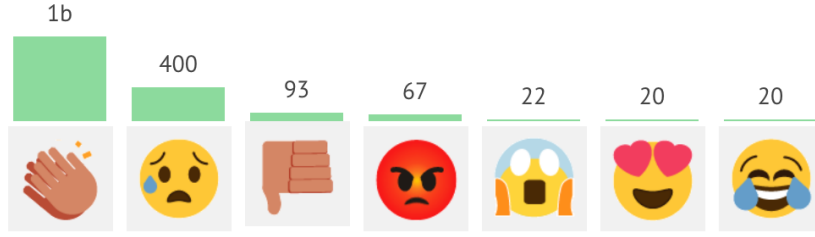

Resim 18.

“Türkiye’de Sanat Yapmak ve Sanatçı Olmak Neden Zor?’ Sorularına Verilebilecek 15 Cevap”

“Sanat eserleri, bir ülkenin düşünce hayatının sonucu olarak ortaya çıkar ve o ülkede yaşayan insanların vücuda getirdiği kültürel birikimin en dolaysız örneklerini teşkil eder. Bu örnekleri ortaya çıkaran sanatçıların eserleri ise bir dizi mücadele, çaba, acı, mutluluk, kabul ve reddedişten geçer. Bu süreç hemen hemen dünyanın her yerinde zordur ancak kabul etmek gerekir ki ülkemizde çok daha zor...” (Çiftçi, 2016: Onedio)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

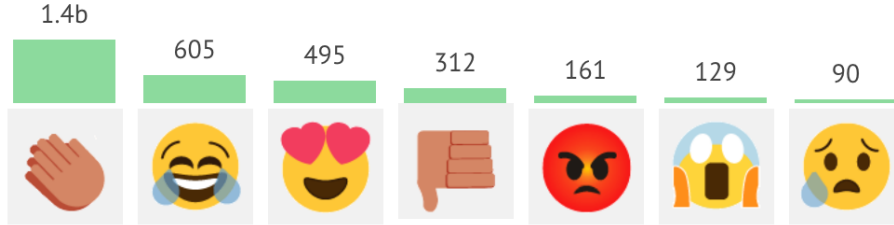

Resim 19.

“20 Sene Sonraki Mal Varlığını Söylüyoruz!”

“Hayat ne getirir bilinmez ama bazı ufak ipuçları gelecek hakkında fikir verebilir. 20 sene sonra nelere sahip olacağını merak ediyorsan seni hemen şöyle aşağıya alalım. Soruları cevapla, muhtemel mal varlığını öğren!” (Borgen, 2016: Onedio)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

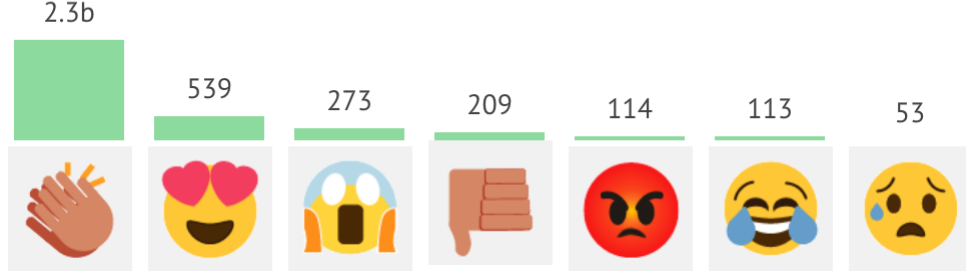

Resim 20.

“Cihan Devleti Osmanlı'nın Bizi Enteresan Huylarıyla Şaşırtan 20 Görkemli Padişahı”

“Aralarında gerçek bir silahşör olan da var, bestekar da! Kimi koşu halindeki bir atın üzerinden başka bir ata atlayabilecek kadar iyi bir biniciyken, kiminin akli fikri para basmaktaydı. Kimiyse günde 3-4 saatten fazla uyumazken kimisi kadınları asla yanına yaklaştırmazdı. Karşınızda, Osmanlı Devleti'nin görkemli padişahlarının bir garip huyları...” (Onedio, cokiyya: 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

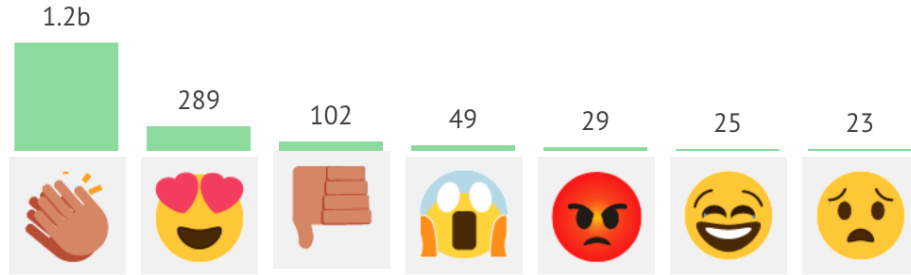
Resim 21.

“Bencil Eski Eşlere Ders! Eski Eşinin Sevgilisine Yazdığı Teşekkür Notuyla Gönülleri Fetheden Kadın”

“Boşanmış ebeveynlerin çocuğu olmanın zorluğunu bilen bilir. Anne, baba, üvey anne ve üvey baba arasında gidip gelmek zorunda kalanlar olduğu gibi, sorunsuz aile ilişkilerine sahip olanlar da var elbette. Fakat Audrey Nicole adlı anne, güzel kalpliliğin son boyutlarına ulaşmış artık.

Audrey'nin, eski eşinin sevgilisine yazdığı teşekkür notu Boredpanda'da derlendi.”
(Onedio, Kahyaoğlu:2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

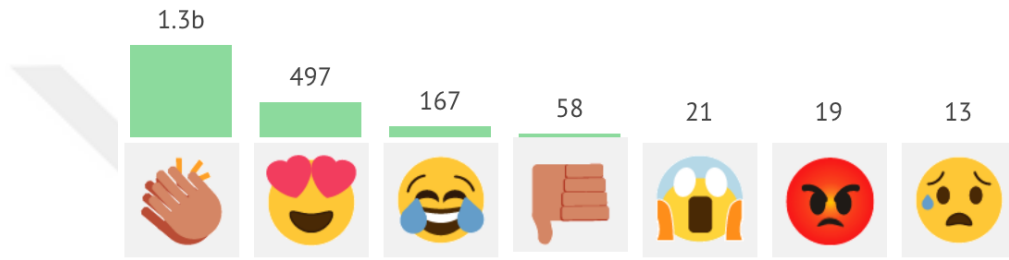
Resim 22.

“Delilerin Doğum Günü Dönemi Başladı: 15 Ünlüsüyle Dünyanın Neşesi Yay Burcunun Özellikleri”

“Şans, neşe ve bolluk simgesi olan Yay burcunun çocuklarının dönemi başladı. Şüphesiz ki onlar olmasa sıkıntıdan patlardık!”

Balcı, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

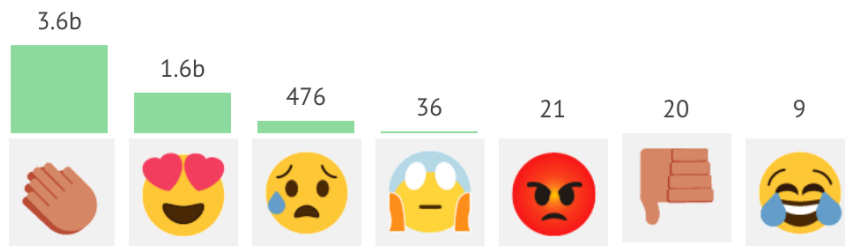

Resim 23.

“7 Yaşında Hayvansever Bir Meleğin Sokakta Bulup Can Dostu Yaptığı Minnoş: Gülümser”

“İstanbul sokakları birbirinden güzel kedilerle dolu. Kimisi çok şanslı olur, sıcacık bir yuva bulur. Kimi ise sokakları mesken edinmeyi sever. Ama bazıları var ki, gerçekten birilerine ihtiyaç duyduğu halde kimse onların yüzüne bile bakmaz. Buzzfeed'den derlediğimiz 'Gülümser' adlı bu kediciğin de kaderi 7 yaşındaki bir melek kalpli kızın ellerinde değişti(Kadijah Whomanity, 2016)”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

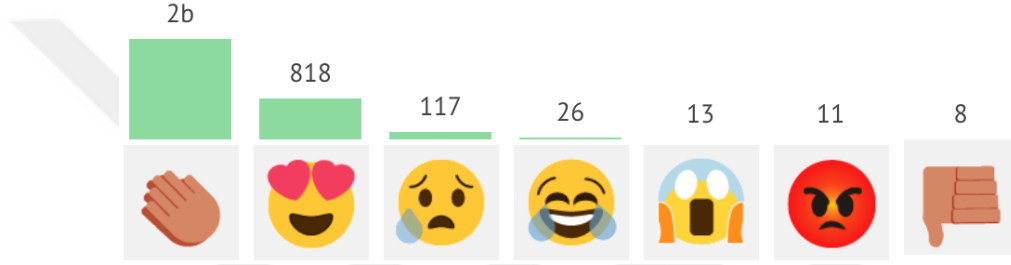

Resim 24.

“Öğretmenim Canım Benim! Öğrencilerinin Eğitim Hayatını Cennete Çeviren Fedakâr Öğretmenler”

“Onlar bizim gözümüzü açtığımızda ailemizden sonra gördüklerimiz. Annemizin yanına gözü kapalı teslim ettiği, babamızın dediklerini yapmamızı tembih ettiği öğretmenlerimiz. İçinde bulundukları durum ne kadar zor olursa olsun, hayatlarındaki öncelikleri her zaman öğrencileri olan öğretmenlerimize minnettarız (Eda Aytekin, 2016).

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

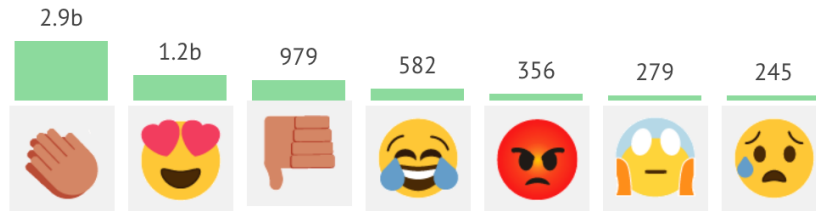

Resim 25.

“Seni Hayatta En Çok Mutlu Edecek Mesleği Söylüyoruz!”

“Gerçekten sevdiğiniz, hem hayallerinizle, hem de karakterinizle örtüşen bir meslek dalında çalışıyorsanız gerçekten de epey şanslı bir azınlıktasınız. Bir çoğumuz gerek eğitim sistemi, gerek aile baskısı, gerek başka türlü dış etkenler sebebiyle ne yazık ki bu şans bulamıyor. Kim bilir şu an ne iş yapıyorsunuz; ya da hangi bölümde okuyorsunuz. Peki, acaba aslında hangi meslek için yaratılmıştınız? Buyrun bakalım; testi çözüp birlikte görelim!(Onedio Bussines, 2016).”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 26.

“Ünlü Tablolardaki Mekanları Tek Tek Ziyaret Eden Türk Sanatseverden 22 Karşılaştırma”

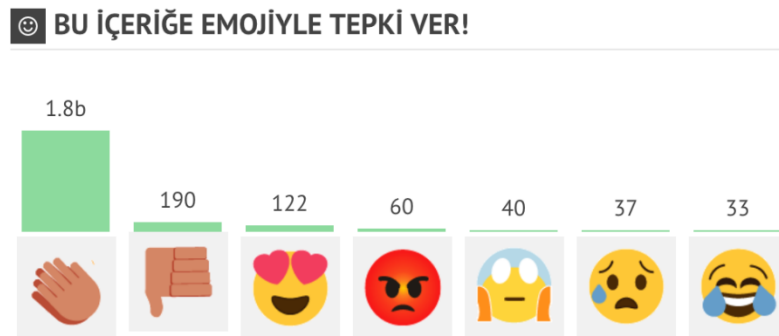
“Eski fotoğraf ya da filmlerin çekildiği lokasyonlara giderek günümüzde nasıl gözüktüklerine dair çeşitli fotoğraf çalışmalarıyla karşılaşıyoruz. Sıkı bir sanatsever olan Serkan Hızlı ise bu fikri kendi ilgi alanına uyarlamış. Ünlü tablolardaki mekanları tek tek ziyaret etmeye başlayan Serkan Hızlı, şahit olduğu manzaraların fotoğraflarını tablolardaki aynı açıyla çekip *twitter* hesabında paylaşarak herkesin bu manzaralara şahit olmasını istemiş (Gökhan A., 2016).”

Resim 27.

“İETT Otobüslerinde Kadın Yolcular İçin Gece Düzenlemesi: Uygulama Bugün Başladı”

“İETT, kadın yolcular için yeni bir uygulamayı hayata geçirdi. Bugün itibariyle başlayan uygulamaya göre, saat 22:00'den sonra otobüs kullanan kadın yolcular durak olmaksızın istedikleri noktada iniş yapabilecekler (Demircan, 2016).”

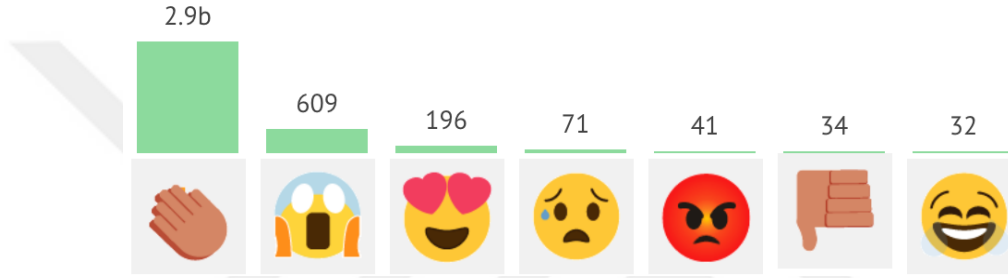

Resim 28

“İnsanlığın Geleceğine Yönelik Bilim Tarihinin En Çarpıcı Deneylerinden Biri: Universe 25”

“İnsan nüfusu hepimizin bildiği üzere giderek daha da hızlı artmaya devam ediyor. Peki bu artışın bir sonucu olmayacak mı? Bu konuya çok çarpıcı bir cevap veren bir deneyden bahsedeceğim sizlere: Universe 25 (Kaşıkçı, 2016).”

👍 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

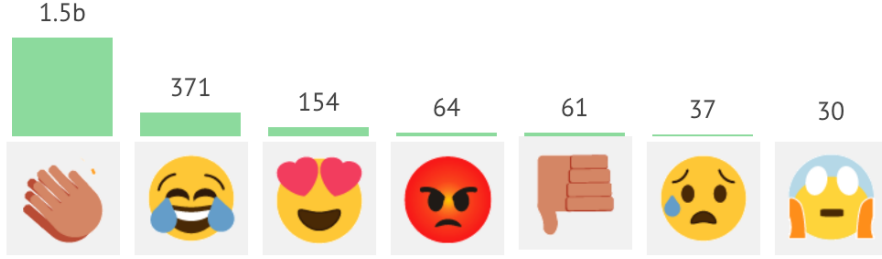

Resim 29.

“Bağlaç Olan de'lerin Ayır Yazılmasına Takan İnsanlar Hakkında Bilmeniz Gereken 18 Şey”

“Türkçede en çok yapılan yanlışlardan biri; de, da gibi dahi anlamı taşıyan ayrı yazılması gereken bağlaçları bitişik yazmak. Bunu daha sonra ayrı yazılması gereken "ki" bağlacı ve "mı / mi" soru eki takip ediyor. Aslında bu eğitim önce ilkokulda daha sonra lisede Türkçe / Dil Bilgisi derslerinde veriliyor. Ama kimse doğru düzgün bunu öğrenip mezun olmuyor. Böyle olunca da her zaman doğrunun kullanılmasından yana olan insanlar ortaya çıkıyor ve bunlar yazım kurallarına takıntılı olarak nitelendiriliyor.”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

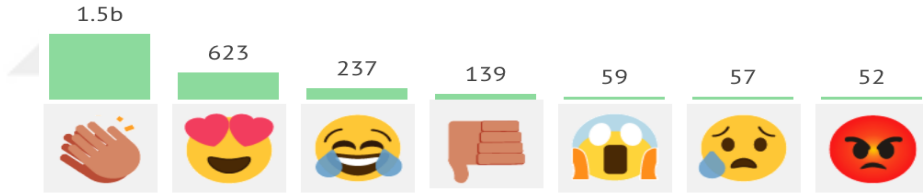

Resim 30.

“Aynı Dünyada Yaşayan İnsanların Ne Kadar Farklı Kültürleri Olduğunu Gösteren 23 Kahvaltı”

“Farklı kültürlerin kahvaltı anlayışı bu paylaşım altında verilmiştir(Gozex).”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

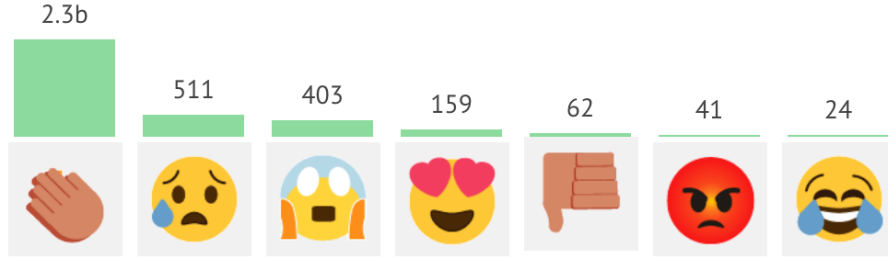
Resim 31.

“Mürekkep ve Sanatı Buluşturan Inktober'dan Psikolojik Rahatsızlıkları Resimleyen 17 Çizim”

“Her yıl Ekim ayında yüzlerce artist çizimleriyle Inktober'da bir araya geliyor. Inktober nedir diye soranlar için "sanatçıların kara kalemle taslak çizmeden birbirlerine mürekkeple meydan okumaları" diyebiliriz.

Boredpanda'da karşılaştığımız içerikte Inktober'a çizimleriyle katılan Shawn Coss, akıl hastalıkları ve zihin karışıklıklarına odaklanmış. Biz de birbirinden ilginç çizimleri sizler için derledik (Tas, 2016).”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

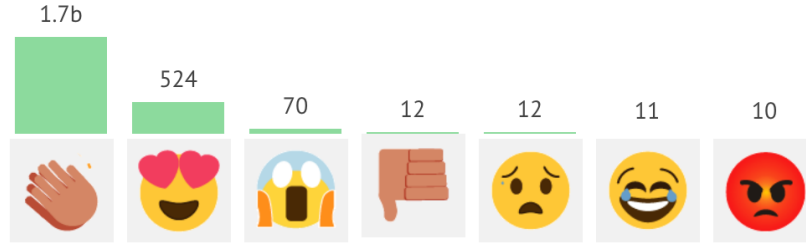

Resim 32.

“Bozkırı Yeşillendiren Umut: İnsan Elinin Mucizeler Yarattığını Gösteren ODTÜ Ormanı”

“ODTÜ Ormanı, zaman zaman yazılı ve görsel basında tartışmalarla gündeme geliyor. Bu tartışmaların odağı ise ODTÜ'nün ormanlık arazisinin kendisine ait olmadığı yönünde. Biz de tüm bu söylentiler ışığında ufak bir araştırma yaparak geçmişten günümüze ODTÜ ormanlarının nasıl oluştuğunu derledik. (Aytekin, 2016)”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

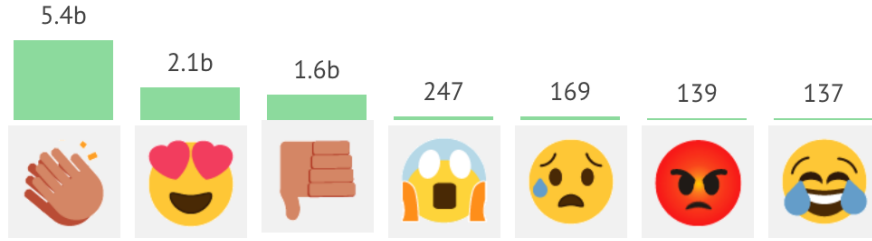

Resim 33

“Kapkara Çarşaflara Bürünmüş Suudi Kadın Algısını Yıkan Prenses: Deena Abdulaziz!”

“Akıllardaki Suudi kadın algısını yıkan Prenses Deena Abdülaziz, tarzıyla moda dünyasını büyülemeye devam ediyor! (Akustik kadın,2016)”

BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

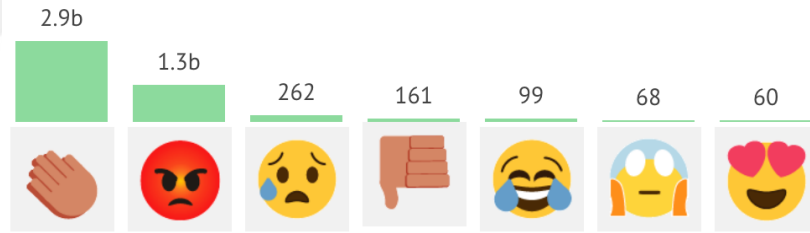

Resim 34.

“Uluslararası Düşüncesizlik Ödülünü Hiç Düşünmeden Verebileceğimiz 23 İnsan Tipi”

“Dünyanın en düşüncesiz insanı olmaya yaklaşanların neler yaptığını Buzzfeed'den derledik. Bunları yapmadığınızdan eminseniz başlayalım... (müstesna, 2016)”

BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 35

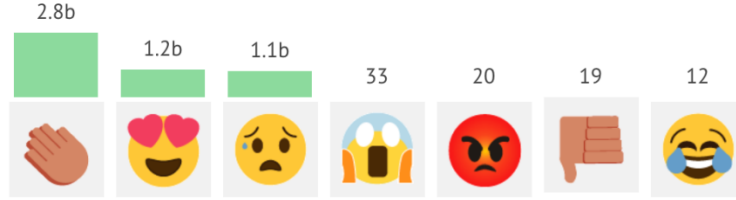
“Görme Yetisini Kaybetmeden Önce Tüm Dünyayı Görmeyi Hedefleyen Cailee ile Tanışın!”

“Finansal ve insani konularda adaleti sağlamak için elimizden geleni yapsak bile, insanlık olarak sağlık konusunda maalesef henüz elimiz kolumuz bağlı. Bazı hastalıklar öyle ki; ekonomik sınıf, ırk, yaş tanımıyor... Kurbanını acımasızca seçiyor.

Evet, belki bu dünyaya gelirken genlerimizi, dolayısıyla da sağlık durumumuzu seçemiyoruz. Fakat "kartlar size rastgele dağıtılır, onlarla nasıl oynayacağınız ise sizin

seçiminize kalmıştır" dedikleri gibi, hayata ve getirdiği zorluklara karşı olan tavrımızı kendimiz seçebiliyoruz.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

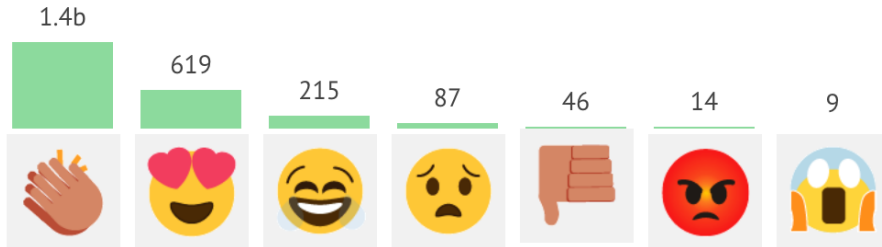

Resim 36

“Kadıköy Belediyesi, 'Milli Kedimiz' Tombili'nin Heykelini Yapıyor!”

“Kadıköy Belediyesi, geçtiğimiz günlerde hayatını kaybeden ve internetteki capsleri ile tüm dünyanın yakından tanıdığı Tombili'nin heykelinin dikilmesi için başlatılan imza kampanyasına olumlu yanıt verdi.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

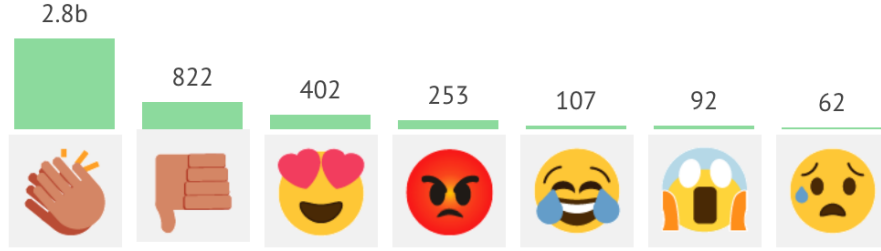
Resim 37

“Demokrasi ve Şehitler Mitingi'ne Ünlüler Akın Etti: Türkiye Bugün Tek Yürek Yenikapı'da!”

“Türkiye tarihine "darbe girişimi" olarak geçen 15 Temmuz akşamından sonra demokrasi nöbeti ile günlerdir sokaklarda olan halka en büyük destek çoğu zaman ünlülerden geldi.

Günler öncesinden duyurulan ve bugün düzenlenecek olan Demokrasi ve Şehitler Mitingi'ne yaklaşık olarak 500 sanatçı katılıyor.”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 38

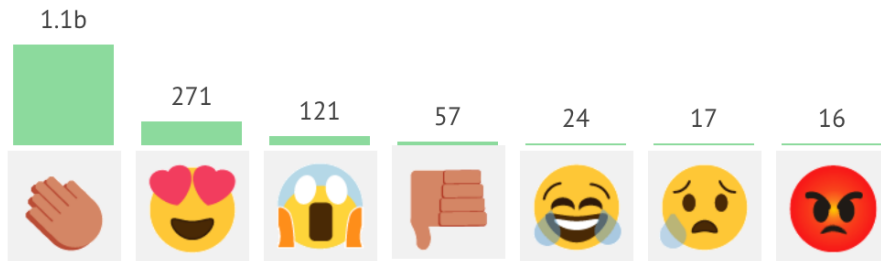
“Dünyayı Onlar Kurtaracak: Dört Yıl Boyunca Sadece Bir Kavanoz Çöp Çıkaran Kadınla Tanışın!”

“Çocukluğumuzdan beri plastik gibi maddelerin doğada yüzlerce yıl kaybolmadığını biliyoruz. Aynı şekilde bu ürünlerin üretiminin nasıl bir enerji kaybı olduğunu da...

Bir gün içerisinde ne kadar çöp çıkardığınızı, küçük bir matematik hesabıyla bu miktarın nasıl da arttığını ve nasıl devasa boyutlara ulaştığını hayal edebiliyor musunuz? Hele bir düşünün... Dehşet verici, değil mi?

Bu tüketim çılgınlığına bir "dur" demek, gerçekten mümkün. Bunu kanıtlayan kişi işte bu genç kadın...”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

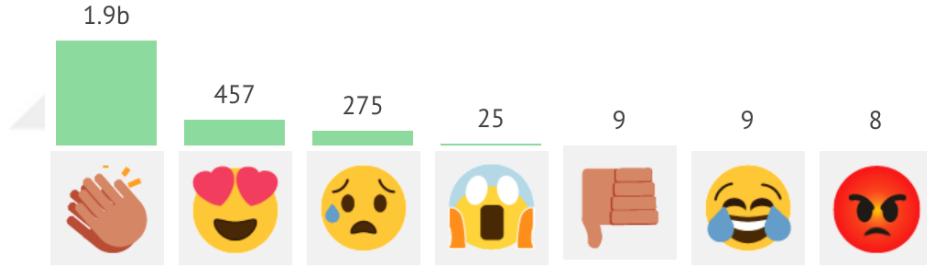
Resim 39

“Bütün Ömrünü Çalışmakla Geçirmiş, Türkiye'nin 1 Asırlık Tarihçisi: Halil İncılık”

“Halil İncılık'ı bir cümleyle ifade etmek isteseydik, 'Türkiye Cumhuriyeti'nin yaşayan en deneyimli tarihçisi' diyebilirdik. Osmanlı üzerine yaptığı çalışmalar bugün sadece Türkiye değil, bütün dünyada okunmaktadır. Biz ise burada Halil İncılık'ın her gence örnek olacak, dur duraksız bir çalışmayla geçen yaşamına değinmeyi uygun bulduk.

TBMM Genel Sekreteri İrfan Neziroğlu'nun verdiği habere göre, Prof.Dr. Halil İncılık Ankara'da bir süredir tedavi gördüğü hastanede hayata gözlerini yumdu. 100 yaşında hayata veda eden Halil İncılık Hocaya yaptığı bilimsel çalışmalardan ötürü sonsuz bir teşekkürü borç biliriz. Ürettiği eserler, Türk tarihine ve kültürüne yaptığı katkılar ise sonsuza kadar payidar kalacaktır (Göç, 2016).”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

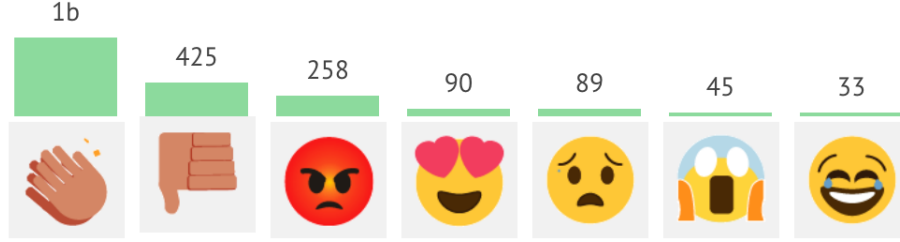

Resim 40.

“Darbe Girişimi Sonrası Ülkenin Dört Bir Yanından Gelen 23 Görüntü”

“Birkaç saat önce başlayan darbe girişimine ülkenin dört bir köşesinden halk tepkisi geldi.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 41.

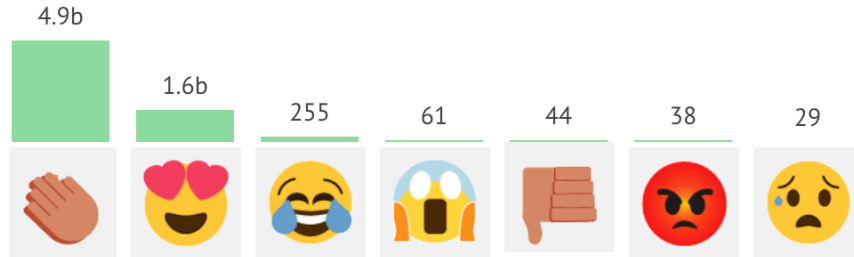
“Duymayan Kalmasın: Türk Kızı Ayşe Begüm Onbaşı Dünya Şampiyonu Oldu!”

“Yine bayrak astıracak bir haber ile karşınızdayız.

Bu sefer yine bizi gururlandıran genç bir Türk kadını var (Balci,2016).”

Bu paylaşımda 15 yaşında 60 madalya sahibi ve 2 kez Dünya şampiyonu olmuş Begüm’ün başarılarına yer verilmektedir.

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

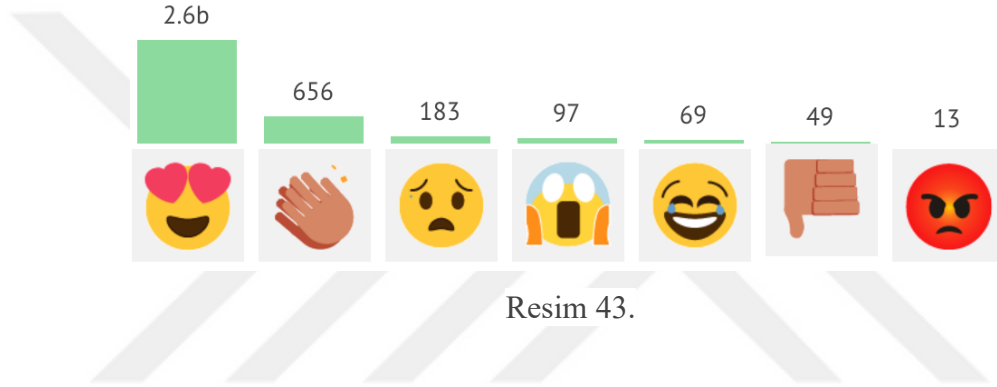
Resim 42.

3.1.1.2 “Yerim”

“Harry Potter Hastalarını Mutluluktan Havalara Uçuracak 19 Sihirli Hediye”

“Harry Potter’ı milyon defa tekrar izleyip muggle olduğunuz için bin lanet edenlerdenseniz BuzzFeed’de karşımıza çıkan bu hediyeler tam size göre. Harry Potter hayranı arkadaşlarınıza veya daha da iyisi kendinize...” (Gozex, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

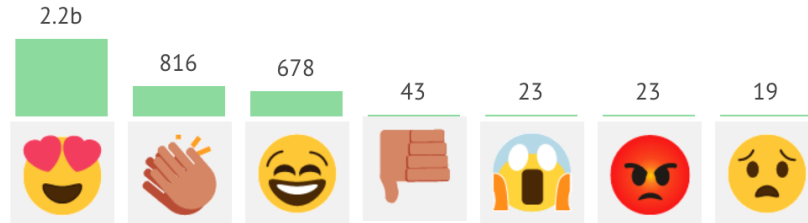

Resim 43.

“Tek Kedi Tek Aday 🐾 ODTÜ’lü Pakize, Başkedi Olma Yolunda Emin Adımlarla Patiliyor!”

“Bugün sizleri güzel mi güzel bir kediyle tanıştıracacağız. Ama o sıradan bir kedi değil! O aynı zamanda akademik çevrelerin desteğini toplamış başarılı bir politikacı. ODTÜ İİBF’nin minnoş kedisi Pakize, Öğrenci Temsilci Kurulu olur da Kedi Temsilciliği kurulu olmaz mı diyerek siyasete atıldı, başkedi olma yolunda emin adımlarla patiliyor!” (Cokiyiya,2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

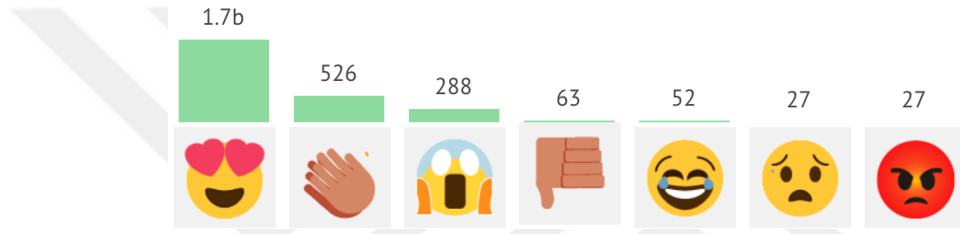

Resim 44.

“Aşırı Gerçekçi Bebekler Üreten Firmadan Şirin mi Korkunç mu Belli Olmayan Avatar Yavruları”

“İspanyol şirketi Babyclon'un aslında bütün işleri o kadar gerçekçi ki insan zaman zaman şaşırıp kalıyor. Instagram üzerinde Artshub sayfasının paylaştığı yeni Babyclon ürünleri 'Avatar Bebeklerin' videosu ise 2.5 milyondan daha fazla kez görüntülendi. Boredpanda'dan derlemiş olduğumuz bu yeni ürünler hem Na'vi severlerin hem de oyuncak hayranlarının dikkatini çekmiş olsa gerek.” (Whomanity,2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

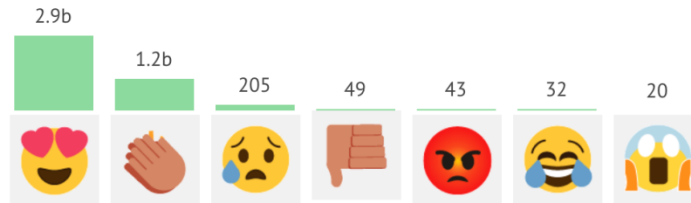

Resim 45.

“Down Sendromlu Bebeğin Reklamda Oynaması Reddedilince Başlatılan İlham Verici Kampanya”

“Çocuğu Down sendromlu olduğu için bir ajans tarafından reddedilince, annesi Meagan Richter Nash Facebook'ta #changingthefaceofbeauty hastagiyle bir kampanya başlattı. Haberimizi sizin için Daily Mail'den derledik. 120.000'den fazla paylaşım alınca, çocuğu reddeden ajans ve kıyafet mağazası annesini arayarak teklifte bulundular.” (Gozex,2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

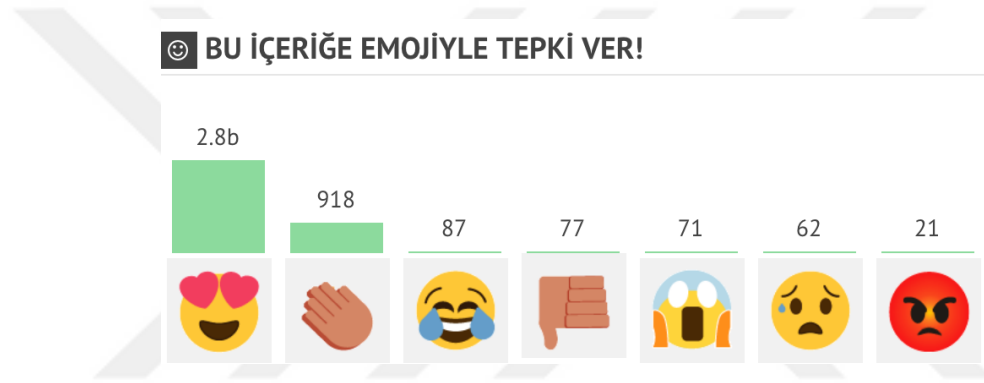
Resim 46.

“Ülkemizin Dünyayı Kısandracak Güzellikteki 20 Köyü”

"Orda bir köy var uzakta, o köy bizim köyümüzdür. Gitmesek de görmesek de o köy bizim köyümüzdür."

“Gerçekten de durum tam olarak böyle. Belki çoğuna gitmediniz ancak yine de hepsi bizim köyümüzdür. Dünyayı kısandracak kadar da güzeldirler. Bir gün yolunuz düştüğündeyseniz gözleme açan bir teyzenin gözlemesini yemeden dönülmemelidir.”

Cumalıkızık, Şirince, Yeşilyurt, Faral, Sığacık, Uzungöl, Birgi, Selimiye vd, köylerinin görsellerine yer verilmektedir.

Resim 47.

“Hamile Olduğunu Eşine Söylemek İçin Filmleri Aratmayan Bir Sürpriz Hazırlayan Genç Kadın!”

“Eşine hamile olduğunu söylemek için mükemmel bir sürpriz hazırladı. Daily Mail derlemiş, biz de sizler için düzenledik.

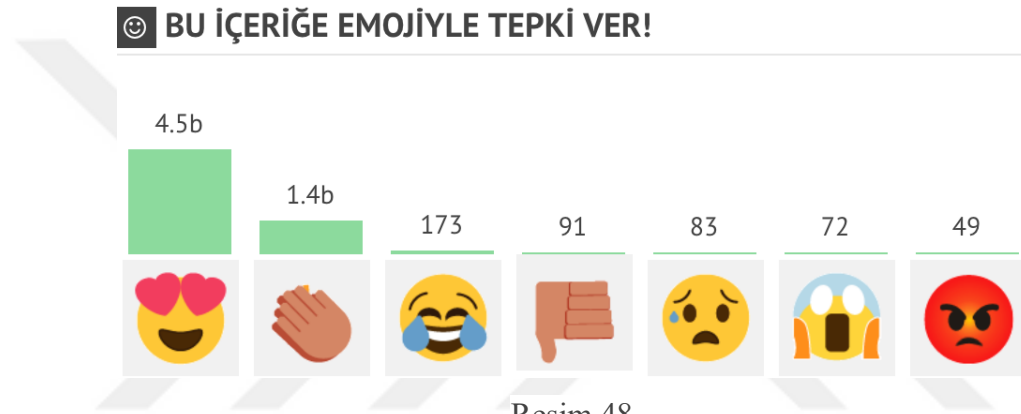
26 yaşındaki Brandon Dow, eşinin neler planladığından habersizdi. Sadece çift olarak fotoğraf çektireceklerini zannediyordu. Oysa ki, 24 yaşındaki eşi Brianne ona büyük bir sürpriz hazırlamıştı ve bütün sürprizi fotoğraflaması için Samantha Boss adlı fotoğrafçıyı tutmuştu.

Samantha ve Brianne, sürprizin bütün detaylarını aralarında ayarlamışlardı. Şimdi geriye Brandon'ın plana dahil olması kalıyordu.

Samantha parka elinde antika bir kara tahta ile geldi ve çiftin sırt sırta vermesini istedi.

Brandon kara tahtaya hızlıca bir şeyler yazıyorken, Brianne kameralara "Şşşş!" diyerek poz veriyordu, bunun bir sürprizin ilk kademesi olduğunun kaydedilmesini istiyordu. Çünkü Brianne tahtaya Brandon hakkında üç tane güzel kelime yazmamıştı, ona vereceği güzel haberi yazmıştı.

Tahtada yazanı okuduğunda, Brandon'ın tepkisi paha biçilemezdi." dedi Samantha."
(Kahyaoğlu,2016)

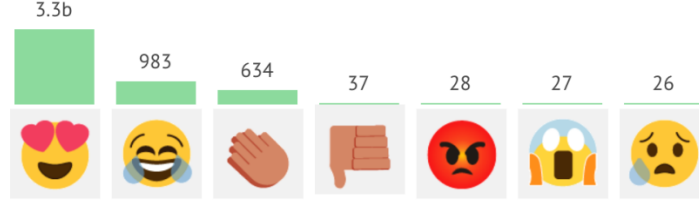
“Defalarca Kapı Dışarı Edildiği Süpermarketi Terk Etmeyi Reddeden İnatçı Kedi”

“Kedilerin inatçılığı ve yüzsüzlüğü konusunda hepimiz az çok bir şeyler biliyoruz. Fakat yine de kedi sahipleri, kedilerin bu tarz davranışlarına karşı onlara olan sevgilerinden ötürü tahammül gösterebiliyorlar. Yalnız aynı durum dışarıdaki kediler için geçerli değil maalesef...

Brightside'ın derlediği, sizler için düzenlediğimiz bu içeriğimizde yaramaz ve bir o kadar da minnoş olan tüylü dostumuzun, market çalışanlarına karşı açtığı savaşı ve azmini

göreceğiz.” (Kahyaoğlu,2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

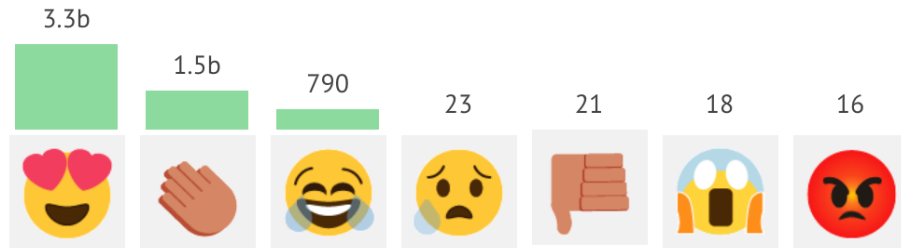

Resim 49.

“Google'ın En Kibar Kullanıcısı: Aramalarına 'Lütfen' ve 'Teşekkürler' Ekleyen Büyükanne”

“İnterneti sallayan yeni haber Google'da yapılan aramayla geldi. Bu tatlı vaka, Ben John adında bir gencin büyükannesinin Google'da yaptığı aramanın görüntüsünü paylaşmasıyla ortaya çıktı. Google arama çubuğuna "Lütfen Roma rakamları ile yazılan bu numaraları MCMXCVIII çevirin, teşekkürler" yazan büyükanne'nin bu yaklaşımı dünya genelinde sevgiyle karşılandı. Google da bu kibar kullanıcısının aramasına kayıtsız kalmayarak Twitter üzerinden teşekkür etti.” (Gök, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 50.

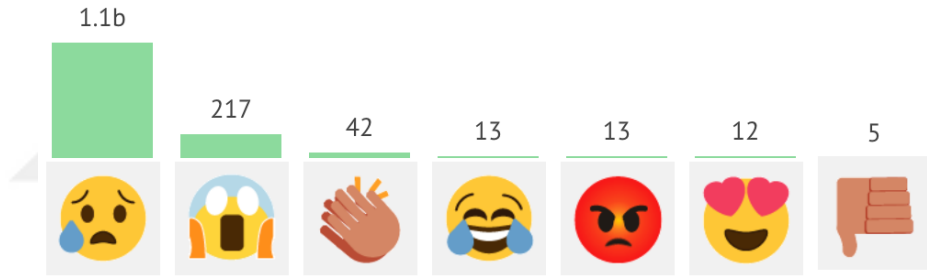
3.1.1.3 “ Çok acı”

“Final Maçına Giderken Uçağı Düşen Takım Chapecoense, Son Saniye Golünü Önleyip Finale Çıkmıştı!”

“Brezilya'nın Chapecoense takımı, Güney Amerika'nın en önemli ikinci kupası olan Copa Sudamericana'da 1 Aralık Perşembe günü Atletico Nacional takımı ile oynayacağı final maçı için Kolombiya'ya gidiyordu. Ancak Chapecoense futbolcularını taşıyan uçağın düşmesi futbol dünyasını yasa boğdu.”

“Futbolcuları da taşıyan uçakta 81 kişi bulunuyordu. Ne yazık ki ilk belirlemelere göre bu 81 kişiden 76'sı hayatını kaybetti (Boztepe, 2016).”

 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

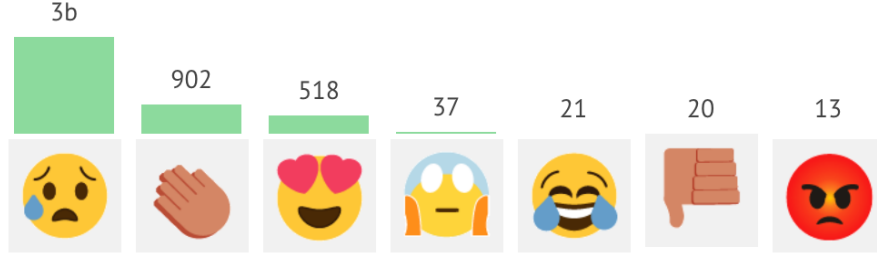

Resim 51.

“Acılı Babanın Kadrajından Kanserle Savaşırken Tek Bir Kirpiği Kalan Küçük Kızı”

“Kanserle savaşan küçük kızının tek kirpiğinin fotoğrafını çeken baba ve küçük kızın fotoğrafları paylaşma konu olmuştur.”

BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

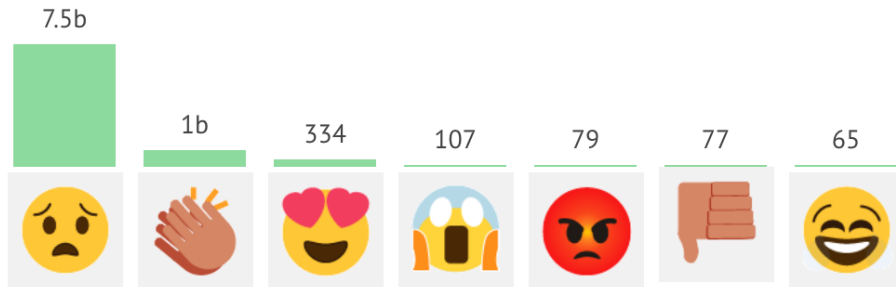

Resim 52.

“Acılı Baba Kısa Bir Ömrü Kalan 4 Yaşındaki Kızının Kanser Savaşını Gözler Önüne Serdi”

“Andy Whelan 4 yaşındaki [kanser](#) hastası Jessica Whelan'ın babası. İndiatimes'dan derlediğimiz bu öyküde baba kızının verdiği mücadelenin gerçek yüzünü anlatan oldukça etkileyici fotoğraflar çekmiş. Aileye Jessica'nın birkaç haftalık ömrü kaldığı söylendi ve tedavi kesildi (Whomanity, 2016).”

BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

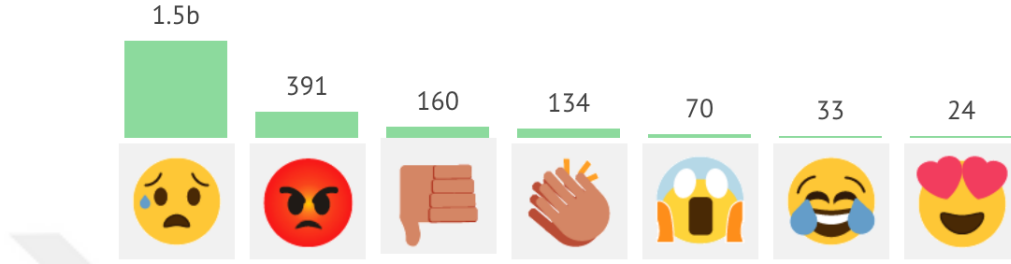
Resim 53.

“İnsan Olan Herkesin Yüreğini Burkması Gereken 'O' Fotoğraf”

“Şükrü Hatun isimli Twitter kullanıcısının paylaştığı bir fotoğraf, Türkiye'de yaşayan Suriyeli çocukların çaresizliğini bir kez daha hatırlattı. Sosyal medyada olay yaratan paylaşım, tüm kullanıcıların derinden sarsılmasına sebep oluyor.

Açıkçası bu duruma kayıtsız kalmak da pek mümkün değil. İşte o zor durumdaki çocuklardan sadece bir tanesi... (Aytekin, 2016)” Fotoğrafta trafik ışıklarının bulunduğu yerde kaldırıma kafasını koyup uyuyan kız çocuğu bulunmaktadır.

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

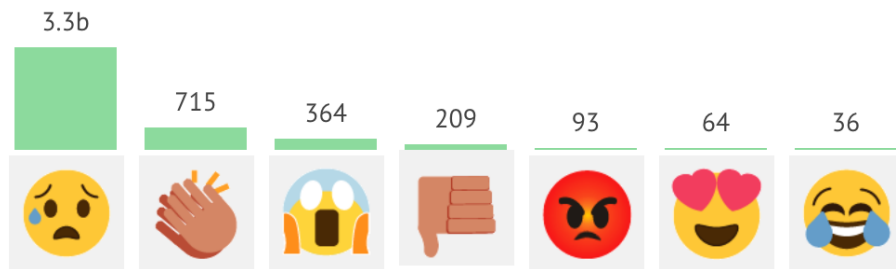

Resim 54.

“Hayata Veda Partisi! ALS Hastası Kadın Arkadaşlarını Davet Ettiği Partiyle Hayatına Son Verdi”

“Temmuz ayının başında Betsy Davis bütün yakın arkadaşlarına iki gün sürecek bir parti için davetiyeler gönderdi. Davetiyede bu partinin daha önce katıldıkları hiçbir partiye benzemediği ve duygusal dayanıklılık ve açıklık gerektirdiği de yazıyordu. Giyim, kuşam, yiyecek, içecek her şey serbestti. Partinin tek bir kuralı vardı: Ağlamak yok!”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

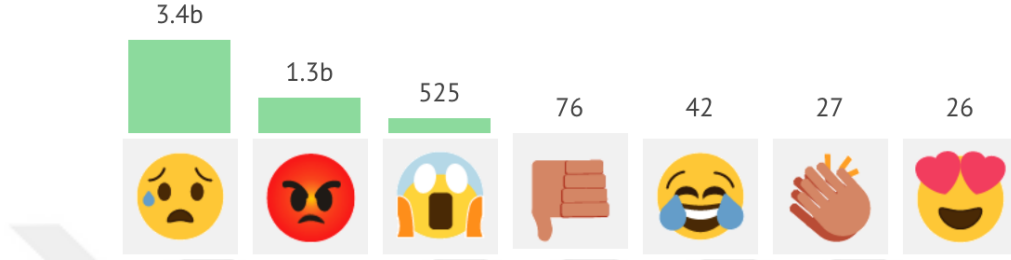

Resim 55.

“Suriyeli Minik Ümran'ın Bakışları Dünyaya Çok Şey Anlatıyor”

“Halep'te her gün onlarca insan yapılan hava saldırıları sonucu yaralanıyor ve hayatını ka ybediyor. Yaralananlardan biri olan 5 yaşındaki Ümran, olan biteni şaşkın bakışlarıyla anlamlandırmaya çalışıyor.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 56.

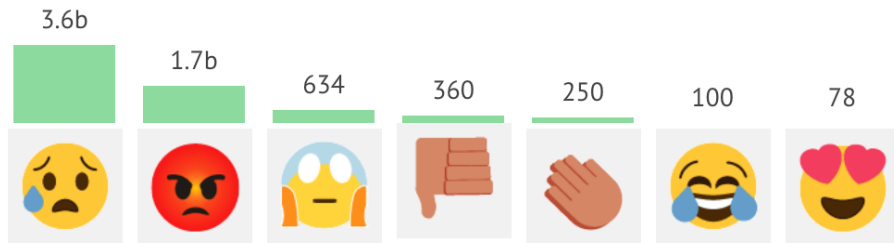
“Bir Trans Kadın Daha Katledildi: Yakılarak Öldürülen Hande Kader İçin Susma!”

“İnsanlar öldürüldüğünde, bir insan cinsiyetinden, ırkından, dininden ya da dilinden dolayı şiddete maruz kaldığında sesimizi çıkarıyoruz.

Hele zalimce, işkence içeren cinayetler hepimizi zıvanadan çıkarıyor. Değil mi?

Geçtiğimiz günlerde bir insan yakılarak öldürüldü. Ne basında yer buldu, ne de yeterince tepki topladı. Sizce neden?”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 57.

“Darbe Girişiminde Gölbaşı Özel Harekat Dairesinde Şehit Olan Polisler Açıklanıyor”

“15 Temmuz'da gerçekleşen darbe girişiminde en büyük hasarı Ankara Gölbaşı'nda bulunan Özel Harekat Daire Başkanlığı ve Polis Havacılık Daire Başkanlığı aldı. Gece 23:00 ve 00:00 saatlerinde helikopterden yapılan iki farklı saldırı, merkezi savaş alanına çevirdi. Savcılığın yaptığı açıklamaya göre açılan ateş ve bomba sonrası Gölbaşı Özel Harekat Merkezi'nde 42 polis şehit oldu. (Aytekin, 2016)”

Resim 58.

“Sosyal Medya Dün Geceyi Hayatının En Uzun, En Kötü, En Karanlık Gecesi Olarak Gördü”

“Dün gece Türkiye eşi benzeri görülmemiş olaylara tanıklık etti. Askerin darbe girişimi, Cumhurbaşkanı'nın ve camilerden yükselen sokak çağrıları, sokaklara dökülen halk, polis ve asker karşı karşıya gelmesi ve meclisin bombalanması gibi daha önce pek görmediğimiz şeylere tanık olduk. İnsanlar tüm bu olayları hayatlarının en korkunç, en karanlık, en uzun, en kötü gecesi olarak tanımladı (Güzide,2016).”

🗨️ BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

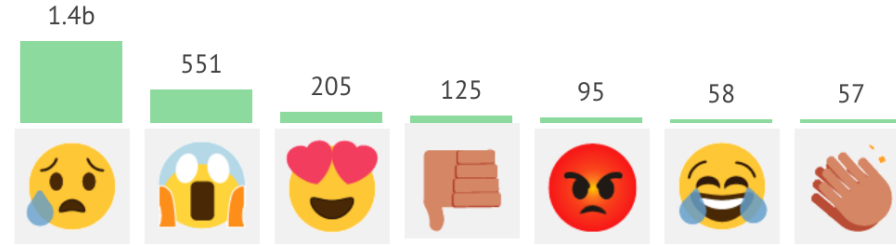

Resim 59.

“6 mı Milyon Dolar? Leyla ile Mecnun Dizisindeki Efsane Ev Artık Satılık”

“Hastası olduğumuz Leyla ile Mecnun dizisi bitti ama biz bitti demeden bitmez! Hala daha tekrarlarını seyredip repliklerini tekrar ediyoruz. Mecnun'un babası İskender ile yaşadığı ev ise bugün internette satışa çıkartıldı. Açıkçası ilk anda içimiz cız etse de sonrasında duruma alıştık. Bakın o efsane evin birkaç fotoğrafı ve satış detayları...” (Aytekin, 2016)

🗨️ BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

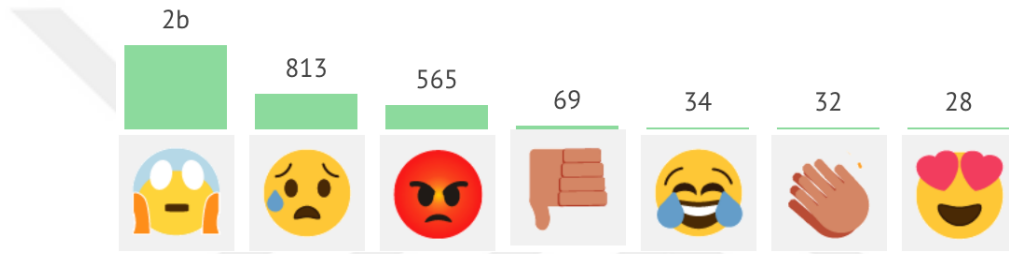
Resim 60.

3.1.1.4 “Şok Olan”

“Anestezi Sonrası Bilinci Açılınca Korkunç Ameliyat Acısını Yaşayan Adam: Sherman Sizemore”

“Ameliyat esnasında anestezinin yeterince etkili olmaması nedeniyle bilincin açılması, çoğu insanın en büyük korkularından biri sayılabilir. İşte bu korkusu gerçek olan talihsiz bir isimden bahsedeceğim sizlere: Sherman Sizemore.”

☺ BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

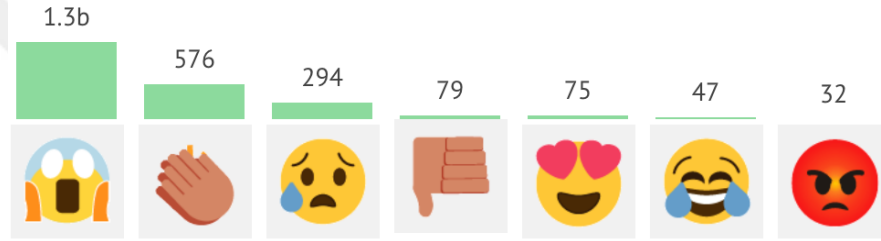
Resim 61 .

“Bilim İnsanlarına Göre Dünya Bu 7 İhtimalden Biri Neticesinde Yok Olacak!”

“Dünyadaki yaşam, biz farkında olmasak da çok ince dengeler üzerine kuruludur sevgili dostlar. Gezegenimizin büyüklüğü, dönüş hızı, Güneş'e yakınlığı ve buna benzer yüzlerce rastlantı sayesinde bugün insanlık, yaşamını bu gezegen üzerinde sürdürebiliyor. Ancak bir gerçek var ki, dünyamız öyle ya da böyle yok olacak ya da üzerindeki yaşamı tüketecek. Peki bilim insanlarına göre bu ince dengeyi bozması beklenen ihtimaller nelerdir? İşte Dünya'yı yok etmesi en olası 7 ihtimâl:

1. Dünyamızın çekirdeği soğuyabilir.
2. Güneş ölmeye başlayabilir.
3. Dünyamız ölümcül bir yörüngeye sürüklenebilir.
4. Dünyamız bir başka gezegenle çarpışabilir.
5. Dünya, asteroid yağmuruna tutulabilir.
6. Gezegenimiz bir kara deliğin içine çekilebilir.
7. Ve Dünya, gama ışını patlaması sonucu yok olabilir.” (Cakyz, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

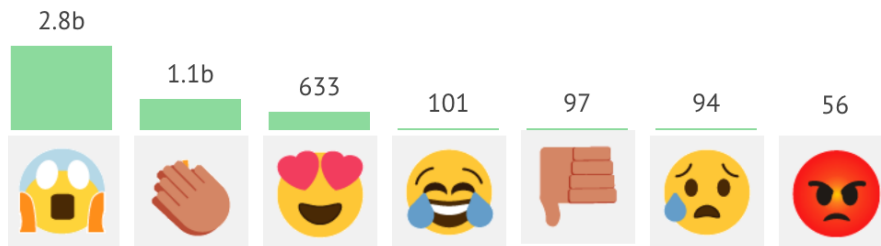

Resim 62.

“94 Işık Yılı Mesafeden Dünya'ya 'Çok Güçlü' Sinyal”

“Dünyaya 94 ışık yıldızı uzaklıkta bulunan Güneş’e benzer bir yıldızın yakınlarından “çok güçlü” bir sinyal alındı. Rus teleskobunun yakaladığı sinyal üzerine ABD başta olmak üzere dünyanın dört bir yanındaki bilim insanları gözlerini bu yıldız çevirdi. “Bu sinyal uzaylılardan geliyor olabilir mi” sorusu tartışılıyor.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

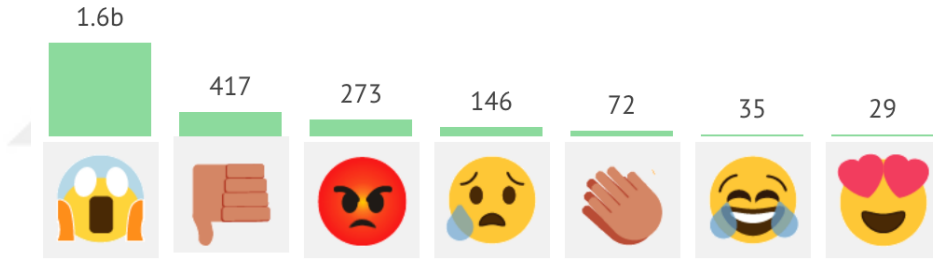
Resim 63.

“Öldürücü Güzellik : Geçmişten Bugüne 7 Korkunç Güzellik Yöntemi”

“Cildin katmanlarına zarar veren kimyasal deri soyucular, kalp sorunlarına neden olan iştah bastırıcılar, Barbie bebeğe dönüşmek için girilen ameliyatlara, kalkık burunlar, silikon göğüsler... Bunlar, modern zamanın güzellik standartlarına kavuşmak için başvurulan yöntemlerden sadece birkaçı. Lakin geçmişe dönüp baktığımızda da durum farklı değil. Hatta bazı zamanlar daha vahşi yöntemlere başvurulduğunu söylemek mümkün. İşte en az günümüzdekiler kadar korkunç 7 güzellik yöntemi:

Korseler, Arsenik Yemek, Tenyalar, Ayak Bağlama, Radyoaktif Kozmetik Ürünleri, Ölümçül İt Üzümleri, Kurşun Tozu.”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 64.

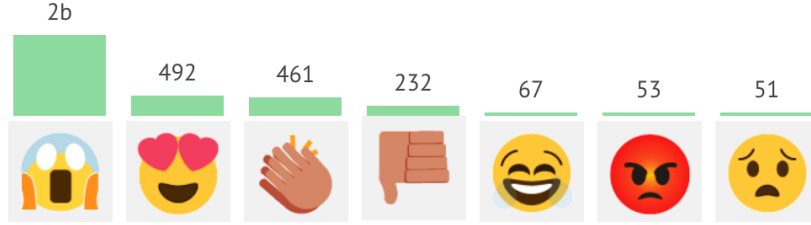
“Kaderinizde Yazanı Öğrenmek İçin Mutlaka Gitmeniz Gereken Yer: Palmiye Yaprığı Kütüphanesi”

“Hindistan’da bulundum ve onu kendi gözlerimle gördüm. Ona dokundum ve o çok eski palmiye yapraklarımdan kaderimi okuttum.”

“Bu sözlerin sahibi Münih’te mali danışman ve satış uzmanı olarak çalışan Bartholomaus Schmmidt’e ait. Hindistan’da yer alan bu kütüphanede, binlerce yıl önce kurutulmuş palmiye yapraklarına yazılmış çeşitli el yazmaları mevcut. Bu el yazmalarını ilginç kılan ise oraya gelecek olan insanların – Avrupalı ya da daha önce hiç Hindistan’a ayak basmamış olanlar dahil- asırlar öncesinden biliniyor olması ve ziyaretçilere ait palmiye

yapraklarında, onların hayat akışlarına ve geleceklerine yönelik bilgiler barındırması (Şengür, 2016).”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

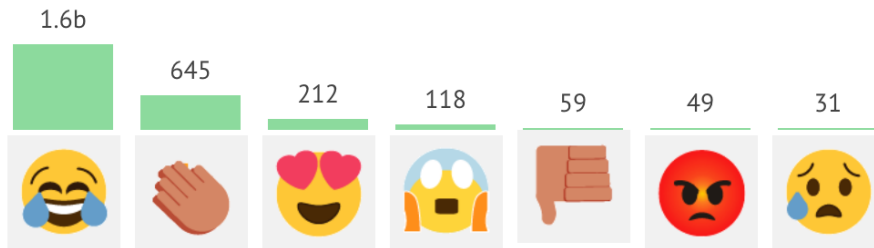
Resim 65.

3.1.1.5 “Çok İyi”

“iPhone 7 BİM’de Satışa Sunuluyor”

“Apple’ın yeni modeli iPhone 7, yakında BİM mağazalarında satışa sunulacak.”
(Atakan, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

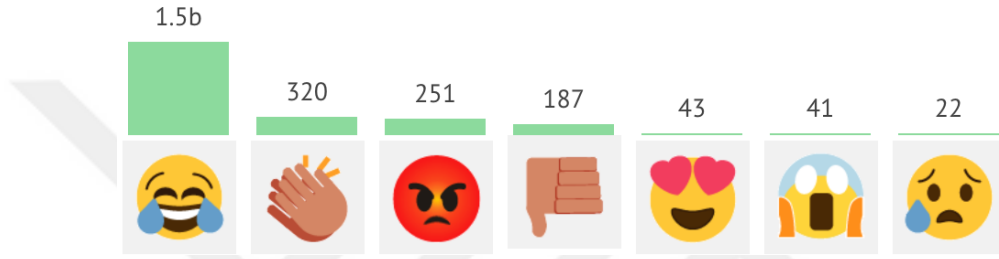

Resim 66.

“Uzun Boyu ve Diplomalarıyla Övünüp Twitter’ı İrite Eden Kibirli Kadına Tepki Yağdı!”

“Twitter’da Zerrin Tekinsoy adlı bir kullanıcı attığı tweet ile anlık gündem oldu. “Boyum 176, doktoram dahi var, Paris’te yaşıyorum bi zahmet sizi eleştireyim” şeklinde attığı tweetler twitter’ı rahatsız etmeyi başardı :)”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

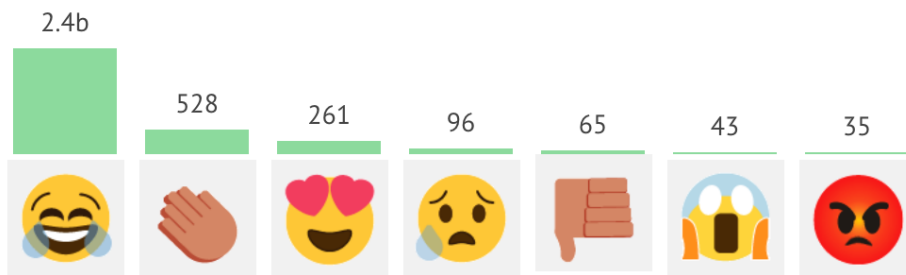

Resim 67.

“Tospik’in Niloya’yı Yarı Yolda Bırakması Sosyal Medyanın Ciğerini Dağladı!”

“Niloya’nın bir bölümü sosyal medyaya aşırı hüznü geldi. Tospik adlı kaplumbağaya lanetler yağdıran [sosyal medya](#) kaliteli mizahı elden bırakmadı. Bu arada Tospik’i savunanlar da oldu :)” (Odessa,2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 68.

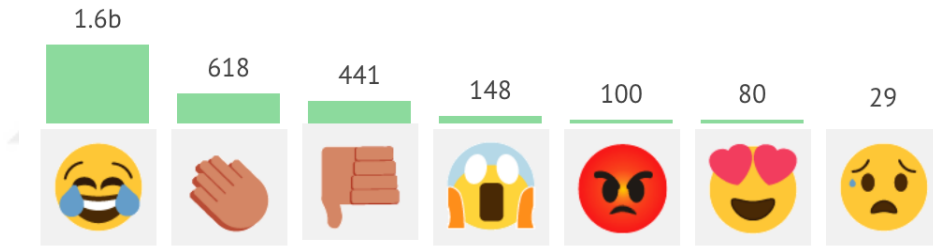
Demokrasi Nöbetini Fırsata Çevirerek Bulduğu Her Ünlü ile Fotoğraf Çektirip Paylaşan Adam

“Demokrasi Nöbetinde bulduğu her ünlü ile fotoğraf çekip paylaşan arkadaşımız, 15 Temmuz Darbe Teşebbüsünü kendine fırsat belirlemiştir.

Salih'i biraz araştırdığımızda kendisinin sahne arkasında görev alan gönüllü bir arkadaşımız olduğunu öğreniyoruz. Gündüzleri dijital ajansta çalışan arkadaşımız, iş çıkışı sabahlara kadar alanlarda görev almakta. Sonrasında 3-4 saatlik uyku ile tekrar işine gitmektedir.

Bu azmin sonunda kaymağını da yemek istedi sanırım. Kendisinin sanat camiasının yanı sıra siyasetçilerle ve din adamları ile çekilmiş fotoğrafları da bulunmakta.”

👤 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

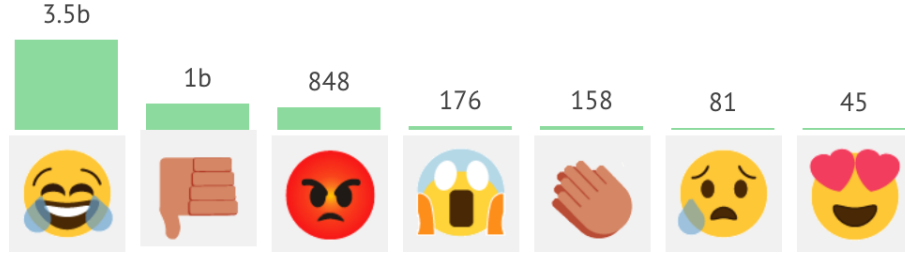

Resim 69.

“Gülben Ergen TEOG Birincisiyle Yaptığı Röportajda Kaş Yapayım Derken Göz Çıkardı!”

“TEOG birincilerinden Mahir Gündoğdu ile röportaj yapan Gülben Ergen yazısındaki "Kaybedilen insanlığın, yozlaşmaya yüz tutmuş edebin can bulmuş hali Mahir..." ifadesi nedeniyle sosyal medyada tartışma yarattı.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

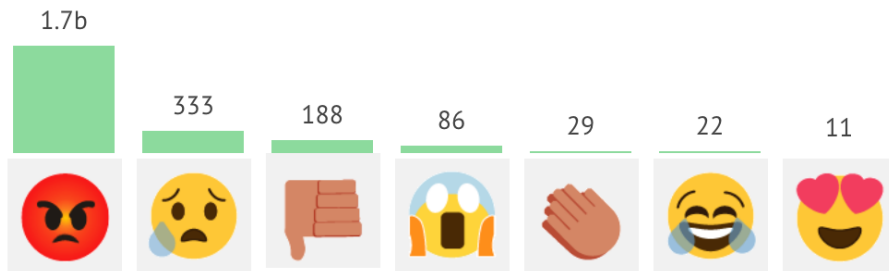
Resim 70.

3.1.1.6 “Kızgın”

“Sosyal Medya Bu Soruyu Soruyor: “Kaldığınız Yurtta Yangın Merdivenleri Kilitli mi?”

“Adana’da bir kız yurdunda yaşadığımız yangın felaketinden sonra ortaya büyük ihmaller, denetimsizlik, kanunsuzluklar çıktı. Yangın merdiveni kilitli olduğu için içeride kalanların kaçamadıkları iddia edildi. Peki, yüz binlerce öğrencinin kaldığı, diğer kurumlarda durum nasıl? (Kazım, 2016)”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

Resim 71.

“Obama ve Clinton Adlarının da Geçtiği Ürkütücü Bir Pedofili Skandalı İddiası: Pizza Gate”

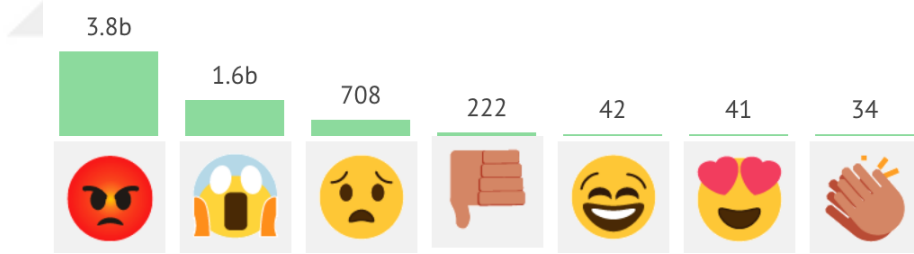
“Pedofili skandalı ülkemizin çok da uzak olduğu bir şey değil hatırladığınız gibi.

Bu seferki pedofili skandalı henüz bir iddiadan öte olmasa da çok konuşulacak, yankıları da çok büyük olacak gibi...

Olay ortaya çıkıp, dillendirilmeye başladıktan sonra ortaya atılan iddialara da başka boyutlar eklenmeye başlanmış. Sadece pedofili değil, bu çocuklara işkence ettikten sonra tecavüz gibi olaylar olduğu da konuşuluyor şu aralar. Hatta bu mevki sahibi kişilerin bu çocuklara işkence ve tecavüz edilirken izlemekten zevk aldıkları bile iddialar arasında. Olayın Pizza Gate olarak anılmasının arkasında yatan olay ise ABD’de bu pedofili olaylarını yönettiği iddia edilen kişinin, aynı zamanda meşhur bir pizza markasının da sahibi olması ve bu pedofili olaylarında gizli şifre olarak pizza kodlarının kullanıldığının düşünülmesi.

Örneğin, cümlede peynir geçtiği zaman kız çocuğu, makarna geçtiği zaman ise erkek çocuğu anlamına geldiği söyleniyor. Bir başka iddiaya göre ise ünlüler parti verecekleri zaman bu pizzacı ile irtibata geçiyorlar ve yüklü miktarlar karşısında ‘çocuk’ sipariş ediyorlar.” (Şengür, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

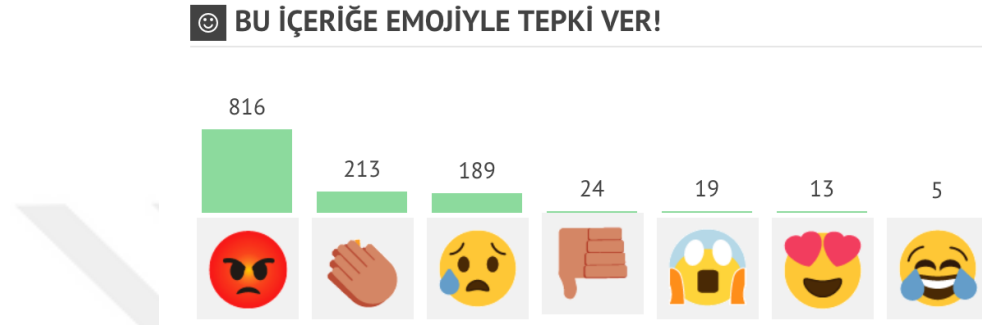
Resim 72.

“Evinin Yıkılmasına İzin Vermediği İçin Zorbalığa Uğrayan Emine Nine'ye Yardım Eli Uzatıldı”

Koskoca dünyamıza bazı insanları farklı kimliklerinden dolayı sığdıramazken; bazı insanları da kelime anlamıyla sığdıramıyoruz. Gerçekten de, sanki koskoca ülkemizde yer yokmuş gibi, üst üste yığılmamıza rağmen sığamıyoruz.

Çünkü artık "toprak" ve barınma her doğan canlının en temel haklarından biri değil. Toprak adeta alınan, satılan; kar elde etmenin ve para kazanmanın en karlı yollarından biri... Bu korkunç kültürün bir kurbanı da Emine Kutluca oldu.”

82 yaşındaki yaşındaki Emine teyzenin evinin önündeki yolun kazılarak teyzenin eve giriş çıkışlarını engellenmesini konu alan paylaşımıdır (Balcı, 2016)

Resim 73.

“Günümüze Kadar Gelen İnsanlık Ayıbı: Boğa Güreşlerinin Perde Arkasında Yaşananlar”

“Boğa güreşlerinin tarihi İspanya’da oldukça eski. Özet geçmek gerekirse matadorun güçlü bir boğayı yorarak öldürmesine dayanan bir eğlence şekli. Yıllardır çok büyük tartışmaların odağında olan bu eğlence, hayvanseverler tarafından oldukça büyük tepkiyle karşılanıyor. Bütün bu olayların perde arkasında boğanın güreşe hazırlama aşamalarını Ekşi Sözlük’ten tarator adlı kullanıcı, Öğrenildiğinde Ufku İki Katına Çıkaran Şeyler başlığındaki entrysi ile anlatmış.

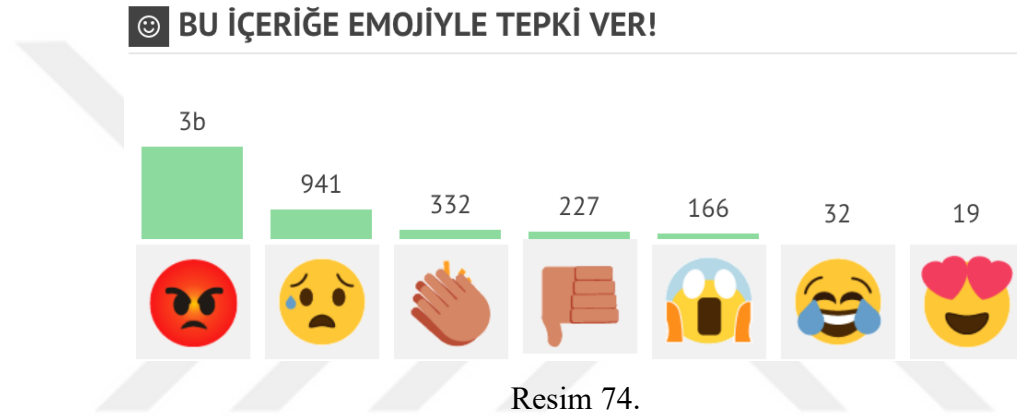
1. Hayvanlar birkaç gün karanlık bir odada tutulur, çok az yiyecek ve içecek verilir, zayıf düşmeleri için.
2. Hayvanın zayıf düşmesi için böbreklerine ve göğüslerine ıslak kum dolu torbalarla vurulur. Bu yöntemle "bajar al toro" denilir.
3. Gözlerine vazelin sürülür ve görüşü limitlendirilir.
4. Nefes almaları güçleşsin diye burunlarına pamuk tıkanır.
5. Çoğunlukla matadorlara ölümcül hasarlar vermemeleri için boynuzları törpülenir.
6. Güçsüz bırakmak için bir takım kimyasal ilaçlar verilir.

7. Hayvanın testisleri arenada büyük ve korkutucu görünsün diye iğneler batırılır ve şişmeleri sağlanır.

8. Son olarak da arenaya çıkmadan önce zıplaması ve sinir krizi geçiriyormuş gibi görünmesi için testislerine tiner sürülür, bazı durumlarda da testisleri iplerle bağlanarak tam kapılar açıldığında bu ipler çekilir.

9. Tüm bu süreçte hayvanın asabi görünmesinin nedeni testislerinin yanması veya acımasıdır.

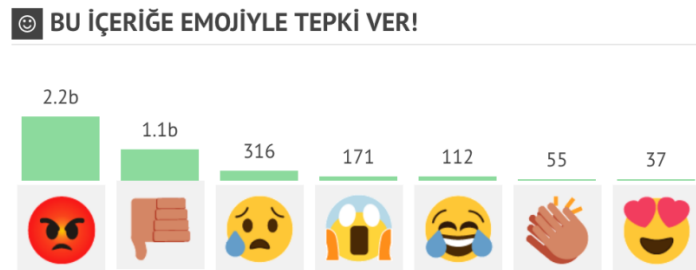
10. Matadorlardan daha kötülerini varsa onlar da bu ve benzeri gösterilerden haz alarak eğlenen seyircilerdir.” (Aytekin, 2016)

Resim 74.

“21 Saniyede 'Bir Çocuk Nasıl Yetiştirilmez?' Sorusunun Cevabı”

Okula yeni başlayan çocuk henüz çok küçük olmasına rağmen çevresinden öğrendikleri ile annesinin 'Sevdin mi okulu?' sorusuna küfür ederek cevap veriyor. Çocuğunun küfürlü ağzından pek de hoşnutsuzluk duymayan anne durumun ciddiyetinin de pek farkında değil (Uzun, 2016)

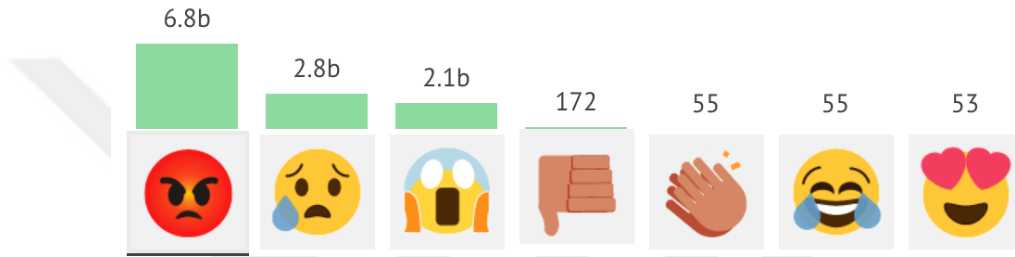

Resim 75.

“Kanseri Yenen Bebeğini, Gördüğü İlgi Yüzünden Kıskanıp Vahşice Öldüren Cani Baba”

“Her gün çocuklara verilen zararlar ilgili yeni haberler okuyoruz. Sebep olanlara karşı duyduğumuz öfke artık dağları aştı. “İnsan bunu nasıl yapar?” dediğimiz her şeyi yaptılar, yapıyorlar. Bu defa da Amerika’da, geçtiğimiz şubat ayında yaşanan bir vahşet var. Bu sefer katil, bebeğin babası!”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

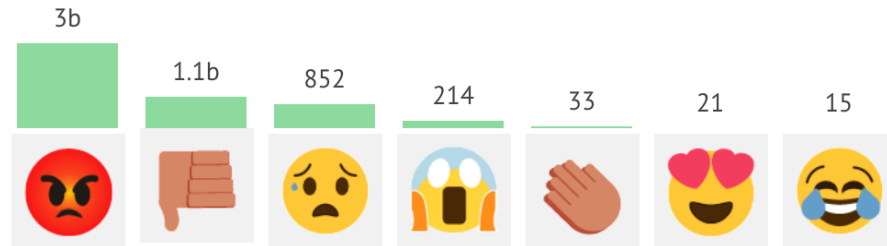

Resim 76.

“300 Yıldır Süren Gelenek Bu Yıl da 'Balina Katliamı'na Sahne Oldu”

“Danimarka’ya bağlı Faroe Adaları’nda 300 yıldır gerçekleştirilen balina katliamı Avrupa’da ve dünyadaki birçok ülke tarafından tepki çekse de bu yıl da yapıldı.”

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

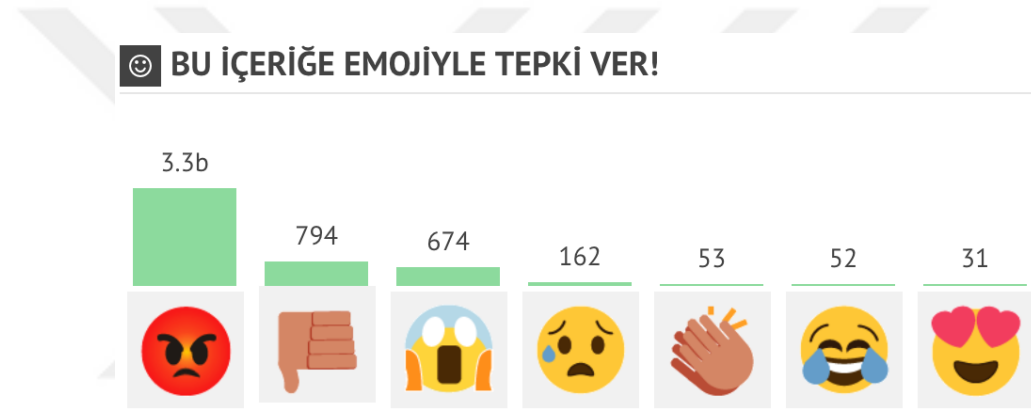

Resim 77.

“Çocuklar Korktukları İçin Tuzağa Sürükleniyor: Whatsapp Grubunda Özel Paylaşım Tehdidi”

“Sosyal medya son zamanlarda yeni bir taciz, tehdit ve istismar olayıyla daha çalkalanıyor. Olayın detayları mağdurların sosyal medyadan yaptığı ifşa ve açıklamalarla gün yüzüne çıktı. İddialara göre tumblr'da ilk kullanıcı adı "rezeka" olan şahıs kurduğu [whatsapp](#) gurubuna katılan çoğu çocuk yaşta olan kullanıcılardan tehditle özel paylaşımlar yapmalarını talep ediyor.

"Meme paylaşmak bu grubun kuralıdır." gibi söylemlerin olduğu görüntülü videolar da paylaşan şahıs, bu yolla çocuk yaşta birçok çocuktan görüntü elde ediyor.” (Güzide, 2016)

Resim 78.

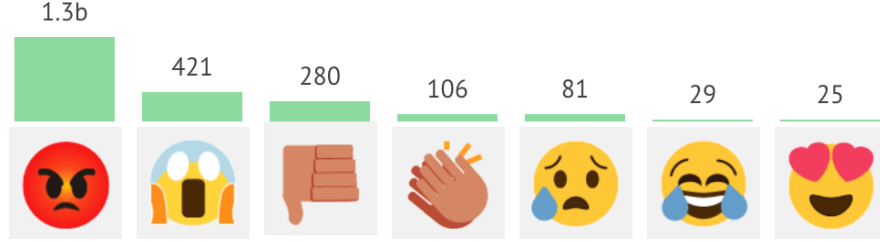
“İtalya'da Hastalanan Bebeğin Velayeti Vegan Çiftten Alındı”

“İtalya'nın Milano kentinde vegan bir çiftin bebeği yetersiz beslenme ve kalp rahatsızlığı nedeniyle hastaneye kaldırılınca, mahkeme çocuğun velayetini anne-babasının elinden aldı.

BBC Türkçe'den Övgü Pınar'ın haberine göre hindistanlı baba ile İtalyan annenin, hiçbir tür hayvansal gıdanın yer almadığı vegan diyetiyle beslendiği, oğullarına da bu diyeti uyguladığı belirtildi.

Büyükanne ve büyükbabası tarafından hastaneye götürülen Andrew isimli 13 aylık bebeğin 3 aylık bir bebeğin gelişimini gösterdiği, kalsiyum eksikliğinden kalp rahatsızlığına kadar birçok bozukluk taşıdığı belirlendi.” (Atakan, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

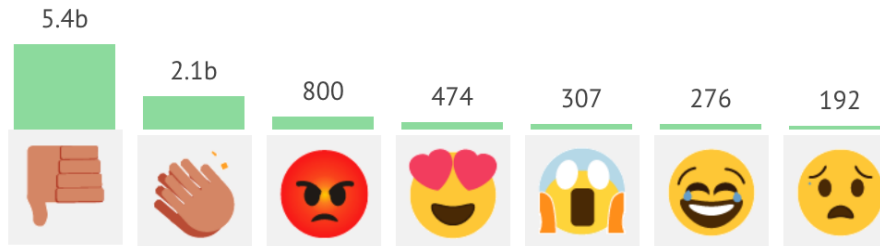
Resim 79.

3.1.1.7 “Hoş Değil”

“Yerli Müzik Piyasasında Son 20 Yılda Çıkış Yapan En Genç Popçu 16 Yaşındaki Alevna Tilki”

“Müzik dünyamızda adı konmamış kurallar var. Belli başlı isimlerin hakimiyetindeki müzik dünyasında sesini duyurabilmek isteyen genç isimlerin uzun yıllar çaba göstermesi gerekiyor. Ancak son yıllarda yarışmaların da katkısıyla yeni isimler dinleyiciyle daha kolay buluşabiliyor.” (Fulin, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

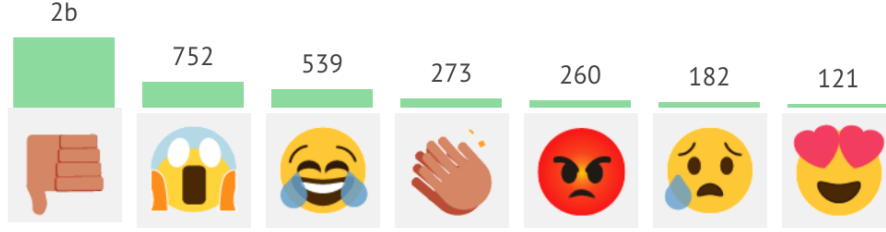

Resim 80.

“Ebced Hesabına Göre Ne Zaman Öleceksin?”

“Ebced hesabı hakkınızda çok şey söylüyor. Bu defa ölüm tarihinizi.. Biz değil, isminizdeki harfler ve ebced hesabı.” (Trex, 2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

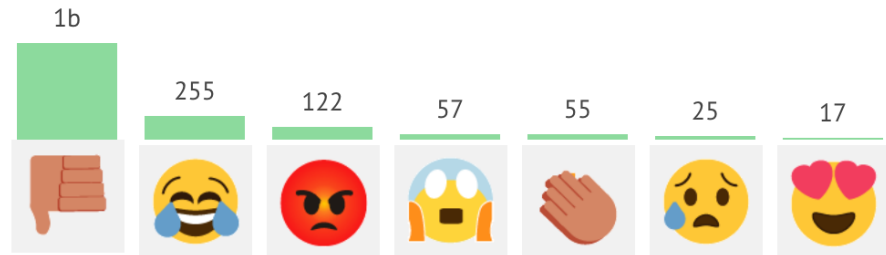

Resim 81.

"Usta Bizim Nusretler 2 Oldu!" İşte Etçi Nusret'in Tıpatıp Aynı Kardeşi Sultan Cheff

"Türkiye'de et denilince akla ilk gelen isimlerden biri Nusret Gökçe ya da nam-ı diğer Nusr-et. Kendisinin mekanına gidip ellerinden et yiyenler olabilir. Bu şansa sahip olmayanlar ile televizyondan pişirdiği etleri görünce düşüp bayılmış da olabilir. Şimdi ise konumuz Nusret değil, onun kardeşi Özgür Gökçe. Kendisi tıpatıp abisine benzeyen ve aynı işle meşgul olan bir birey. Biz gördük, epey bi şaşırdık. Bir de siz bakın bakalım yeni versiyon Nusret'e..." (Aytekin,2016)

😊 BU İÇERİĞE EMOJİYLE TEPKİ VER!

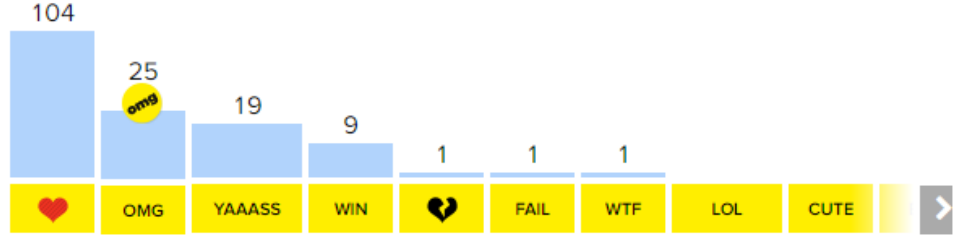

Resim 82.

3.2 BuzzFeed Sitesi Hakkında Bilgi

Jonah peretti tarafından 2006 yılında kurulan, küresel platform ağı, sosyal paylaşım ağları ve daha fazla dijital platformdan ulaşılabilirlik sağlamaktadır. Kullanıcılara sosyal paylaşım ağlarındaki, aile, arkadaş, takipçiler ve hayatlarında önem

▼ YOUR REACTION?

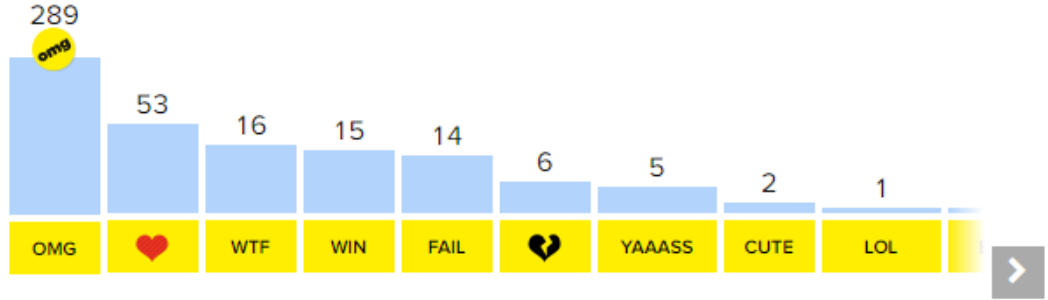

Resim 84.

Yıldız Savaşlarındaki Rey Hakkındaki Çılgın Teori

Bu paylaşımda Reyin ailesinin kim olduğunu ispatlamaya çalışmaktadır (Whitehead, 2016).

▼ YOUR REACTION?

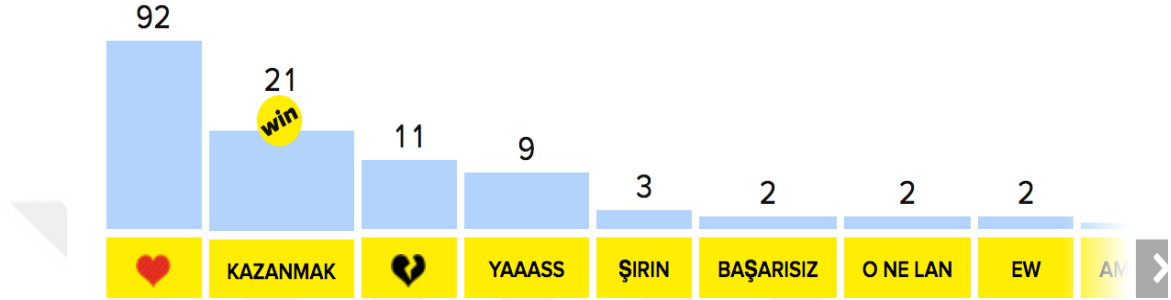
Resim 85.

3.2.2 “Kalp”

Pakistan’ın ilk trans modelinin çarpıcı pozları

Kami Sid, Pakistanın transhakları aktivistidir. Pakistan’da artan transfobinin önüne geçilmesi için, translara duyulan öfkeyi yok etmek ve ön yargıyı kırmak için bu çalışmayı yapmıştır. (Şeikh, 2016)

TEPKİNİZ?

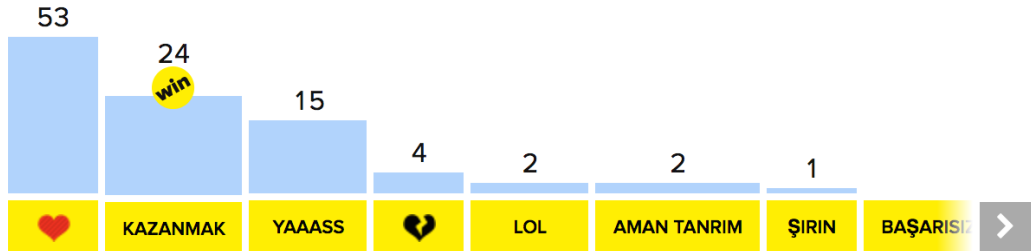

Resim 84

Billie Joe Armstrong EMA ödülünde Trump Hakkında Konuştu

Rotterdam MTV Avrupa müzik ödülllerinde, “global icon” ödülünü almak için bulunan sanatçı, ödülünü alırken yaptığı konuşmada, Trump kazanırsa ülkenin toluca kalp krizi geçirebileceğini bu yüzden oyların Hillary Clinton’a verilmesi gerektiğini söylemiştir(Ellie Bate, 2016).

TEPKİNİZ?

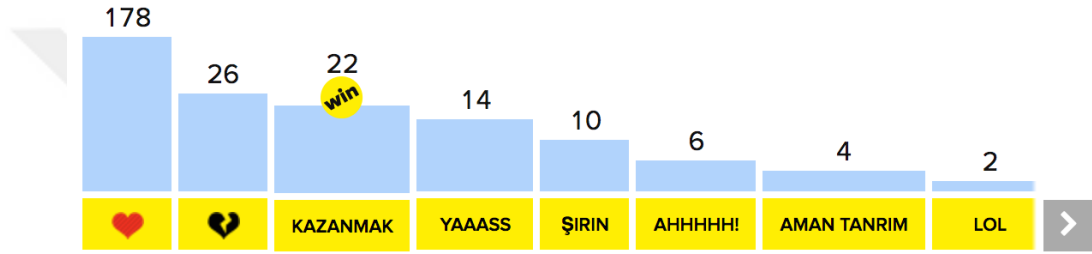

Resim 85.

Kızının Doğum Gününde Power Women Kostümü Diktiren Baba

Bu paylaşımda, cadılar bayramında kızına rol model olmasını istediği “wonder women” karakterinin giysilerini diktiren baba, kızına özel efektlerle fotoğraf çekimi ayarladı. Kızı kostümü üzerinden çıkarmak istemiyor. Kadınların günümüzde güçlü kadın rol modeline ihtiyaç duyduğunu söylemiştir (Gerstein, 2016).

TEPKİNİZ?

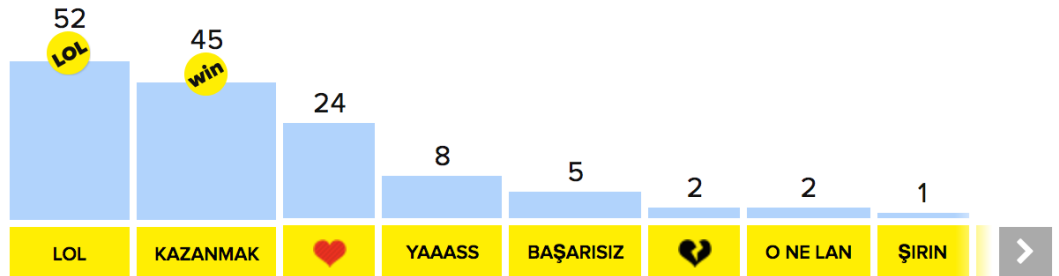

Resim 86.

Piers Morgan'ın Hindistan Olimpik Performansı ile İlgili Atmış Olduğu Alaylı Tweet

Piers Hintlilerin olimpiyat performansındaki vahşeti Twitterda ortaya koymuştur. Piers Morgan İngiliz gazeteci ve twitter trolüdür. Bu paylaşımda yapmış olduğu trollüklere verilen cevaplar ele alınmıştır (Sahil Rizwan, 2016)

TEPKİNİZ?

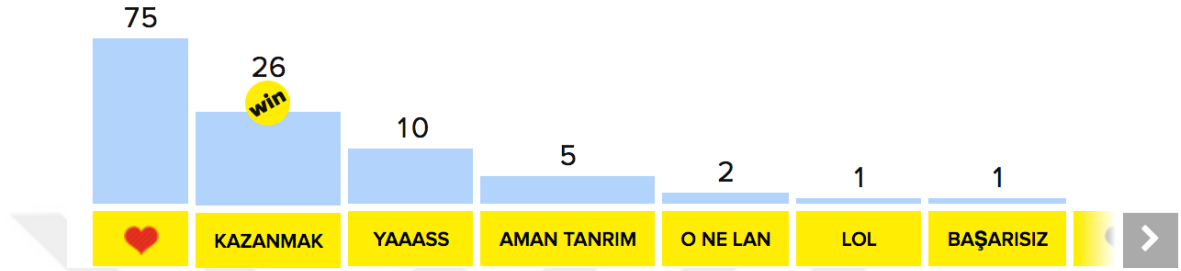

Resim 87.

Pokemon Go oyunu hakkında bilinen her şey

Pokemon Go, tutkunları için verilen kullanma klavuzu niteliğindeki paylaşımdır.
(Andy Golder, 2016)

TEPKİNİZ?

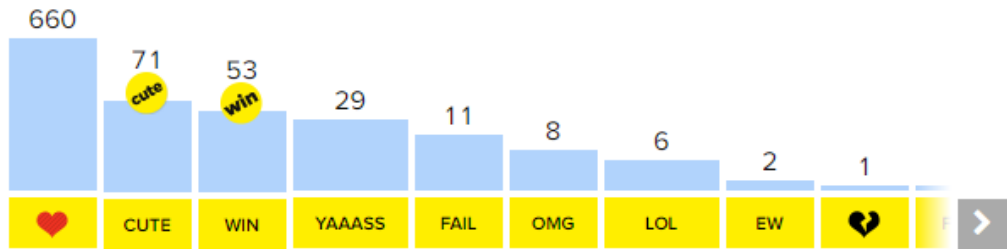
Resim 88.

3.2.3 “Cute”

İki Herminoe’nin Karşılaşması

Bu paylaşım Harry Potter ve Lanetli Çocuk’ta oynayan Noma Dumezweni ile Emma Watson’ın bir araya gelmesini konu edinmektedir (Alanna Bennett, 2016).

▼ YOUR REACTION?

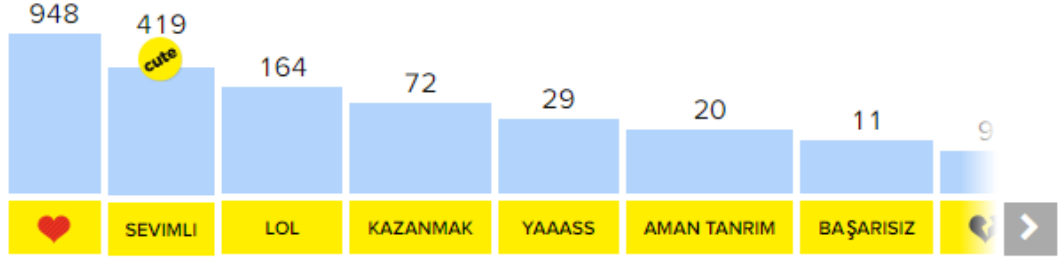

Resim 89.

Bebeğinin Şaşırtıcı Giysilerle Fotoğrafını Çeken Anne

Bebeği uykudayken çeşitli kostümle kızının fotoğrafını çeken annenin yapmış olduğu sosyal medya paylaşımlarından derlenmiştir (Mack, 2016).

▼ TEPKİNİZ?

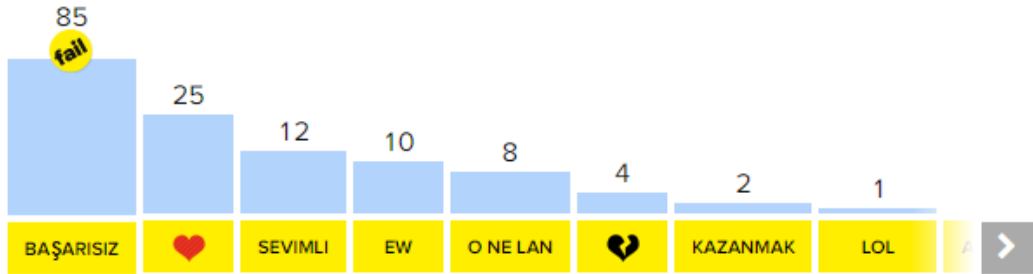
Resim 90.

3.2.4 “Fail”

Sadece Pahalı Görünen 23 Güzel Elbise

Pahalı görünen ama aslında ucuz olan elbiselerin derlendiği paylaşımda elbiselerin fiyatlarına ve görüntülerine yer verilmiştir (Quitmeyer, 2016).

▼ TEPKİNİZ?

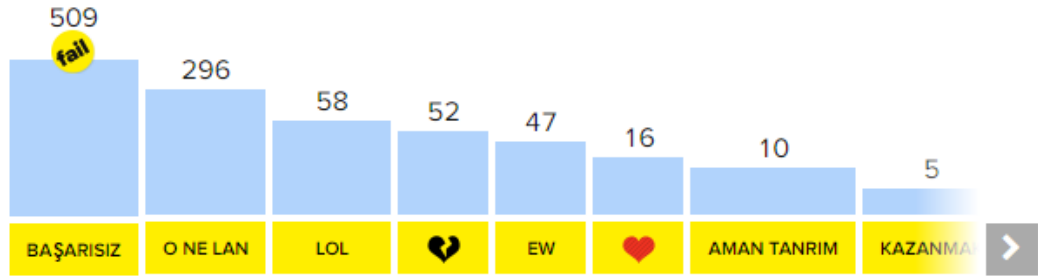

Resim 91.

Güzel Olmak İçin Neler Yapılabilir

Tam anlamıyla güzel olmak için biraz zaman ve para gereklidir sözüyle yola çıkılan paylaşımda 16 adımda güzel olmanın sırları verilmektedir (Knot, 2016).

▼ TEPKİNİZ?

Resim 92.

3.2.5 Onedio ve BuzzFeed sitesi üzerinden Emotikonların Göstergebilimsel Çözümlemesi

Sosyal paylaşım ağları emojiilerin gelişmesine ve kullanımının çeşitlenmesini sağlamıştır. İnternet paylaşım siteleri interaktif olarak bireylerin tepkilerini ölçmek için emojiileri kullanma yoluna başvurmuştur.

Onedio sitesindeki yapılan paylaşımlarda kullanıcılar; okuyucuda pozitif etki bırakan, tarihi, sanatsal faaliyetler, kişilik testleri, hayvanseverler ile ilgili, kadınlar için yapılan olumlu paylaşımlara, ilişkilerdeki pozitif yönleri içeren ve burçlara dair motive edici paylaşımlara bu emoji ile tepki vermiştir.

Hobi severler, hayvanlara dair sevimli paylaşımlar, iyilik kampanyaları, aile ilişkilerindeki pozitif yönlerin ortaya koyulduğu paylaşımlara kullanıcılar en çok “yerim” emojiyi tıklayarak interaktif tepkide bulunmuşlardır.

Toplumsal etkisi olan olumsuz olaylar, kazalar, kadın- çocuk tacizleri, kanser tedavisi gören, savaşlardan etkilenen insanlar- çocuklar, darbe girişimine dair yapılan

paylaşımlara “çok acı” emojiyi işaretleyerek tepki vermiştir. Bu emojiadaki paylaşımların çeşitli olması kullanıcıların zarar gören canlı bütün varlıklara karşı duygusal yaklaştığını göstermiştir.

İnsanları etkileyecek bilimsel, kadın- kozmetik, fal, evrensel herhangi bir olaya yönelik paylaşımlara “yok artık” emoji kullanılmaktadır.

İdareye yönelik aksaklıklar, toplumsal sorunlar, evrensel etkisi bulunan olumsuz vakalar (taciz), hayvanlara, çocuklara, kadınlara yönelik istismarların aktarıldığı paylaşımlara “kızgın” emojiyi kullanmışlardır.

Magazin içerikli paylaşımlar, kullanıcıları negatif etkileyecek “ne zaman ölürsün?” benzeri paylaşımlara yönelik kullanılan tepki emoji “hoşdeğil” emojiidir.

Anormal durumlara dair yapılan paylaşımlar, tahkir etme, ötekileştirme kendisi gibi olmayana dair sarkazm olarak, çizgi film karakterlerine, köşe yazarlarının yapmış olduğu yazım hatalarını kapsayan paylaşımlara verilen tepki olarak en çok bu emoji kullanılmaktadır.

Pierce’a göre nesneleri yorumlayan olmadan nesnenin varlığı bir anlam ifade etmemekteydi. Bu bağlamda emojielerin de anlam kazanabilmesi ve yorumlanabilmesi ancak yorumlayan ile mümkün olmaktadır. Emojiler gerçeği değil ancak gerçeğin yerini tutan gösterge olarak kullanılabilir. Gerçeği olmadan hiçbir anlam ifade etmemektedir. Yapay gösterge olarak emojiler, yorumlayanın uzlaşısı ile elde ettiği anlama dahil olmaktadır. Barthes’in yan anlam teorisi bağlamında sitede kullanılan emojiler ele alınacak olursa, emojiler düz anlam içinde kullanılmamakta evrensel olarak ortak anlam ifade ediyor olsa da bireyler kültürel ve bölgesel farklılıklarla kullanılmaktadır. Bütün kullanıcılar her duygunun karşılığında benzer tepki vermiş olsa idi doğrudan şu duygunun karşılığı emojilerden herhangi biri denilebilirdi. Ancak çeşitli paylaşımlara ortak duygu durumları nadir verilmiştir. Olumsuz paylaşımın içeriğine göre yani anlık duygu durumu değişikliğini ifade edebilmek için kullanıcılar emojilerle tepki vermektedir.

Buzzfeed sitesinde sadece emojiiler doğrudan tepki aracı olarak kullanılmamış, emojiilerin yerine ünlem kısaltması olan kelimeler de kullanılmıştır. Buzzfeed sitesinde yapılan paylaşımlara kullanıcıların interaktif tepkisini ölçmek için siteye yerleştirilen emoji ve ünlem butonlarının aktif şekilde kullanılmadığı gözlenmiştir. Bu sonuca yapılan paylaşımlardaki emoji tepki butonlarındaki sayılara bakılarak ulaşılmıştır.

Onedio sitesi ile aralarındaki en belirgin fark bu olmaktadır. Emojiiler Türkiye’de paylaşımları interaktif olarak ölçmek için kullanılsa da Dünya’da kabul görmüş buzzfeed sitesi bunun gerisinde kalmıştır. Sosyal paylaşım ağlarında yazının yerine kullanılan emojiyi internet sitelerinde aktif olarak kullanmadıkları gözlenmiştir. Bu da Türklerin kültürel olarak beden dilini kullandıklarını gösterebilir.

Emotikon	Anlam Çağrışımları
	• Sanatsal Faaliyetler • Kadınlara Dair Olumlu Paylaşımlar • Kadın- Erkek İlişkilerinin Pozitif Yönleri • Burçlara Dair Motive Edici Paylaşımlar • Pozitif Etki Bırakan Diğer Paylaşımlar
	• Hobi Severler • Hayvanlara dair sevimli paylaşımlar • İyilik Kampanyaları • Aile ilişkilerindeki pozitif yönlerin ortaya koyulduğu paylaşımlar

	• <i>Magazin içerikli paylaşımlar</i> • <i>Kullanıcıları negatif etkileyecek, olumsuz paylaşımlar</i>
	• <i>İdareye yönelik aksaklıklar</i> • <i>Toplumsal sorunlar</i> • <i>Evrensel etkisi bulunan olumsuz vakalar</i> • <i>Kadınlara, çocuklara ve hayvanlara yönelik istismar</i>
	• <i>Anormal durumlara yapılan paylaşımlar</i> • <i>Tahkir etme</i> • <i>Ötekileştirme</i> • <i>Çizgi film karakterlerine</i> • <i>Köşe yazarlarının yapmış olduğu yazım hatalarını kapsayan paylaşımlara</i>
	• <i>Toplumsal etkisi olan olumsuz olaylar</i> • <i>Kazalar,</i> • <i>Kadın- çocuk tacizleri</i> • <i>Kanser tedavisi gören insanlar</i> • <i>Savaş mağdurları</i> • <i>Darbe girişimine dair yapılan paylaşımlar</i>

	• İnsanları etkileyecek bilimsel, • Kadın- kozmetik • Fal • Evrensel olaylara yönelik paylaşımlarda
---	--

Tablo 2. Onedio sitesinde yapılan farklı paylaşımlara verilen ortak emoji tepkileri

<i>Emotikon</i>	<i>Anlam Çağrışımları</i>
<i>Kalp</i>	• Cinsiyet • Siyaset • Baba kız ilişkisi • Trolleme • Oyun
<i>Cute</i>	• Film Oyuncuları • Anne-Bebek Fotoğrafları
<i>Fail</i>	• Elbise fotoğrafları • Güzellik videoları

Tablo 3. BuzzFeed sitesinde yapılan paylaşımlara verilen tepkilerin ortak anlam çağrışımları

SONUÇ VE ÖNERİLER

Mağara resimleri ile söylemek istediklerini çizerek gösteren insanların emojiler ile mağara dönemine mi dönüyor sorusu akıllara gelse de bugün emotikonların kullanım yaygınlığı ile bu soruya olumlu cevap vermek yerine, adına ister emoji diyelim ister sembol, imge diyelim kullandığımız gösterge 21. yy insanının az sözle çok şey anlatmak ihtiyacını karşılamaktadır. Emotikonlar modern insan için, nesnenin kendisi yerine geçen çizgiyi kullanarak görünen ile görünmeyeni çağrıştırmak ve bütün bunların ötesinde yeni bir iletişim dili oluşturmak anlamına gelmektedir.

Kültür kodlarının nesillere aktarılmasını sağlayan dil, iletişim aracılığı ile bu durumu kolaylaştırmaktadır. Kültürel aktarımlar sayesinde geçmiş ile gelecek arasında kurulan köprünün anahtarı olarak dil, ancak iletişim ile yeni bir dünyanın kapısını açmaktadır. Yeni kültürler ile etkileşim içerisinde olan bireyler resmi iletişim ile konuşmakta ancak kişilerarası iletişim ile özel ilişki kurabilmektedir.

Nesnelerin anlamlandırılma ve aktarılma sürecinde göstergebilim yol gösterici olmuştur. Doğadaki nesneler göstergebilim aracılığı ile anlam kazanmıştır. Nesnelere yüklenen anlam kültürler arası farklılıkları doğurmuş ve bu bağlamda her dilde nesnelerin anlamı ve çağrışımı farklı olmuştur. Nesnelere yüklenen anlam doğrudan nesnenin karşılığı değil, toplumsal uzlaşısı sonrası ona yüklenen anlamdır.

Yapısalcılık bağlamında dilsel göstergeler en küçük dil birimlerinin anlamsız da olsalar birbiriyle bir araya gelerek kurdukları ilişkilerde anlamlı birer göstergeye dönüşmektedir. Emotikonların gösterimindeki biçimsel klavye ifadeleri yalnızken anlam çağrışımında bulunmamakta ancak bir başka ifade ile bir araya geldiğinde anlam kazanmaktadır.

Emotikonlar ikonların günümüze evrilmiş hali olarak düşünülse de görüntüsel gösterge bilinmeden anlam ifade etmemektedir. Emojilerin anlam çağrışımı olabilmesi

için mesajı alan kişinin görüntüsel göstergenin anlamını bilmesi gerekmektedir. Hüzün ya da kahkahayı bilmeyen bireyler emotikonun anlam çağrışımını anlayamayacaktır.

Emotikonların yaygın olarak kullanılması duygu durumu aktarımını sağlıyor olmasıdır. Bu bağlamda sosyal paylaşım ağları emojiilerin gelişmesini ve kullanımının çeşitlenmesini sağlamıştır. İnternet paylaşım siteleri interaktif olarak bireylerin tepkilerini ölçmek için emojiileri kullanma yoluna başvurmuştur.

Bu çalışma yapılırken değinilen bazı sorulara cevaplar aranmıştır. “*Emojiiler yazı dilindeki kelimelerin yerini tutmakta mıdır?*”, Emojiiler, kişilerarası iletişim metodlarını yazı diline aktarılmasını sağlamaktadır. “*Emojiiler kelimelerin yerine kullanıldığında cümlede anlam bozulması yaşanmakta mıdır?*” Emojiiler yazıya aktarılırken anlam bütünlüğünü korumalıdır. “Arkadaşım sürpriz doğum günü partisine çok şaşırdı.” cümlesinde kullanılacak emojiilerden şaşıırma emojiisi ele alınacak olursa, cümleinin sonuna geldiğinde farklı bir anlam çağrışımı, ortasına ya da sonuna geldiğinde farklı bir anlam çağrışımı olacaktır. Bu bağlamda emojiiler kullanılırken cümle bütünselliğinin korunması için sıralamaya dikkat edilmesi gerekmektedir. “Çağın temel özelliklerinden biri olan, az kelime ile çok şeyi anlatma hali, emojiilerin yaygınlaşmasını sağlayan bir faktör müdür?” Gelişen iletişim teknolojileri ile kullanıma sunulan bazı sosyal medya araçları bireylere karakter sınırlaması getirmektedir. Kullanıcılar da karakter sınırlamalarına çözüm olarak emojiileri kullanmaktadır.

Sorulan sorulara verilen yanıtlardan yola çıkarak yapılan çalışmanın sonucunda emotikonların, evrensel olduğunu, internet kullanıcıları tarafından genel kabul gördüğünü, kültürler arasında ortak bir dil oluşturduğunu, kültürlerarası farklılıkları kimi zaman yok ederek ortak bir çağrışım ile kullanıcıda karşılık bulduğunu söylemek mümkündür.

Bütün emojiilere, kültürlerarası benzerlikler ve farklılıklar noktasında aynı anlam çağrışımının yüklenip yüklenmeyeceği bilinmemektedir. Ancak yapılan araştırmaların incelenmesi neticesinde, en çok kullanılan emojiilerin evrensel ortak anlamda kullanıldığı tespit edilmiştir. Emoji kullanımında tespit ettiğimiz en önemli unsurlardan biri emojiinin ortak anlam oluşturmasıdır. Bunun nedeni de beden dili

farklılıklarıdır. Beden dilindeki hareketler her ülke için farklı anlam taşıyor olabilir. Onlara yüklenen anlamlar nispetinde emojilerin anlam çeşitliliği artacaktır.

Çalışmamız esnasında yüz yüze görüşme yöntemiyle ve rastgele seçimle 15-17 yaş grubundan bazı gençlerle yaptığımız görüşmelerde “*Emotikon kullanıyor musunuz? Niçin?*” sorumuza, gençlerin verdiği cevaplar yöntemsel olarak çalışmamızın içerisine dâhil edilmese de, bu konuda ileride “*Gençlerin Emotikon Kullanımlarında Belirleyici Etkenler*” konulu bir çalışmanın, gençlerin sosyal medya kullanımıyla ve göstergeler arasında semantik düzeydeki çağrışımı anlamamıza yardımcı olacağı, bu yönde yapılacak çalışmaların alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Asteroff, J.F. (1987). Paralanguage in electronic mail: A case study. Unpublished doctoral dissertation, Columbia University, New York.
- Barker, Larry L. (1990), Communication, Fifth Edition, New Jersey: Prentice Hall, Englewood Cliffs.
- Barthes, (2012). Roland Göstergebilimsel Serüven. 6. Basım. İstanbul.
- Bayrav, Süheylâ, (1998). Yapısal Dilbilim, 2. bs., İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Benveniste, Emile. (1974). Problemes de linguistique generale, Gallimard, 1,1966; II.
- Berger, John. (1988). Görme Biçimleri. Çev. Yurdanur Salman, 3. Basım. İstanbul: Metis Yayınları.
- Bilgehan, Çağlar. (2012). 25 EUL Journal of Social Sciences (III:II) LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi December.
- Bozkurt, Güvenç. (2016). İnsan ve Kültür, Boyut yayın grubu: İstanbul.
- Bozkurt, Veysel. (2004). Değişen Dünyada Sosyoloji, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Büker, Seçil- Kıran Ayşe. (1999). Reklamlarda Kadına Yönelik Şiddet. İstanbul: Alan.
- Geertz, C. (1973). The interpretation of Cultures, Newyork.
- Cohn, Neil, (2013) *Comics Görsel Dili: Sıralı Görüntüler Yapısı ve Biliş Introduction to* .Londra: Bloomsbury.
- Collen Caputo, John S. Hazel, Harry C. ve McMahan (1994), Interpersonal Communication, Compentency Through Critical Thinking, Usa: Ally and Bacon
- Çalık, Çınar, (2009) Geçmişten Günümüze Bilgi Toplumu ve İnternet, İnet Bildiri Kitabı.
- Doğan, Günay,(2004), Dil ve İletişim, Multilinguil Yabancı Dil Yayınları, İstanbul.
- Erkman, Fatma. Göstergebilime Giriş. 1. basım. İstanbul Bilge Kültür Sanat.2016

- Fiske, John.(1999) İletişim Çalışmalarına Giriş. Çeviren: S. İrvan. Ankara: Bilim Sanat Yayınları
- Günay, Doğan; Alev F. Parsa, (2012) İmgenin anlamlandırılması, Ekim
- Güngör, Nazife, İletişim/Kuramlar ve yaklaşımlar, Ankara 2011
- Gürüz, Demet - Ayşen Temel Eğinli (2012), Kişilerarası İletişim Bilgiler- Etkiler- Engeller, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Hartley, Peter (2014), Interpersonal Communication, Çev. Ülkü Doğanay vd, Kişilerarası iletişim, İmge Kitabevi, Ankara.
- Ina- Maria Greverus (1987), Kultur and Alltagswelt. Eine Einführung in Fragen der Kulturanthropologie, Frankfurt.
- Jones, Robert, (1987) Milestones in Telegraphic History, Dots and dashes.
- Kartari, Asker (2014), Kültür, Farklılık ve İletişim- Kültürlerarası İletişimin Kavramsal Dayanakları, İletişim Yayınları İstanbul.
- Manetti, Giovanni. Theories of the Sign in Classical Antiquity. (1993). (Çev. Christine Richardson,). Indiana: Indiana University Pres.
- Manuel Castells, (2013)Ağ Toplumunun Yükselişi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları
- Mutlu, Erol. (2012). İletişim Sözlüğü, Ankara: Sofos Yayıncılık.
- Perrot, Jean (1998) (La Linguistique) Presses Universitaires de France,1953, çevr. Emel ERGUN, Dilbilim,1. Baskı, İstanbul, iletişim Yayıncılık A.Ş.
- Saussure, Ferdinand de, (1972). Cours de linguistique générale. Paris: Payot. (Tr. çev. B. Vardar: Genel Dilbilim Dersleri, 2 cilt, Ankara.
- Bayrav, Süheylâ, (1998). Yapısal Dilbilim, 2. bs., İstanbul: Multilingual Yayıncılık
- Şakar, Cemal, (2012). İmge Gerçeklik ve Kültür. İstanbul: Okur Kitaplığı.
- Turhan, Mümtaz (2010), Kültür Değişimleri Sosyal Psikoloji Bakımından Bir Tetkik, Çamlıca Yayınları: İstanbul.
- Uçar, F. (2004), Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Vardar, Berke ve diğ. (1999). 20. yüzyıl Dilbilimi, İstanbul: Multilingual,
- Wolf, Alecia (2000). “Emotional Expression Online: Gender Differences in Emoticon Use.” CyberPsychology & Behavior 3, No. 5, 827-33

- Wood, L., A. & Kroger, R., O. (2000). Doing Discourse Analysis: Methods for Studying Action in Talk and Text. Lodan: Sage
- Yılmaz, Hasan, (2007) Semantik Analiz Yönteminin Kur'an'a Uygulanması, Bursa: Kurav Yayınları,
- Yücel, Halime-Bourse Michel (2012). İletişim Bilimlerinin Serüveni.1. Basım. İstanbul: Ayrıntı Yayınları..

Dergiler

- Baron, N. S. (2004). See you online. Gender issues in college student use of Instant Messaging. Journal of Language and Social Psychology, 23 (4), 397-423.
- Comesana, Montserrat ve diğerleri, ERP Correlates of Masked Affective Priming With Emoticons, Computers in Human Behaviour, Mayıs 2013.Cilt 29 Sayı 3; 588-595
- Erden, N. B. (2011).Anlambilim Çerçevesinde Kelime ve Çağrışım İlişkisi. 1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics. Saraybosna: Gazi Üniversitesi
- Katsuno, H., & Yano, C. (2007). “Kaomoji and expressivity in a Japanese housewives' chat room” In B. Danet & S. C. Herring (Eds.), The multilingual Internet: Language, culture, and communication online (pp. 278-301). New York: Oxford University Press.
- Kiesler, S., Siegel, J., & McGuire, T. W. (1984). Social Psychological Aspects of Computermediated Communication. American Psychologist.
- Köktürk, Ş., & Eyri, Ş. (2013) “Dilbilim ve Göstergebilim: Ferdinand De Saussure ve Göstergebilimi Anlamak”. Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Dergisi II.
- Luor, Tainyi,vd., (2010)The effect of emoticons in simplex and complex task- oriented communication: An empircal study of instant messaging, Cilt 26.
- Markman, K. M., & Oshima, S. (2007). Pragmatic play? Some possible functions of English emoticons and Japanese kaomoji in computer-mediated discourse. Paper presented at the Association of Internet Researchers Annual Conference 8.0: Let's Play!, Vancouver, B.C., Canada.

- McCormick, N. B., & McCormick, J. W. (1992). "Computer friends and foes: Content of undergraduates' electronic mail". *Computers in Human Behavior*, 8, 379-405.
- Merchant, G. (2001). Teenagers in cyberspace: An investigation of language use and language change in internet chatrooms. *Journal of Research in Reading*.
- Provine, R. R., Spencer, R., & Mandell, D. (2007). "Emotional expression online: Emoticons punctuate website text messages". *Journal of Language and Social Psychology*.
- Vural, Z.Beril Akıncı, Uğur BAKIR,(2007), Distopyan Perspektiften Bilgi İletişim Teknolojileri ve İnsanlığın Geleceği, Selçuk İletişim, 5. Sayı
- Walther, J., D'Addario, K. (2001). "The Impacts of Emoticons on Message Interpretation in ComputerMediated Communication." *Social Science Computer Review*, Volume:19 Number: 3
- Yuasa, Masahide, vd. (2011) "Brain Activity Associated with Graphic Emoticons. The Effect of Abstract Faces in Communication over a Computer Network." *Electrical Engineering in Japan*., Cilt 177,3.

Tezler

- Akşehirli, S. (2004). Temel Anlambilim (Semantik) Kavramları Üzerine Bir İnceleme. İzmir: Ege Üniversitesi, <http://acikerisim.ege.edu.tr:8081/jspui/handle/11454/1518>
Açık erişim tez merkezi. E. T. 13. 10. 2016.
- Orhanoğlu, Yasemin (2009),Kişilerarası iletişimde iknanın gücü: Dilbilimsel bir yaklaşım, basılmamış tez,
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, E. T: 20.12.2014.

İnternet Kaynakçası

- Aysen Ayrancı, 2014 [://slideplayer.biz.tr/slide/2022782/](http://slideplayer.biz.tr/slide/2022782/) , E. T. : 10. 10. 2016.
- Barret, Steven. "Overcoming Transactional Distance as a Barrier to Effective Communication over the Internet", *International Education Journal*. 2002;<http://ehlt.flinders.edu.au/education/iej/articles/v3n4/barrett/paper.pdf>, 13.11.2014)
- Bibliophilia, 27 Oca 2015
https://twitter.com/Libroantiguo/status/560209307393097730/photo/1?ref_src=twsrc%5Etfw, E.T.: 11.1.2016

Cohn Neil, Will emoji become a new language, 13 Ekim 2015,
<http://www.bbc.com/future/story/20151012-will-emoji-become-a-new-language>, E. T. :
03.28.2016

Ertem, Eren, 11 Mayıs 2016, <https://www.habertekno.com/google-yeni-kadin-emojilerini-duyurdu-2082> E. T. 5 Eylül 2016

Essays, U.. Theories Of Denotation And Connotation Cultural Studies Essay.
11.01.2013.<http://www.uniassignment.com>:
<http://www.uniassignment.com/essayamples/cultural-studies/theories-of-denotation-and-connotation-cultural-studies-essay.php> E. T. 30.11.2016

Woollaston, Victoria, 28 Ocak 2015 <http://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-2929756/Are-EMOTICONS-Typographical-faces-1881-magazine-reveal-joy-indifference-astonishment.html> E.T.: 02.01.2016

Seiler, R. M. (2014). Semiology // Semiotics. 11.09.2016 tarihinde [www.ucalgary.ca: http://people.ucalgary.ca/~rseiler/semiolog.htm](http://people.ucalgary.ca/~rseiler/semiolog.htm) E. T. : 10. 10. 2016

Huffaker, D., & Calvert, S. (2005). Gender, identity, and language use in teenage blogs. Journal of Computer-Mediated Communication, 10, article 1. Retrieved May 5, 2008, from <http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue2/huffaker.html>. E. T. : 5. 6. 2015

Unicode Konsorsiyumu (son güncelleme) E.T.: 2016.05.18
<http://www.unicode.org/copyright.html>, E.T: 20.06.2016

Luckerson, Victor, 2 Mart 2016, Meet the 63-Year-Old in Charge of Approving New Emojis, E.T: 3 Mayıs 2016.

TDK, Türk Dil Kurumu İnternet Sitesi, 26 Eylül 2006,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.568d9846523975.01412158 , E.T.:06.01.2016

Preece, Jenny, Diane Maloney-Krichmar ve Chadia Abras. "History and Emergence of Online Communities". 17 Haziran 2007,
http://www.ifsm.umbc.edu/~preece/Papers/%20Community_%20Encyclopedia_03.pdf
E. T. : 11.01.2015

Blagdon, Jeff, (4 Mart 2013), <http://www.theverge.com/2013/3/4/3966140/how-emoji-conquered-the-world>, 12.06.2015

"Why and How I Created Emoji - IGNITION". 1 Ekim 2015 tarihinde
<http://web.archive.org/web/20151001051314/http://ignition.co/105> kaynağından
arşivlendi. Erişim tarihi: 2015-10- 23

Jones, Robert,(1987) Milestones in Telegraphic History, Dots and dashes. E. T. : 09. 8. 2015

Emojipedia (2016) <http://blog.emojipedia.org/unicode-9-0-released-with-72-new-emojis/> E.T:2.11.2016

BBC, 14 Eylül 2016, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-37361295>, E.T. :15.10.2016

Vatan, İstagramda en çok kullanılan emojiler belli oldu, 17 Haziran 2015
<http://www.gazetevatan.com/instagram-da-en-cok-kullanilan-emojiler-belli-oldu-802811-teknoloji/> E. T. : 20.11.2016

Roderick, Leonie,2 Mart 2016, <https://www.marketingweek.com/2016/03/02/pg-hits-out-at-stereotypical-emojis-in-new-likeagirl-push/> E.T: 20.11.2016

Oxforddictionaries, Anonymous 2015,
<http://blog.oxforddictionaries.com/2015/11/word-of-the-year-2015-emoji/> E.
T:15.10.2016

Gerald R. Miller (2006), “The Current Status Of Theory and Research in İnterpersonal Communication, 17 Mart 2006, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-2958.1978.tb00606.x/abstract> , E. T. : 23. 09. 2016.

Edith Montgomery (2004), “Tortured Families: A Coordinated Management of Meaning Analysis”, 9 Ağustos 2004, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1545-5300.2004.00027.x/full> , E.T. : 23.09.2016.

Bernard Berelson and Gary A. Steiner (1964), Human Behavior: An Inventory of Scientific Findings, 19/06/2011, New York: Harcourt, Brace & World,
<http://home.uchicago.edu/aabbott/barbpapers/barbhuman.pdf>, E. T. : 21.11.2016.

K Knapp (1992), “İnterpersonale und kulturelle Kommunikation”, Interkulturelles Management, Hz. N. Bergeman/ A. L. Sourisseaux, Heidelberg

<http://tr.fixabay.com/yansima-dag-deniz/128041141024/>, E. T. : 20.12.2016.

<http://nl.clipartlogo.com/istock/traffic-sign-collection-warning-road-signs-292552.html>
(Trafik ışıkları için)

Etimoloji, 2013-2016 <http://www.etimolojiturkce.com/kelime/ikon>, E.T.:06.01.2016

<http://www.entropol.com/makale/pazarlama/smiley-yeni-cagin-duygu-aktarma-araci/>,
erişim tarihi (06.01.2016)

Ertem, Eren,(11 Mayıs 2016). Unicode Yeni Kadın Emojileri Duyurdu
<https://www.habertekno.com/google-yeni-kadin-emojilerini-duyurdu-2082> E. T. : 01.
11. 2016

E) Araştırmaya Konu Olarak Seçilmiş ONEDİO ve BUZZFEED Sitelerinde Elde Edilen Verilerin Yazarları

Aden Kahyaoğlu, 28 Kasım, 00:13, <https://onedio.com/haber/bencil-eski-eslere-ders-eski-esinin-sevgilisine-yazdigi-tesekkur-notuyla-gonulleri-fetheden-kadin-741521> E. T. : 10. 12. 2016.

Akustik Kadın 2016 25 Eylül, 01:03 <https://onedio.com/haber/kapkara-carsaflara-burunmus-suudi-kadin-algisini-yikan-prenses-deena-abdulaziz--654180> E. T. : 10. 11. 2016.

Anıl Göç, 2016, 10 Temmuz'da eklendi güncellenme tarihi 26 Temmuz, 11:13, <https://onedio.com/haber/butun-omrunu-calismakla-gecirmis-turkiye-nin-1-asirlik-deneyimli-tarihcisi-halil-inalcik-720584> E. T. : 10. 11. 2016.

Alanna Bennett, 8 Temmuz 2016, saat 02.43'de yayınlandı, https://www.buzzfeed.com/alannabennett/ataleoftwohermiones?utm_term=.ij647egjE#.xu065MWQx E. T. : 13. 11. 2016.

Atakan, 2016 18 Ağustos, 13:52, <https://onedio.com/haber/kadikoy-belediyesi-millikedimiz-tombili-nin-heykelini-yapiyor-726694> E. T. : 11. 11. 2016.

Aden Kahyaoğlu, 2016, 24 Temmuz, 19:40'da eklendi, 6 Ağustos, 02:11'de güncellendi <https://onedio.com/haber/oldurucu-guzellik-gecmisten-bugune-7-korkunc-guzellik-yontemi--722677> E. T. : 10. 11. 2016.

Aden Kahyaoğlu 2016, 30 Ağustos, 13:57'de eklendi <https://onedio.com/haber/hamile-oldugunu-esine-soylemek-icin-filmleri-aratmayan-bir-surpriz-hazirlayan-genc-kadin--728648> E. T. : 10. 11. 2016.

Aden Kahyaoğlu 2016, 29 Ağustos, 21:23'te eklendi, 30 Ağustos, 00:28'de güncellendi <https://onedio.com/haber/defalarca-kapi-disari-edildigi-supermarketi-terk-etmeyi-reddeden-inatci-kedi--728567> E. T. : 10. 11. 2016.

Altay Şengür, 2016, 24 Ağustos, 18:16'da eklendi, 25 Ağustos, 18:32'de güncellendi <https://onedio.com/haber/kaderinizde-yazani-ogrenmek-icin-mutlaka-gitmeniz-gereken-yer-palmiye-yapragi-kutuphanesi-727769> E. T. : 10. 11. 2016.

Atakan, 2016, 12 Kasım, 18:15'te eklendi, 14 Kasım, 10:32'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/iphone-7-bim-de-satisa-sunuluyor-738954> E. T. : 19. 11. 2016.

Amorti Kazım, 2016, 30 Kasım, 11:30'da eklendi
<https://onedio.com/haber/sosyal-medya-bu-soruyu-soruyor-kaldiginiz-yurtta-yangin-merdivenleri-kilitli-mi--742056> E. T. : 10. 12. 2016.

Andre Borges, 17 Ağustos 2016, 13: 40'da yayınlandı,
https://www.buzzfeed.com/andreborges/this-harry-potter-themed-cafe-isnt-going-to-make-every-dinin?utm_term=.olJPDvagW#.ourL89r0d, E. T. : 10. 11. 2016.

Altay Şengür, 2016, 16 Kasım, 19:47'de eklendi
<https://onedio.com/haber/obama-ve-clinton-adlari-nin-da-gectigi-urkutucu-bir-pedofili-skandal-iddiasi-pizza-gate-739551> E. T. : 26. 11. 2016.

Atakan, 12 Temmuz, 12:31'de eklendi, 13 Temmuz, 01:12'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/italya-da-hastalanan-bebegin-velayeti-vegan-ciftten-alindi-720783> E. T. : 10. 11. 2016.

Berkan Özgubar, 2016, 18 Ağustos, 14:01'de eklendi, 18 Ağustos, 23:41'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/suriyeli-minik-umran-in-bakislari-dunyaya-cok-sey-anlatiyor-726698> E. T. : 10. 11. 2016.

Candan Çiftçi, 29 Kasım, 02:13'te eklendi, 30 Kasım, 16:36,
<https://onedio.com/haber/-turkiye-de-sanat-yapmak-ve-sanatci-olmak-neden-zor-sorularina-verilebilecek-15-cevap-741777> E. T. : 10. 12. 2016.

Candaş Karagöz, 2016, 7 Ağustos, 17:38,
<https://onedio.com/haber/demokrasi-ve-sehitler-mitingi-ne-unluler-akin-etti-turkiye-bugun-tek-yurek-yenikapi-da--724922> E. T. : 10. 11. 2016.

cokiyiya, 2016, 20 Kasım, 00:16'da eklendi, 20 Kasım, 09:14'te güncellendi
<https://onedio.com/haber/tek-kedi-tek-aday-odtu-lu-pakize-baskedi-olma-yolunda-emin-adimlarla-patiliyor--739954> E. T. : 10. 12. 2016.

cokiyiya , 27 Kasım 2016, 18:35
<https://onedio.com/haber/cihan-devleti-osmanli-nin-bizi-enteresan-huylariyla-sasirtan-20-gorkemli-padisahi-741468> E. T. : 10. 12. 2016.

cakyz, 2016, 20 Kasım, 15:41'de eklendi, 20 Kasım, 22:17'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/bilim-insanlarina-gore-dunya-bu-7-ihtimalden-birineticesinde-yok-olacak--740008> E. T. : 15. 12. 2016.

Damla Tas 19 Ekim, 17:13
<https://onedio.com/haber/murekkep-ve-sanati-bulusturan-inktober-dan-psikolojik-rahatsızlıklari-resimleyen-17-cizim-735562> E. T. : 10. 11. 2016.

David Mack, 25 Ağustos 2016, 05:54 tarihinde gönderildi,
https://www.buzzfeed.com/davidmack/sleeping-baby-cosplay?utm_term=.cqP2q6yox#.bp58lB6e3 E. T. : 9. 11. 2016.

Deniz Gök, 16 Haziran 2016, 18:49'da eklendi, 17 Haziran 2016, 13:59'da güncellendi
<https://onedio.com/haber/google-in-en-kibar-kullanici-aramalarına-lutfen-ve-tesekkurler-ekleyen-buyukanne-716721> E. T. : 8. 11. 2016.

Eda Aytekin, 2016, 16 Temmuz, 14:00'da eklendi
<https://onedio.com/haber/darbe-girisimi-sebebiyle-vatana-ihanet-sucundan-yargılanacak-yuksek-rutbeli-askerler-721509> E. T. : 18. 11. 2016.

Eda Aytekin, 2016, 20 Eylül, 13:32'de eklendi, 21 Eylül, 13:08'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/kanseri-yenen-bebegini-gordugu-ilgi-yuzunden-kiskanip-vahsice-olduren-cani-baba-731294> E. T. : 10. 11. 2016.

Eray Kaşıkçı, 2016, 23 Kasım, 17:35'te eklendi, 27 Kasım, 00:54'te güncellendi
<https://onedio.com/haber/anestezi-sherman-sizemore-740678> E. T. : 10. 12. 2016.

Erkan Ceylan, 2016, 30 Ağustos, 22:24'te eklendi
<https://onedio.com/haber/turk-askerinin-belalisi-olan-enteresan-ve-bir-o-kadar-da-tehlikeli-bir-bocek-sari-omer-728742> E. T. : 10. 11. 2016.

Eray Kaşıkçı, 2016, 9 Ağustos, 21:17'de eklendi, 10 Ağustos, 00:28'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/bu-dunyadan-bir-tombili-geci-tum-dunyanin-tanidigi-millikedimiz-artik-bir-melek-725312> E. T. : 10. 11. 2016.

Eda Aytekin, 2016, 17 Temmuz, 16:40'da eklendi, 17 Temmuz, 23:42'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/darbe-girisiminde-golbasi-ozel-harekat-dairesinde-sehit-olan-polisler-aciklaniyor-721599> E. T. : 10. 11. 2016.

Eda Aytekin, 2016 14 Ekim, 12:48'de eklendi

<https://onedio.com/haber/boga-gureslerinin-perde-arkasinda-yasanan-insanlik-disi-acimasizlik-734823> E. T. : 19. 11. 2016.

Eda AYTEKİN, 2016,5 Ekim, 12:43

<https://onedio.com/haber/bozkiri-yesillendiren-umut-insan-elinin-mucizeler-yarattigini-gosteren-odtu-ormani-733521> E. T. : 14. 11. 2016.

Ellie Bate,7 Kasım 2016, saat 12.28'de yayınlandı

https://www.buzzfeed.com/eleanorbate/can-you-hear-the-sound-of-hysteria?utm_term=.mopEaP4GY#.wp9mlaKNb E. T. : 15. 11. 2016.

Eray Kaşıkçı 4 Kasım, 19:52

<https://onedio.com/haber/insanligin-gelecegine-yonelik-bilim-tarihinin-en-carpici-deneylerinden-biri-universe-25-737961> E. T. : 9. 11. 2016.

Erkan Ceylan, 2016, 4 Kasım 2015, 20:40'da eklendi, 31 Ağustos 2016 14:04'te güncellendi

<https://onedio.com/haber/ulkemizin-dunyayi-kiskandiracak-guzellikteki-20-koyu-618690> E. T. : 19. 11. 2016.

Ellie Bate, 7 Kasım 2016, saat 12.28'de yayınlandı

https://www.buzzfeed.com/eleanorbate/can-you-hear-the-sound-ofhysteria?utm_term=.ti6wY71xm#.bjx6A8dR0 E. T. : 15. 11. 2016.

Eda Aytekin, 2016, 3 Kasım, 12:20'de eklendi

<https://onedio.com/haber/insan-olan-herkesin-yuregini-burkmasi-gereken-o-fotograf-737743> E. T. : 19. 11. 2016.

Fatih UZUN, 2016 28 Eylül, 20:25'te eklendi

<https://onedio.com/haber/21-saniyede-bir-cocuk-nasil-yetistirilmez-sorusunun-cevabi-732659> E. T. : 10. 11. 2016.

Fatih UZUN, 2016, 31 Temmuz, 02:11'de eklendi, 31 Temmuz, 14:16'

<https://onedio.com/haber/300-yildir-suren-gelenek-bu-yilda-balina-katliami-na-sahne-oldu-723753> E. T. : 15. 11. 2016.

Fulin, 2016, 24 Ağustos, 02:59'da eklendi, 4 Ekim, 22:26'da güncellendi

<https://onedio.com/haber/yerli-muzik-piyasasinda-son-20-yilda-cikis-yapan-en-genc-popcu-16-yasindaki-aleyna-tilki-727597> E. T. : 18. 11. 2016.

Gozex, 2016 30 Kasım,

<https://onedio.com/haber/3-yil-ugrasip-kur-an-in-tamamini-50-metrelik-ipek-kagida-altinla-tekrar-yazan-sanatci-742166> E. T. : 10. 12. 2016.

Gozex 22 Ekim, 15:24

<https://onedio.com/haber/ayni-dunyada-yasayan-insanlarin-ne-kadar-farkli-kulturleri-oldugunu-gosteren-23-kahvalti-735968> E. T. : 16. 11. 2016.

Gökhan A. 6 Ekim, 00:45 ,2016

<https://onedio.com/haber/unlu-tablolardaki-mekanlari-tek-tek-ziyaret-eden-turk-sanatseverden-22-karsilastirma-733630> E. T. : 10. 11. 2016.

Gozex 2016, 24 Kasım, 01:27'de eklendi, 24 Kasım, 11:50'de güncellendi

<https://onedio.com/haber/harry-potter-hastalarini-mutluluktan-havalara-ucuracak-19-sihirli-hediye-740758> E. T. : 12. 12. 2016.

Gozex, 2016, 28 Ekim, 01:06'da eklendi, 28 Ekim, 14:05'te güncellendi

<https://onedio.com/haber/down-sendromlu-bebegin-reklamda-oynamasi-reddedilince-baslatilan-ilham-verici-kampanya-736801> E. T. : 10. 11. 2016.

Her Ayın Elemanı, 7 Kasım, 18:19'da eklendi, 8 Kasım, 17:35'te güncellendi

<https://onedio.com/haber/acili-babanin-kadrajindan-kanserle-savasirken-tek-bir-kirpigi-kalan-kucuk-kizi-738239> E. T. : 19. 11. 2016.

İmaan Şeyh, 28 Kasım 2016, 12:08 de yayınlandı

https://www.buzzfeed.com/imaansheikh/pakistans-first-transmodel?utm_term=.rdxmvXMPJ#.nvLxLNvKA E. T. : 10. 12. 2016.

Julie GErstein, 30 Ekim 2016, saat 21: 10'da yayınlandı

https://www.buzzfeed.com/juliegerstein/a-dad-had-an-incredible-wonder-woman-halloween-photoshoot-fo?utm_term=.hd2Ga4vWb#.vcYwNVn0d E. T. : 11. 11. 2016.

Kadijah Whomanity 23 Kasım, 19:02

<https://onedio.com/haber/7-yasinda-hayvansever-bir-melegin-sokakta-bulup-can-dostu-yaptigi-minnos-gulumser-740711> E. T. : 19. 12. 2016.

Kadijah Whomanity, 2016, 7 Kasım, 10:51

<https://onedio.com/haber/asiri-gercekci-bebekler-ureten-firmadan-sirin-mi-korkunc-mu-belli-olmayan-avatar-yavrulari-738159> E. T. : 12. 11. 2016.

Kadijah Whomanity, 3 Kasım, 16:31'de eklendi, 5 Kasım, 00:31'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/acili-baba-kisa-bir-omru-kalan-4-yasindaki-kizinin-kanser-savasini-gozler-onune-serdi-737811> E. T. : 18. 11. 2016.

Kadijah Whomanity, 2016, 18 Ağustos, 19:31'de eklendi, 19 Ağustos, 12:42'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/hayata-veda-partisi-als-hastasi-kadin-arkadaslarini-davet-etti-partiyle-hayatina-son-verdi-726780> E. T. : 13. 11. 2016.

Kerime Güzide, 2016, 20 Temmuz, 18:14'te eklendi, 21 Temmuz, 15:07'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/cocuklar-korktuklari-icin-tuzaga-surukleniyor-whatsapp-grubunda-ozel-paylasim-tehdidi-722089> E. T. : 14. 11. 2016.

Kerime Güzide, 2016, 16 Temmuz, 10:34'te eklendi
<https://onedio.com/haber/sosyal-medya-dun-geceyi-hayatinin-en-uzun-en-kotu-en-karanlik-gecesi-olarak-gordu-721492> E. T. : 18. 11. 2016.

Mat Whitehead, 29 Temmuz 2016, saat 635'de yayınlandı,
https://www.buzzfeed.com/matwhitehead/re-theory?utm_term=.guBoAvY8k#.yryLENV8D E. T. : 14. 11. 2016.

Maitland Quitmeyer, 21 Ağustos 2016, saat 5: 01'de yayınlandı,
https://www.buzzfeed.com/maitlandquitmeyer/dresses-that-look-fancy?utm_term=.egzwEAWg7#.ttZPnMjAq E. T. : 15. 11. 2016.

Muazzez Balcı, 2016 7 Temmuz, 19:22
<https://onedio.com/haber/duymayan-kalmasin-turk-kizi-ayse-begum-onbasi-dunya-sampiyonu-oldu--720221> E. T. : 18. 11. 2016.

Muazzez Balcı, 2016 2 Ağustos, 16:12
<https://onedio.com/haber/dunyayi-onlar-kurtaracak-dort-yil-boyunca-sadece-bir-kavanoz-cop-cikaran-kadinla-tanisin--724156> E. T. : 19. 11. 2016.

Muazzez Balcı 26 Ağustos, 03:21
<https://onedio.com/haber/gorme-yetisini-kaybetmeden-once-tum-dunyayi-gormeyi-hedefleyen-cailee-ile-tanisin--727990> E. T. : 16. 11. 2016.

Muazzez Balcı, 2016, 4 Kasım, 21:58'de eklendi, 5 Kasım, 00:33'te güncellendi
<https://onedio.com/haber/evinin-yikilmasina-izin-vermedigi-icin-zorbaliga-ugrayan-emine-nine-ye-yardim-eli-uzatildi-737974> E. T. : 12. 11. 2016.

Muazzez Balcı 21 Kasım 14:57

<https://onedio.com/haber/delilerin-dogum-gunu-donemi-basladi-15-unlusule-dunyanin-nesesi-yay-burcunun-ozellikleri-740150> E. T. : 12. 12. 2016.

Mustafa Boztepe, 29 Kasım, 14:19'da eklendi, 29 Kasım, 16:33'te güncellendi,
<https://onedio.com/haber/final-macina-giderken-ucagi-dusen-futbol-takimi-chapecoense-son-saniye-golunu-onleyip-finale-cikmisti--741876> E. T. : 13. 12. 2016.

Müstesna 2016, 31 Ağustos, 22:43

<https://onedio.com/haber/uluslararası-düşüncesizlik-odulunu-hic-düşünmeden-verebileceğimiz-23-insan-tipi-728946> E. T. : 15. 11. 2016.

Odessa, 2016, 21 Ekim, 19:22'de eklendi, 22 Ekim, 00:43'te güncellendi

<https://onedio.com/haber/uzun-boyu-ve-diplomalarıyla-ovunup-twitter-i-irite-eden-kibirli-kadına-tepki-yagdi--735898> E. T. : 17. 11. 2016.

Odessa, 2016, 20 Eylül, 19:45'te eklendi, 21 Eylül, 13:52'de güncellendi

<https://onedio.com/haber/tospik-in-niloya-yi-yari-yolda-birakmasi-sosyal-medyanin-cigerini-dagladı--731383> E. T. : 16. 11. 2016.

Onur Şahin, 23 Ekim, 21:58 2016,

<https://onedio.com/haber/baglac-olan-de-lerin-ayrı-yazılmasına-takan-insanlar-hakkında-bilmeniz-gereken-18-sey-736104> E. T. : 10. 11. 2016.

Ulaş demircan 16 Kasım, 21:02, 2016

<https://onedio.com/haber/iETT-otobüslerinde-kadın-yolcular-icin-gece-duzenlemesi-uygulama-bugun-basladi-73955> E. T. : 18. 11. 2016.

Tezcan, Eray A. Gökhan Kaşıkçı, 2016, 16 Temmuz, 02:59,

<https://onedio.com/haber/darbe-girisimi-sonrasi-ulkenin-dort-bir-yanından-gelen-23-goruntu-721476> E. T. : 19. 11. 2016.

Trex, 2016, 20 Ağustos, 00:32'de eklendi

<https://onedio.com/haber/ebced-hesabına-göre-ne-zaman-oleceksin--726981> E. T. : 17. 11. 2016.

Top Knot. 12 Ağustos 2016, saat 22.54'te yayınlandı,

https://www.buzzfeed.com/chrissymahlmeister/how-to-become-a-beauty-addict?utm_term=.xgZ5MX7Q4#.nnr3716av E. T. : 16. 11. 2016.

Unicorn Sercan, 2016 ,14 Ağustos, 15:48'de eklendi, 17 Ağustos, 22:24'te güncellendi
<https://onedio.com/haber/bir-trans-kadin-daha-katledildi-yakilarak-oldurulen-hande-kader-icin-susma--726042> E. T. : 10. 11. 2016.

Ulaş Demircan, 2016, 30 Ağustos, 20:51'de eklendi, 31 Ağustos, 15:27'de güncellendi
<https://onedio.com/haber/94-isik-yili-mesafeden-dunya-ya-cok-guclu-sinyal-geldi-728727> E. T. : 16. 11. 2016.

